

B U L L E T I N

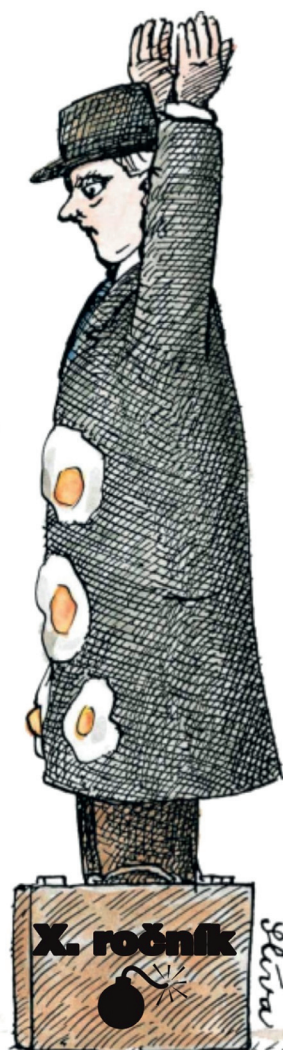

CRIMECON **KRIMIFEST** CHODOV 2010

*Netuštát
28.XI.01
zločin je zločin!
živě!*

11. - 20. června

BULLETIN NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

Vydavatel:

Policie České republiky
Národní protidrogová centrála
Služby kriminální policie a vyšetřování

Redakční rada:

plk. Mgr. Jakub FRYDRYCH
plk. Ing. Petr KOČÍ
plk. Mgr. Břetislav BREJCHA
Doc. Dr. JUDr. Jan HEJDA, Ph.D.
Doc. JUDr. Jozef ČENTÉŠ, Ph.D.
Doc. JUDr. Jozef METENKO, Ph.D.
Doc. Ing. Renata ŠTABLOVÁ, CSc.
PhDr. Miroslav NOŽINA, Ph.D.
Mgr. Jaroslav ŠEJVL
ppplk. JUDr. Ing. Marek BLAŽEJOVSKÝ

Vedoucí redakce:

Miloš VANĚČEK
Tel. 974 835 853, 603 191 408

Adresa:

Policejní prezidium České republiky
Poštovní příhrádka 62/NPC
170 89 Praha 7
bulletinnpc@centrum.cz

Vydává:

oddělení vydavatelství obchodního odboru
Tiskárny MV, Bartůňkova 1159/4
Poštovní schránka 10
149 01 Praha 4
Tel.: 974 887 341, 974 887 335
Fax.: 974 887 333

Tiskne:

Tiskárna MV, s. p. o., Bartůňkova 1159/4
149 01 Praha 4
Tel.: 974 887 312
Fax.: 974 887 395

Vychází 4x ročně, cena 70,- Kč

Roční předplatné 280,- Kč

Plus distribuční poplatky

Objednávky přijímá a vyřizuje:

Tiskárna MV, s. p. o., obchodní úsek
Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4
Tel.: 974 887 334, 974 887 335, 974 887 341
Fax.: 974 887 333
e-mail.: pavel.komarek@tmv.cz

Distribuci vyřizuje:

Jindřich MATOUŠ – distribuce tiskovin

Za věcnou správnost příspěvků ručí autoři

Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce

Podávání novinových zásilek:

Povolila Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha
Čj.: 6119/96 ze dne 15. 10. 1996

Určeno pro služební potřebu Policie ČR, Obecní policie,
Státního zastupitelství, soudů a vybraných institucí

Povoleno MK ČR – 7834

ISSN 1211-8834

Titulní strana:

Grafické zpracování Pavel VLASÁK

OBSAH:

3. VÝROČNÍ ZPRÁVA MEZINÁRODNÍHO
VÝBORU PRO KONTROLU DROG (INCB)
Informační centrum OS, Praha
6. VÝROČNÍ ZPRÁVA NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ
CENTRÁLY 2009
Národní protidrogová centrála
36. ANALÝZA PROBLÉMŮ PROTIDROGOVÝCH
JEDNOTEK ČLENSKÝCH STÁTŮ EU V ROCE
2009
DÍLČÍ VYHODNOCENÍ
*Jaroslav ŠEJVL, Tomáš ZÁBRANSKÝ,
Lenka ŠŤASTNÁ a Petra ŠEJVLOVÁ,
Lucie GROLMUSOVÁ, Anna FRANKOVÁ,
Jakub FRYDRYCH, JIŘÍ NOVÝ*
43. PŘÍMĚSI V NELEGÁLNÍCH DROGÁCH
Identifikace a jejich profil
Martin KUCHAR
45. VÝVOJ V OBLASTI DOSTUPNOSTI LÉČIVÝCH
PŘÍPRAVKŮ ZNEUŽÍVANÝCH K VÝROBĚ OPL
Irena PECHOVÁ
47. ČASOVANÉ ZNÁSILNĚNÍ (DATE RAPE)
Petr KOVÁŘ
49. TOXI TÝM KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ
POLICIE STŘEDOČESKÉHO KRAJE
Pavel JENŠOVSKÝ
51. V RÁMCI PRAŽSKÉ POLICIE VZNIKL TÝM
„DROGY PRAHA“
Ivana JEŽKOVÁ
55. KNIHOVNIČKA
Miloš VANĚČEK

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

máme za sebou první měsíce roku 2010, roku, který alespoň v českém mediálním pojetí, měl znamenat průlom v drogové legislativě České republiky. Palcové titulky domácích médií, které novele přisuzovaly nejčastěji přívlastky jako legalizační, uvolňující a liberální, tváří v tvář vysvětlování její podstaty ztratily dech a sdělovací prostředky se záhy o toto téma přestaly zajímat. Co se tedy opravdu změnilo?

1. Z pohledu vymáhání práva u držení OPL tzv. „pro svou potřebu“ byly formou závazných množství nastaveny přesné mantinely oddělující přestupek od trestného činu.
2. Přibylly nové skutkové podstaty odlišující sankci za nedovolené nakládání s konopnými drogami a ostatními drogami, včetně zavedení trestnosti pěstování marihuany pro osobní potřebu v množství větším než malém a korespondujícího přestupku.
3. Přibyllo ustanovení o recidivě.
4. Zvýšila se trestní sazba u nejzávažnějších drogových deliktů z 15 na 18 let trestu odnětí svobody.
5. Došlo k novému pojetí trestnosti látek užívaných k dopingů.

Co se opravdu nezměnilo?

1. Trestně-právní pojetí české drogové legislativy, kdy zůstává protiprávní jakékoliv nakládání s látkou, kterou zákon označuje jako omamnou, psychotropní či jed, včetně držení tzv. „pro vlastní potřebu“.
2. Přístup tuzemských médií a části odborné - zejména lékařské veřejnosti, která namísto zamýšlení se nad příčinami současného stavu a reflektování sociometrických ukazatelů celoživotní prevalence některých drog v České republice, soustavně utvrzuje veřejnost o diskutabilitě negativních dopadů uží-

vání drog z pohledu sociálního, zdravotního či kriminologického.

Drogy jsou v České republice dlouhodobě podceňovaný společenský fenomén a jejich mediální a společenskou tolerancí přispíváme nejen k zhoršování současného stavu, ale přímo se podílíme na prohlubování neúcty k právním normám. Kromě důsledků, které s sebou užívání drog nese pro jednotlivce, rodinu i celou společnost, otevíráme cestu jednotlivcům či politickým uskupením, která si na černobílé interpretaci rychlých řešení tohoto problému „vytlučou“ svůj politický kapitál.

Ovlivnění současného stavu ve věcech drog v České republice není možné bez systematické a ovšem dobře financované primární prevence, synergického působení rodiny, školy a státních institucí, které mají na zdravý vývoj jedince v jeho nedospělosti dohlížet, mediální propagace zdravého životního stylu, hodnot, postojů a právního vědomí. Právní stát se vyznačuje tím, že dokáže chránit své občany před lidmi, jejichž jedinou charakteristikou je to, že si na své živobytí vydělávají trestnou činností a nikdy ani nepředstírali, že by měli v úmyslu zákony dodržovat. Normy a hodnoty společnosti, ve které žijí, jsou jim zcela lhostejné. Není to veselé konstatování, ale právě tito lidé mají ze všech mediálních, právních, politických a liberalizačních debat, většinou žabo-myšího rázu, největší prospěch (a legraci).

*plk. Mgr. Jakub Frydrych
ředitel PČR NPC SKPV*

VÝROČNÍ ZPRÁVA MEZINÁRODNÍHO VÝBORU PRO KONTROLU DROG (INCB) INFORMAČNÍ CENTRUM OS, PRAHA

Dne 24. února 2010 byla uvolněna Výroční zpráva INCB za rok 2009.

MUSÍME DĚLAT VÍCE PRO PREVENCI ZÁVISLOSTÍ

Společnost musí věnovat náležitou pozornost prevenci zneužívání drog, uvedl dnes ve Vídni Mezinárodní výbor pro kontrolu drog (INCB) při oficiální prezentaci své výroční zprávy za rok 2009. První kapitola je věnována primární prevenci drog, tedy snižování zneužívání drog lidmi, kteří je neberou nebo jim ještě závažným způsobem nepropadli. Zpráva INCB upozorňuje na řadu významných důvodů, proč se musí společnost na prevenci zneužívání drog důkladněji zaměřit. Z pohledu jednotlivce není pochyb o tom, že i jediné požití drogy může mít nepředvídatelné vážné následky. Z celospolečenského hlediska pak zneužívání drog vede ke značným ekonomickým ztrátám způsobeným vysokými náklady na potírání tohoto problému, na sociální a zdravotní péči a náklady spojenými se ztrátou produktivity. Podle nejnovějších údajů Světové zdravotnické organizace lze přibližně jedno procento všech onemocnění na světě přičíst na vrub užívání drog. V rozvojových zemích je to až 2,3 procenta všech onemocnění. Zpráva INCB uvádí, že míra užívání návykových látek je vyšší u dospívajících a mladých dospělých. V minulosti platilo, že mladý člověk, který drogy nezačal užívat v průběhu dospívání, s tím pravděpodobně nezačne ani v pozdějším věku. Nyní ale v řadě zemí roste počet mladých dospělých, kteří drogu okusili poprvé. Obecně má totiž na užívání drog podstatný vliv sňatek a založení rodiny. K tomu ale dnes dochází v mnoha zemích později. Dalším novým trendem je růst počtu mladých žen užívajících drogy.

Strategie drogové prevence

Strategie primární prevence musí mířit na celou populaci, protože jen takovým způsobem lze obsáhnout snížení poptávky po drogách a zároveň identifikovat skupiny lidí, které nejsou dostatečně podchy-

ceny. Zpráva předkládá strategie primární prevence pro celé období lidského života a zdůrazňuje, že prevence musí začít už u budoucích rodičů zlepšováním jejich vědomostí o škodlivých účincích drog, alkoholu a tabáku během těhotenství. Primární prevence pro pozdní fázi dětství musí vycházet především z rodiny. Pro prevenci v raném dospívání je podle INCB důležité vzdělávání a výchova ve škole. Školní modely protidrogové výchovy, které se nejlépe osvědčují, jsou založeny na přesné a vyvážené informovanosti o rizicích drog a následcích jejich užívání. To vše v kontextu objevování sociálních vlivů a učení se klíčovým dovednostem, jako je zvládání problémů, rozhodování se, kritické myšlení a asertivita. Nejlepším místem pro šíření informací o škodlivosti drog starším dospívajícím a mladým dospělým jsou zábavní podniky – noční kluby, diskotéky, bary a hudební festivaly. Taková prevence vyžaduje především srozumitelné poselství zdůrazňující zdraví a bezpečnost.

Posilování kapacit primární prevence na úrovni států

Je prokázáno, že strategie primární prevence má výrazný potenciál snižovat poptávku po drogách. Pro naplnění tohoto potenciálu však musí vlády států tyto strategie vyvést ze stínu jiných strategických opatření. Zpráva INCB považuje snižování nabídky drog za zásadní součást celkového plánu na potírání problému drog ve společnosti. Snížení nabídky vede k růstu cen, čili k horší dostupnosti.

Snížená nabídka pak snižuje poptávku. Platí to ale i obráceně. Zpráva INCB vyzývá vlády, aby se primární prevenci dostalo náležitého místa vedle prevence sekundární, která dominuje diskusím posledních let. Přestože je nutné se i nadále zabývat potřebami těch, kteří mají s užíváním drog vážné problémy, propagace neužívání drog má také bezpochyby jednoznačně pozitivní přínos. Podle INCB ale primární prevence pouze na úrovni vlád nestačí. Nutná je spolupráce nevládního sektoru a dalších hráčů. I přes omezené zdroje by vlády měly věnovat pozornost nejen mladým, kteří drogy berou, ale stejně tak těm, kteří je neberou.

Zneužívání drog v Evropě

Zneužívání některých drog se v řadě zemí drží na stejné úrovni, v některých zemích klesá. Ve Velké Británii a Španělsku zaznamenali pokles spotřeby konopných látek a kokainu. Konzumace kokainu je stabilní či klesá v Rakousku, Německu či Švýcarsku, zvyšuje se naopak ve Francii a Irsku. Užívání amfetaminů a MDMA (extáze) je stabilní nebo klesá. V Dánsku, Španělsku a v omezené míře i ve Velké Británii ale uživatelé této drogy nahrazují kokainem. Evropa je nadále největším trhem pro hašiš. Nejvíce na světě ho za loňský rok zadrželi ve Španělsku. Evropa je jedinou oblastí, kam se rostliny konopí pašují z jiných regionů, zejména z Afriky a Asie. Kanabis se ale zároveň v řadě zemí Evropy pěstuje. Ve východní Evropě je to zejména v Albánii, Bulharsku a Srbsku. K nárůstu pěstování došlo v Německu, ve Švýcarsku se celková pěstební plocha naopak snížila. Důsledně prosazování zákona v Nizozemí vedlo k poklesu kvality a zvýšení ceny kanabis na tamním trhu. Podstatně se snížil počet zadržených zásilek kokainu v Západní Evropě, zvýšilo se ale pašování přes východní Evropu. Největším odhaleným nákladem bylo 381 kg kokainu ve Slovinsku. Na Slovensku pak bylo zadrženo 164 kg tekutého kokainu. V této zásilce byl kokain rozpuštěn na hustou tekutinu a naplněn do lahví, jež byly deklarovány jako červené víno. Posiluje východoevropský černý trh s opiáty, zejména v Albánii, Bělorusku, Chorvatsku, Moldávii, Ruské federaci a v zemích podél tzv. Balkánské cesty. Nejvíce heroinu bylo zadrženo ve Velké Británii, Itálii a Německu. Zásilky odcházely nejčastěji z Nizozemí, Turecka, Belgie a Pákistánu. V roce 2008 představoval heroin 92 procent veškerých zadržených opiátů ve střední a východní Evropě. Tato droga se většinou pašuje v automobilech a vlcích, avšak stále více se začíná ze střední a východní Evropy přepravovat i letecky na západ kontinentu.

Dále Mezinárodní výbor pro kontrolu drog (INCB) v této zprávě varuje před nárůstem zneužívání drog, které využívají pachatelé sexuálních deliktů k nalákání obětí. INCB varuje před novými psychoaktivními látkami, které lze snadněji získat a držet a které jsou podřízeny benevolentnější mezinárodní kontrole.

Fenomén tzv. date-rap drog je stále poměrně nový, rozvíjí se ale rychle. Pachatelé sexuálně orientovaných trestných činů se snaží mechanismy drogové kontroly obejít používáním látek, které nejsou mezinárodními drogovými konvencemi zakázány. Dříve sexuální delikventi využívali k oslabení odporu obětí např. benzodiazepiny. Ty ale podléhají mezinárodní kontrole podle Konvence z roku 1971. Lékem, který byl tak často zneužíván k sexuálním útokům, že se dostal do kategorie date-rap drog, je např. Rohyp-

nol. Přijetí přísnějších kontrolních opatření ze strany vlád v úzké spolupráci s farmaceutickým průmyslem se ukázalo jako efektivní. Dnes jsou zprávy o zneužívání Rohypnolu při sexuálních deliktech vzácné. Zločinci se ale obracejí k jiným látkám. Zejména je to kyselina gama-hydroxymáselná (GHB). To je psychotropní látka, která až onedávna nespádala pod drogovou kontrolu, podobně jako třeba ketamin a gama-butyrolakton (GBL). V řadě zemí jsou tyto látky snadno dostupné a často se dostávají do rukou zločinců. Je alarmující, jak bezohledným způsobem jsou tyto látky využívány proti náhodným obětem. Obvykle jsou přimíchány do jídla či nápojů, a to v dávkách podstatně vyšších než se používají pro léčebné účely.

To s sebou přináší samozřejmě velké zdravotní riziko. Mezinárodní společenství uznalo tento problém za hrozbu. V březnu 2009 vyzvala Komise OSN pro narkotika všechny státy světa k neodkladnému přijetí opatření a boji proti zneužívání farmaceutických výrobků k sexuálním útokům. Komise se obrátila i na farmaceutický průmysl s tím, aby vyvíjel preparáty s bezpečnostními prvky (např. zbarvení přípravku nebo výrazná příchut'). To má chránit možné oběti sexuálních útoků a na druhou stranu zlepšit dostupnost těchto látek pro léčebné účely.

Závažný problém zneužívání léků na předpis

Podle této zprávy se stává velkým problémem zneužívání léků na předpis. Vyplyvá z ní, že v některých zemích je počet osob zneužívajících tyto léky vyšší než počet uživatelů heroinu, kokainu a MDMA (extáze) dohromady. Na nebezpečí zneužívání léků na předpis upozornilo loni úmrtí jedné velké celebrity. Zneužívání léků v posledních letech narůstá a INCB volá po větší informovanosti o tomto skrytém problému. Ve Spojených státech je v současné době zneužívání léků na předpis druhým největším problémem v oblasti drog hned po konopných látkách. V roce 2008 se to týkalo 6,2 milionu lidí, tedy více než uživatelů kokainu, heroinu, halucinogenů, MDMA a inhalantů dohromady. Podle odhadů je např. Německu na farmaceutických přípravcích závislých 1,4 až 1,9 milionu lidí. V Kanadě většina uživatelů opiátů zneužívá léky obsahující látky tohoto typu, např. hydromorfon, morfin a oxykodon. INCB varuje, že zneužívání léků na předpis ohrožuje zejména děti a mladé a ve své zprávě upozorňuje na zneužívání opiátů prodávaných pod názvem Oxycontin a Vicodin. Na jejich následky zemřelo v USA mnoho mladých lidí. INCB ale upozorňuje, že zneužívání léků na předpis mezi mladými se netýká jen Spojených států. V roce 2008 bylo např. ve Velké Británii 30 procent úmrtí mezi uživateli drog spojeno s metadonem. V některých evropských zemích

(např. ve Francii, Itálii, Litvě a Polsku) pravidelně užívá 10 až 18 procent studentů sedativa či uklidňující léky bez předpisu lékaře. Obecně se míní, že zneužívání léků na předpis je jen nesprávnou aplikací léků na zmírnění zdravotních problémů, např. nespavost nebo bolest. Ve skutečnosti se ale často jedná o závislost, která může být stejně smrtelná jako závislost na jiných drogách, včetně heroinu či kokainu. Léčiva obsahující kontrolovanou látku se využívají jako náhražky za nelegální drogy, protože mají podobný účinek a jsou dostupné. Často jsou získávány na padělané předpisy, zcizovány z ordinací nebo získávány za úplatu od neeticky jednajících zdravotníků. Dalším silícím zdrojem je nákup z ilegálních internetových lékáren, které prodávají načerno získané či padělané léky. V reakci na rostoucí poptávku po léčivech přidaly v posledních letech do svých drogových portfolií léky na předpis také organizované kri-

minální skupiny, upozorňuje INCB. Přestože většina zemí zatím stále data o zneužívání léků na předpis systematicky nesbírá, zdá se, že dlouhodobá snaha INCB upozorňovat na tento problém se nemíjí účinkem. V mnoha zemích si již uvědomují, že tento druh zneužívání drog je velkou hrozbou. Zneužívání léků na předpis je nutné neodkladně řešit a zabránit dalším smrtelným případům, a to nejen mezi celebrity. Ve své výroční zprávě INCB doporučuje, aby vlády zakázaly či důkladně kontrolovaly prodej mezinárodně kontrolovaných látek prostřednictvím internetových lékáren a telefonních callcenter a uzavřely tak tyto ilegální dodavatelské kanály. INCB rovněž naléhá na země, kde neužívání léků na lékařský předpis představuje významný problém, aby zaváděly zvláštní léčebné programy pro osoby závislé na farmaceutických přípravcích.

VÝROČNÍ ZPRÁVA

NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY 2009

Úvod

Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky v souladu se svým posláním celostátního policejního útvaru, odpovědného za vymáhání práva v oblasti nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy v České republice, je kromě jiného také místem, kde se shromažďují trestně-právní data této trestné činnosti. Zároveň je garantem tohoto typu dat v rámci mezinárodní sítě National Focal Point, která se cestou Národního monitorovacího centra pro drogy a drogové závislosti sdružují v evropské síti REITOX.

Předkládaná výroční zpráva Národní protidrogové centrály Služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky za rok 2009 mapuje zásadní vývojové trendy v oblasti nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy v České republice, včetně regionálních specifik. V mezinárodním kontextu reálně otevřené Evropy popisuje angažovanost jednotlivých zločineckých uskupení, která jsou zapojena do nelegální výroby a obchodu s nelegálními drogami a snaží se predikovat zásadní rizika spojená s možným vývojem drogové scény v ČR. Výroční zpráva je doplněna statistickými a kazuistickými daty, o která se popisovaný stav argumentačně opírá.

V České republice zůstává i nadále největším problémem masová nelegální výroba metamfetaminu v domácích, tzv. „kuchyňských“ laboratořích. S tím úzce souvisí problém dostupnosti léků s obsahem pseudoefedrinu v ČR i sousedních zemích s výjimkou Rakouska. Alarmujícím jevem je setrvalý vzestupný trend průmyslového pěstování konopí tzv. „indoor“ technologiemi, jehož produkce se vyznačuje vysokou četností sklizně a obsahem účinné látky THC v rozpětí 15–20 %. Tento druh trestné činnosti má klasickou

kriminální podstatu, produkce saturuje ve zvýšené míře domácí trh a zvyšuje se počet případů vývozu takto vypěstované marihuany do okolních států. Tradičním a přetrvávajícím problémem zůstává organizovaný dovoz heroinu ze zemí Západního Balkánu, který se na území ČR dostává ve víceletém srovnání stále častěji méně kvalitní. Obdobná situace je v případě kokainu, který získává na oblibě zvýšenou dostupností a příznivější cenou, jež je většinou vykoupěna masivním ředěním kokainu různými, často i zdraví ohrožujícími látkami. Došlo k výraznému snížení dostupnosti tabletových syntetických drog s účinnou látkou MDMA a naopak se častěji objevují tabletové drogy s účinnou látkou piperazin, která v ČR dosud není na seznamu zakázaných látek. Obecně lze říci, že v prostředí taneční zábavy vzrůstá subjektivně vnímaná dostupnost a obliba metamfetaminu a kokainu. Z pohledu vymáhání práva stále výrazně převažuje stíhání osob pro kvalifikované skutkové podstaty drogových trestných činů nad skutky, které souvisí s držením drog pro vlastní potřebu v procentuálním poměru 87/13. Úroveň vymáhání práva v oblasti drogových přestupků je v evropském srovnání velmi nízká a výrazně přispívá k zvyšování subjektivně vnímané dostupnosti některých druhů drog a podporuje neúctu vůči právu a nedodržování norem.

Vývoj drogové kriminality, tedy počet drogových deliktů a počty stíhaných osob, je u tohoto typu trestné činnosti determinován množstvím nasazených sil a prostředků na vymáhání práva a s ohledem na vysokou míru zneužívání nelegálních drog v ČR a latentní charakteristiku tohoto jevu se jedná o statistické ukazatele s velmi omezenou výpovědní hodnotou o podstatě a rozsahu drogového problému v České republice.

Jakub FRYDRYCH
ředitel

Souhrn

V roce 2009 byl na české drogové scéně potvrzen předloňský trend zvyšování obliby kokainu. Tak, jak stoupá poptávka po této droze, zvyšuje se i množství kokainu pašovaného na území České republiky (dále jen ČR). Zároveň došlo i k poklesu jeho ceny na trhu a stal se tak dostupnějším pro širší okruh potenciálních odběratelů.

V současnosti je nejdostupnější drogou v ČR marihuana, vedle ní je dlouhodobě vysoká i dostupnost metamfetaminu (pervitinu). V souvislosti s oběma drogami byl také tradičně zaznamenán nejvyšší počet záchytů (viz kapitola statistické údaje). Roste domácí produkce marihuany s vyšším obsahem THC, přičemž rostliny konopí jsou pěstované v umělých podmínkách, tzv. indoor pěstírnách, a stále častěji ve velkém objemu. Množství zachycené marihuany se oproti minulým letům zvýšilo, výrazně vyšší je počet odhalených indoor pěstíren a zabavených rostlin konopí.

Objem zachyceného metamfetaminu byl oproti minulým letům nižší, nicméně opět byl odhalen velký počet „varen“ a zachyceno velké množství prekurzorů pro jeho výrobu. Od května do září 2009 byl omezen prodej léků s obsahem pseudoefedrinu v lékárnách; v této souvislosti byl zaznamenán nárůst individuálního dovozu těchto léků ze sousedních zemí. Cena většiny drog zůstává podle dostupných údajů stabilní (viz kap. 6), meziročně došlo k nárůstu průměrné potence marihuany a snížení průměrné čistoty kokainu.

Za alarmující považujeme skutečnost vyplývající z mezinárodního srovnání školní studie ESPAD¹⁾, která uvádí, že ČR patří v Evropě mezi země s nejvyšší prevalencí užívání většiny sledovaných drog s výjimkou těkavých látek; u konopných drog dosahuje ČR zdaleka nejvyšších prevalencí v Evropě, zkušenost s nimi má dle této studie 45 % českých šestnáctiletých.²⁾

V souvislosti s užíváním drog a drogovou kriminalitou je třeba zmínit problém sekundární drogové kriminality. Tu páchají především problémoví uživatelé drog, kteří si tak obstarávají finanční prostředky potřebné k nákupu omamných a psychotropních látek (dále jen OPL).

Odpovědnost za tvorbu a naplňování národní protidrogové politiky nese vláda ČR. Jejím hlavním poradním orgánem je Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (dále jen rada). Základními doku-

menty pro realizaci vládní protidrogové politiky byly i v roce 2009 „Národní strategie protidrogové politiky na období 2005 až 2009“ a „Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2007 až 2009“. Koncem roku 2009 zahájil sekretariát rady práce na přípravě podkladů pro „Národní strategii protidrogové politiky ČR na období 2010 až 2018“. Pracovníci Národní protidrogové centrály se podíleli na tvorbě tohoto strategického materiálu prostřednictvím delegátů v několika pracovních skupinách rady.

V první polovině r. 2009 byla ČR předsedající zemí v Radě EU, proto Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky projednávala řadu dokumentů týkajících se přípravy a průběhu předsednictví a její sekretariát zajišťoval vedení Horizontální pracovní skupiny pro problematiku drog Rady EU.

Začátkem r. 2009 byl schválen nový trestní zákoník, který byl vyhlášen ve Sbírce zákonů jako zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, s účinností od 1. ledna 2010. Ten obsahuje významné změny v oblasti nakládání s nelegálními drogami. Nižší trestní sazbou než doposud budou trestány osoby, které v množství větším než malém přechovávají konopné drogy. Základní změnu přináší také nové ustanovení týkající se nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku – pěstování stanovených rostlin nebo hub pro vlastní potřebu bude postihováno mírnější trestní sazbou než dosud a pěstování malého množství rostlin nebo hub pro vlastní potřebu nebude postihováno podle trestního zákona, ale podle zákona o přestupcích. V návaznosti na zákon o léčivech byl omezen výdej léků s obsahem do 30 mg pseudoefedrinu v tabletě bez předpisu – jedná se o zákaz zásilkového prodeje, stanovení maximální měsíční dávky 1800 mg pseudoefedrinu (tj. 60 tablet á 30 mg) na osobu a kontrolu výdeje v centrálním úložišti elektronických receptů. Toto omezení, respektive sběr a ukládání dat o pacientech (zákaznících), bylo Úřadem pro ochranu osobních údajů označeno za opatření mimo rámec zákona a následně v říjnu 2009 zrušeno.

Charakteristika drogové kriminality a její vývoj v roce 2009

Metamfetamin (pervitin)

Metamfetamin lze považovat za „domácí“ drogu. Poprvé se vyráběl koncem 19. století v Japonsku, pak

¹⁾ European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs.

²⁾ Zdroj: Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v ČR v roce 2008; Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti, sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

ve válečném Německu. Na naší scéně se začal objevovat na přelomu 70. – 80. let minulého století a jeho ilegální výroba přetrvává dodnes.

V roce 2009 byl metamfetamin téměř z 99 % vyráběn z pseudoefedrinu, který se extrahuje z volně prodejných léčiv (Modafen, Nurofen). Sporadicky byly zaznamenány případy výroby z efedrinu. V kontextu se změnami provedenými v oblasti prodeje volně dostupných léků s obsahem pseudoefedrinu v ČR v květnu 2009, kdy došlo ke snížení prodávajícího množství tablet na 60 ks na 1 obyvatele za měsíc (s tím souvisela i evidence kupujících z důvodu omezení opakovaného prodeje téže osobě), byl zaznamenán nárůst dovozu těchto farmaceutik do České republiky ze Spolkové republiky Německo a z Polska. Výrobci metamfetaminu nakupovali tato léčiva v zahraničí ve velkých objemech mimo jiné také z důvodu efektivity takové výjezdni cesty. Poté, co Úřad pro ochranu osobních údajů systém sběru dat označil za nezákonný (prováděný v rámci již zmíněné restrikce distribuce léčiv s obsahem pseudoefedrinu), došlo v říjnu 2009 k opětovnému uvolnění prodeje těchto léčiv v podstatě bez omezení. Výrobci metamfetaminu se opět zaměřili na domácí lékárny a svou poptávku po prekurzoru pro výrobu pervitinu uspokojovali na domácím trhu. V důsledku toho opětovně narostl počet prodaných léčiv obsahujících pseudoefedrin. Tímto byla potvrzena skutečnost, že většina léčiv obsahujících pseudoefedrin prodaných v ČR je zneužívána k výrobě metamfetaminu. Výrobci pervitinu však úplně neopustili zahraniční zdroje, kdy v některých případech pokračují v nákupech léčiv obsahujících pseudoefedrin³⁾, a to hned z několika důvodů: jednak jsou tato léčiva v zahraničí často prodávána nejen v lékárnách, ale i v drogeriích či na benzinových čerpacích stanicích (v případě Polska), také jsou levnější než v ČR, vyplatí se jezdit pro velké množství najednou a hlavně obsah pseudoefedrinu v tabletách se pohybuje v množství nejen 30, ale i 60 a někdy až 120 mg! (V ČR je povolené maximum 30 mg pseudoefedrinu v jedné tabletě).

NPC v této oblasti zahájila ve spolupráci s vedením České lékařnické komory projekt prevence kriminality s názvem „Nepodporuji výrobu drog“. Lékárníci, provozovatelé a majitelé lékáren byli vyzváni k jednotnému postoji v prodeji léčiv s obsahem pseudoefedrinu v tom smyslu, aby nedocházelo k prodeji osobám, které je zjevně zneužívají k výrobě pervitinu. Lékárníci, provozovatelé a majitelé lékáren byli současně vybídnuti k veřejné deklaraci svého postoje za využití propagačních materiálů. Lze konstatovat, že

většina lékárníků si je dobře vědoma, že pokud zákazník chce zakoupit větší množství léčiv s obsahem pseudoefedrinu, tak je pravděpodobně miní zneužít k výrobě metamfetaminu. Někteří zaměstnanci lékáren tak odmítají požadované větší množství těchto léčiv najednou prodat a podporovat tak výrobu metamfetaminu. I to je jeden z důvodů, proč čeští výrobci metamfetaminu jezdí pro léčiva do zahraničí.

Pokračuje tendence růstu počtu malých výroben metamfetaminu s produkcí určenou jak k saturaci domácího trhu, tak na vývoz. Kolem jedné „varny“ se zpravidla pohybuje malá skupinka lidí, v níž jednotlivci mají rozdělené úkoly. Někdo vyrábí metamfetamin, někdo jezdí pro léčiva, někdo distribuuje výsledný produkt. Zpravidla všichni jsou zároveň uživateli této drogy. Pro metamfetamin k nám cestují i zahraniční „drogoví turisté“, zpravidla Němci a Rakušané, někdy i Slováci. Ti jezdí do ČR poptávat metamfetamin, zde jej zakoupí a pak buď aplikují ještě na území ČR či jej odvezou s sebou do zahraničí. Metamfetamin vyrobený v ČR se i vyváží, většinou do Německa, byl zaznamenán i případ, kdy byl pervitin vyvážen do Velké Británie. Z okolních zemí tvoří výjimku Polsko, kam se metamfetamin nevyváží, neboť je tam rozšířena vlastní výroba. V zahraničí je poptáván metamfetamin ve formě krystalů, protože je považován za kvalitnější než v podobě krystalického prášku.

Čistota metamfetaminu vyrobeného v tuzemsku se pohybuje vysoko, mezi 70 a 80 %. Výrobou se zabývají výhradně Češi, byly však zachyceny návody na výrobu metamfetaminu i ve vietnamštině. Distribucí metamfetaminu na ulici se zabývají Češi, Ukrajinci vozí metamfetamin na Ukrajinu. Vietnamci prodávají metamfetamin také, nicméně často jako podružnou činnost k jiným nelegálním činnostem. Rómové se též zabývají distribucí metamfetaminu, zejména v řadách své komunity.

Metamfetamin se nevyskytuje jen v ČR. V Evropě se objevuje jednak ve Velké Británii a v poslední době ve velké míře i ve skandinávských zemích. Tam se metamfetamin dostává s největší pravděpodobností z Litvy, kde se vyrábí.⁴⁾ Ve spojených státech se objevuje metamfetamin vyrobený převážně v Mexiku, kde jeho produkci a obchod s ním ovládají mezi sebou bojující drogové kartely. Poznatky z Interpolu ukazují také na velké množství efedrinu vyskytujícího se ve státech západního pobřeží Afriky. Tento efedrin pochází s největší pravděpodobností z Číny a je určen právě k výrobě metamfetaminu.

³⁾ Sudafed, Acatar, Disophrol, Zyrtec-D.

⁴⁾ V Litvě je pervitin vyráběn pomocí lithia, na rozdíl od ČR, kde se vyrábí pomocí jodu a červeného fosforu (tzv. „česká cesta“ – což je de facto modifikace výroby pervitinu Nagaiho cestou (Japonsko 1888).

Bezpečnostní rizika a prognóza vývoje – metamfetamin

Zásadní pro tuzemskou výrobu pervitinu je dobrý přístup výrobců (slang. „vaříčů“) k prekurzorům a pomocným látkám. V ČR se pervitin v drtivé většině vyrábí z pseudoefedrinu, který je extrahován z volně prodejných léčiv. Dokud se prodej těchto léčiv nemezí, bude i nadále přístup k prekurzoru pro výrobce metamfetaminu snadný. Jaký dopad má omezení volné distribuce těchto léčiv, ukázala praxe z období května až září 2009, kdy výrobci metamfetaminu z nedostatku začali nakupovat ve velkém množství léky s pseudoefedrinem v zahraničí. Je na místě zde uvést také tu skutečnost, že bez omezení volného prodeje těchto léčiv v celém středoevropském regionu, potažmo v celé Evropské Unii, nebude možné úplně zamezit výrobcům v přístupu k pseudoefedrinu. Je proto nutná koordinace omezování distribuce léčiv s pseudoefedrinem na území evropských států.

Dalším způsobem, jak omezit výrobu pseudoefedrinu v ČR, je ztížení dostupnosti chemických látek, jakými jsou červený fosfor, jod, kyseliny fosforečná a chlorovodíková. Všechny tyto látky jsou totiž potřebné k výrobě metamfetaminu tzv. „českou cestou“. Lze předpokládat, že pokud bude přístup k některým těmito látkám znemožněn, najdou si výrobci jiný způsob, jak metamfetamin vyrábět (např. bez červeného fosforu tzv. „moskevskou cestou“, či pomocí lithia). Jedná se však buď o složitější chemické postupy, nebo nejsou všechny potřebné látky u těchto variant dostupné a lze tak předpokládat snížení produkce metamfetaminu na domácí drogové scéně.

Heroin (opiáty)

V průběhu posledních několika let je mezi uživateli drog zaznamenáváno snížení obliby heroinu. Příčinou to jednak tomu, že mezi dlouhodobými uživateli heroinu je vysoká mortalita a zároveň, na rozdíl od předchozí generace mladých lidí a potencionálních uživatelů drog včetně heroinu, má ta současná odstrašující příklad v podobě dlouholetých uživatelů této drogy. Inklinují-li mladí lidé k vyzkoušení či užívání drog, heroinu se raději vyhnou.

Heroin je na území ČR dovážěn v zásilkách o váze maximálně do 10 kg. ČR je nejen cílovou, ale především tranzitní zemí. Heroin se přes naše území dopravuje po tzv. „balkánské cestě“ do západní Evropy. V ČR organizují dovoz a distribuci heroinu především albánsky hovořící zločinecké skupiny, v nižších úrovních distribuce se jí zabývají i romské a vietnam-

ské skupiny. Jako kurýři jsou využíváni zejména občané Rumunska, Bulharska, Maďarska, Slovenska a České republiky.

Heroin, nejčastěji původem z Turecka⁵⁾, putuje v čistotě až 90 % přes území Bulharska, Rumunska, Maďarska, Slovenska a ČR do Německa, Holandska, Velké Británie atd. Tím, jak jej prodávají jednotlivé zločinecké skupiny mezi sebou, dochází zároveň k jeho ředění a snižuje se i kvalita. Ve výsledku se čistota heroinu distribuovaného v ČR v pouličním prodeji pohybuje zpravidla v rozmezí 5–10 %. Nejčastěji je heroin ředěn směsí paracetamolu a kofeinu, kterou dealeri na nelegálním trhu obchodují. Cena 1 kg této „ředěné směsi“ se pohybuje okolo 15 000,- Kč. Další látky, kterými se heroin ředí, jsou např. anestetika (prokain nebo mesocain). V poslední době se „na ulici“ objevuje velmi naředěný a nekvalitní, či dokonce jeho falzum, které je za něj při prodeji vydáváno. Tento nekvalitní heroin prodávají někteří samotní uživatelé této látky, kteří si tímto způsobem zajišťují finanční prostředky pro nákup drogy k uspokojení vlastní potřeby.

Na území ČR byly zaznamenány případy, kdy zejména albánsky mluvící občané k nám dovezený slisovaný heroin ve vysoké koncentraci rozředili na dvoj či trojnásobek, slisovali zpět dohromady a dále vyvezli do zemí západní Evropy. K lisování zásilek heroinu využívají speciální a k tomuto účelu zhotovený lis.

Národní protidrogová centrála spustila v této věci projekt zvaný „Reliéf“ (podrobněji kap. č. 5.1.1.1.), jehož podstatou je celoevropská databáze kriminalisticko-mechanoskopických stop nalezených na zásilkách slisovaných drog.

Bezpečnostní rizika a prognóza vývoje – heroin

Lze nadále předpokládat stagnaci poptávky po heroinu ze strany uživatelů v ČR. V tomto směru tedy neočekáváme nárůst uživatelů této látky. Byť je i ČR cílovou zemí a určité množství dovezeného heroinu bude uspokojovat domácí poptávku, daleko větší objem heroinu dovezeného k nám poputuje dál do západní Evropy (a to v původní čistotě i naředěný).

Bezpečnostní rizika a prognóza vývoje – opiáty

Na tomto místě je třeba zmínit problém Subutexu[®],

⁵⁾ Opium – zdrojová surovina pro výrobu heroinu, pochází výhradně z Afghánistánu.

protože tento přípravek určený k léčbě závislosti na opiátech je zneužíván toxikomany. Subutex® určený k orální (sublingvální) aplikaci toxikomani drtí, rozpouští a aplikují intravenózně. Centrální registr uživatelů substitučních látek měl zabránit vícenásobné preskripci Subutexu®, ale vzhledem k jeho nefunkčnosti k tomu nedochází. Uživatelé se Subutexem® předepsaným od lékaře často obchodují na ilegálním trhu. Řešení vidíme v prevenci spočívající v důsledné preskripci Subutexu® nebo léčbu jinou alternativou např. pomocí Subuxonu®.

Marihuana

V roce 2009 pokračoval vzrůstající trend počtu případů odhalených indoor pěstíren rostliny cannabis sativa (konopí seté). Pěstitelé konopí využívají ke své činnosti různorodé objekty. Pronajímají si k tomuto účelu jednak rodinné domky a vily, skladovací prostory, zemědělské objekty a další (haly, stodoly, bývalé průmyslové objekty a výrobní haly, skleníky, ale i panelákové byty). Objekt určený k pěstování konopí přizpůsobí stavebními úpravami, které mnohdy radikálně a nenávratně objekt znehodnotí. Pro znásobení tepla sálajícího z několikasetwattových zářivek jsou tyto oblepovány aluminiovou folií. V takových místnostech se může nacházet až několik set kusů rostlin konopí. Každá rostlina je v samostatném květináči zavlažována systémem, kterým se kromě vody k rostlinám dostávají i živné roztoky. Rostlinám se záměrně rozsvěcuje a zhasíná světlo v určitých periodách tak, že rostliny konopí dozrají do stadia květenství (nejvhodnější stadium pro sklizeň, kvůli vysokému obsahu THC⁶⁾ v květech) za 3x kratší dobu, než v běžných venkovních podmínkách. Obsah THC v takto vypěstovaných rostlinách může dosahovat až 20 %!

Rostliny konopí tak mohou vyrůst během jednoho běžného vegetativního období až 3x. Náklady na vybudování indoor pěstírny (stavební práce, světelné zdroje, zavlažovací systémy, sazenice, hnojivo atd.) jsou pokryty ziskem z prodeje již první „sklizeň“. Výnosy z dalších sklizní konopí a z něj vyrobené marihuany jdou již pěstitelům. Zisky z prodeje takto vypěstovaného konopí (marihuany) jsou enormní. V tuzemsku se 1 kg marihuany/sušiny prodává v ceně kolem 60 000,- Kč a v zahraničí je to až 4000,- €/1 kg!

V ČR se tímto způsobem pěstování konopí zabývají především občané Vietnamu (až z 80 %), ve zbytku pak Češi. Jedná se především o Vietnamce, kteří se donedávna zabývali jinou ilegální trestnou činností, zejména nelegální výrobou cigaret, paděláním kolkových známek atp. Hierarchie pěstitelů je

specifická. Přímou v pěstírně se zdržují „podřadní“ pěstitelé, většinou Vietnamci zdržující se v ČR ilegálně, nebo stíhaní a hledaní (i v dalších evropských státech) pro jinou trestnou činnost, kteří často neumějí česky. Tito „dělníci“ se zdržují v pěstírně po celou dobu vegetativního období rostlin, a to i v několika cyklech za sebou. Rostliny zalévají, obhospodařují a hlavně hlídají samotnou pěstírnu. Nejen kvůli doзору nad průběhem vegetačního života rostlin, ale také kvůli nebezpečí jejich krádeže či krádeže sklizně jinými skupinami pěstitelů a dealerů.

„Dělníky“ navštěvují v místě jiní Vietnamci, kteří dovážejí do pěstírny sazenice rostlin, hnojivo a jídlo pro tyto hlídače. Zase jiní Vietnamci do pěstírny přijíždějí pro sklizeň, kterou následně distribuují, a další Vietnamci celý tento proces financují a řídí. Je obvyklé, že se tito lidé navzájem vůbec neznají, respektive „dělníci“ určitě neznají organizátory celého pěstování. Z pohledu policie je pak při odhalení pěstírny velmi složité tuto komplikovanou hierarchii účinně zadokumentovat, rozkrýt a jednotlivé pachatele trestně stíhat, v lepším případě všechny jako organizovanou skupinu.

V místě pěstírny je vždy několik set kusů rostlin rozdělených do více stádií vegetačního období tak, aby vždy některé z rostlin bylo možné sklídit a vyrobit marihuanu. Toto opatření zajišťuje stabilní přísun marihuany pro následný prodej v jakémkoliv ročním období. Marihuana vypěstovaná a vyrobená v indoor pěstírnách nacházejících se na území ČR se z malé části prodává v tuzemsku, převážně se však vyváží do zahraničí, zejména do Německa, Holandska a Velké Británie. Dochází tak k paradoxu, kdy si pro kvalitní marihuanu koupěchtivý český občan jede do Holandska, kde však koupí marihuanu pocházející z ČR. Dále existují i poznatky o Rusy organizovaném dovozu v ČR vypěstované marihuany do Ruska.

S pěstírnami konopí je však spojeno i několik dalších rizik: jak je uvedeno výše, pro pěstování rostlin je potřeba vysoká intenzita osvětlení (což je nákladné), takže se pachatelé velmi často nelegálně připojují k elektrické rozvodné síti. Roste tak riziko požáru nebo smrti elektrickým proudem i pro ostatní obyvatele. Vysoká vlhkost a teplota provázející pěstování konopí způsobují, že dům či byt se stávají neobyvatelnými. Pokud nedojde k nákladné rekonstrukci objektu, užitná hodnota a prodejní cena takto využívané nemovitosti rapidně klesá.

NPC v této oblasti zahájila projekt prevence kriminality s názvem „STOP indoor pěstírnám konopí“, v rámci kterého oslovila prostřednictvím informativního dopisu občany vybraného regionu s největším výskytem ilegálních indoor pěstíren konopí

⁶⁾ Δ 9 tetrahydrocannabinol – účinná látka v marihuaně.

(Chebsko) s žádostí o spolupráci s policií při odhalování těchto pěstíren. Stejně tak se obrátila i na radnice jednotlivých měst a obcí (obce minimálně s rozšířenou působností) s nabídkou spolupráce při odhalování indoor pěstíren konopí. Výsledky projektu budou vyhodnoceny v průběhu roku 2010.

Bezpečnostní rizika a prognóza vývoje – marihuana

Lze předpokládat, že se počet ilegálních indoor pěstíren nacházejících se v ČR nesníží. Marihuana je velmi výnosným artiklem. Vysoké zisky s minimálními náklady jsou dostatečně motivující, aby pěstitelé v pěstování ve velkém rozsahu pokračovali. Z pohledu policie se daří ilegální indoor pěstírny odhalovat. Zásahu na tom má i spolupráce se zástupci energetických distribučních firem, kteří jsou často první, kdo zjistí podezřelé skutečnosti (např. neúměrná spotřeba elektřiny z jediného odběrného místa či velké úniky z rozvodných sítí v jednom místě). Mnoho si NPC slibuje i od projektu „STOP indoor pěstírnám konopí“, kdy větší informovanost pomůže k tomu, že si majitelé objektů rozmyslí pronajímat jej na pochybné účely a dále že občané sami upozorní policii na nebezpečné objekty.

Z pohledu „drobných“ pěstitelů rostlin konopí (tzn. v počtu několika kusů rostlin) se situace také změní. S nabytím účinnosti nového trestního zákoníku⁷⁾ vstoupila v účinnost i nová skutková podstata trestného činu. Konkrétně se jedná o novou skutkovou podstatu: „nedovolené pěstování rostlin obsahujících OPL⁸⁾“ (§ 285 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb.), kdy je trestné pěstovat rostliny konopí pro vlastní potřebu v množství větším než malé. Do účinnosti novely zákona se pěstování trestně postihovalo jako trestný čin „nedovolené držby“. Lze předpokládat, že většina drobných pěstitelů bude pěstovat konopí právě v malém množství, i tak se však budou dopouštět přestupku (ve smyslu zák. č. 200/1990 Sb. O přestupcích). Avšak když toto „přestupkové“ množství usuší a připraví ke konzumaci (tedy vyrobí), dopustí se trestného činu dle ustanovení § 283 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník) spočívající v nedovolené výrobě OPL. A to i v tom případě, že vyrobí množství menší než malé s cílem vyhnout se trestní odpovědnosti za trestný čin dle ustanovení §284 odst. 1 zák.

č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník), které spočívá v nedovoleném přechovávání omamné látky konopí (THC) v množství větším než malém.

Lze tedy v kontextu s výše uvedenými fakty předpokládat, že až si tuto skutečnost uvědomí většina drobných pěstitelů, kteří pěstují konopí za účelem výroby marihuany (většinou pouze pro vlastní potřebu), nebudou riskovat trestní postih, přestanou konopí pěstovat a budou si marihuanu kupovat na ilegálním trhu. A to vždy jen v malém množství, aby byli případně odpovědní za přestupek a nikoli trestný čin.

Kokain

V uplynulých dvou třech letech se kokain stal oblíbenějším mezi uživateli drog a vzhledem k tomu, že tento trend pokračuje, považujeme tuto skutečnost za alarmující! Kokain již není doménou převážně uživatelů z řad „high society“, ale stal se oblíbeným mezi širší klientelou, tedy i mezi uživateli běžných drog. Cena kokainu na ilegálním trhu klesla, a to až na hranici kolem 1500,- Kč/gram, tudíž se stal cenově dostupnějším pro větší počet uživatelů, mezi které můžeme řadit i méně movitou mládež.

Za snížením ceny kokainu vidíme nejen snahu dealerů cenově zpřístupnit tuto drogu širšímu okruhu uživatelů, ale také snahu o zvýšení konkurenceschopnosti kokainu vůči metamfetaminu.⁹⁾ Snížení ceny také dále souvisí s celosvětovou nadprodukcí kokainu.

Z etnik, která se na území ČR zabývají organizováním dovozu a následnou distribucí kokainu, zmiňujeme především ta, která pocházejí ze zemí západní Afriky. Jedná se hlavně o Nigerijce, kterých se po celém světě nachází několik desítek milionů. S tím souvisí i snadné navazování kontaktů mezi příslušníky tohoto etnika v rámci jejich mezinárodního působení. V ČR Nigerijci zpravidla najímají kurýry z řad jiných Afričanů nebo i Čechů. Ti dovážejí do tuzemska kokain zejména ze zemí západní Evropy (Holandsko, Velká Británie, Španělsko, Francie). Kurýři často převážejí kokain v autech, autobusech či vlakem, letecky již méně. Množství, ve kterém takto kurýři kokain převážejí, se pohybuje mezi 1–3 kg. Důvod, proč se kokain do ČR nedováží najednou v množství několika desítek kilogramů je následující: Kokain koupený v zahraničí musí být i zaplacený a musí mít odbyt. Na tak velké množství kokainu je ČR malou zemí.

⁷⁾ Trestní zákoník – zákon č. 40/2009 Sb.

⁸⁾ OPL – omamná nebo psychotropní látka ve smyslu zák. č. 167/1998 Sb. (O návykových látkách).

⁹⁾ Kokain i pervitin patří mezi stimulační drogy a mají na lidskou psychiku velmi podobné účinky. Někteří uživatelé se přiklání k pervitinu pro jeho údajně intenzivnější a dlouhodobější účinek. Cena za gram pervitinu byla donedávna o polovinu nižší než u kokainu a zároveň byla tato droga vyráběna v tuzemsku daleko dostupnější. Vzhledem k uvedeným skutečnostem byl pervitin více méně bezkonkurenční.

„Kokain se produkuje ve státech Jižní Ameriky, odtud putuje největší část do Severní Ameriky a dále do Evropy, kam se dostává zejména po moři (i ve formě důmyslných skrytých zásilek)¹⁰⁾ do velkých evropských přístavů (Španělsko, Francie, Holandsko) či letecky na mezinárodní letiště. Jsou zaznamenány i nové trasy pašování kokainu do Evropy a to z Jižní Ameriky, přes východní Afriku a Balkánské země (Rumunsko, Bulharsko). Čistota kokainu často přímo souvisí s trasou, po které putuje. V zemi původu obsahuje směs prodáváného kokainu až kolem 90 % čistého kokainu¹¹⁾, v Holandsku 50 % a v ČR na ulici se může čistota pohybovat i kolem 10 %. Kokain se často ředí např. fenacetinem (derivát paracetamolu – léčiva) či levamisolem (prostředek veterinární léčby užívaný k odčervení hospodářských zvířat).

Pouliční distribuci kokainu v ČR se zabývají především Nigerijci a jiní občané ze zemí západní Afriky, kteří jsou lokalizováni zejména v centru Prahy a v pražských nočních klubech. Dále se pak pouličním prodejem kokainu zabývají také občané ČR.

Bezpečnostní rizika a prognóza vývoje – kokain

Jak jsme již avizovali, cena kokainu se na českém ilegálním trhu s narkotiky velmi snížila a tak se kokain stal dostupnější také pro méně movitou klientelu, mezi kterou můžeme řadit i mládež, která není výdělečně činná. U mládeže je velké riziko rychlého vzniku závislosti na omamných a psychotropních látkách, kokain nevyjímaje. Se světovou nadprodukcí kokainu a zvyšující se možností získání, respektive zvyšující se dostupností, kokainu na ulici souvisí i zvýšené riziko pro potencionální uživatele, kteří zkušenost s touto nelegální drogou přímo nevyhledávají, ale přesto se jim aktuálně nabízí.

Extáze (amfetaminy)

Amfetaminové drogy, jakými je např. extáze (tablety mohou nejčastěji obsahovat látku MDMA-3,4methylenedioxyamfetamin nebo některý jiný z derivátů PEA – phenethylaminu) se na našem území zneužívají především v souvislosti s hudební produkcí. S užíváním těchto drog se můžeme setkat na open-air festivalech, v hudebních klubech, na koncertech a produkcích taneční hudby. Typickými uživateli těchto drog jsou mladí lidé převážně ve věku kolem

20 let. Nejedná se o problematické uživatele, neaplikují si drogy intravenózně a nepáchají drogovou sekundární kriminalitu. Finanční prostředky na nákup drog získávají legálně (brigády, kapesné).

Extáze se na území ČR nevyrábí, respektive ani v roce 2009 jsme nezaznamenali informaci, že by se tato droga měla v tuzemsku vyrábět. Do ČR se dováží, a to především z Holandska, dále z Polska a také Slovenska (kam však extáze byla nejprve dovezena právě z Polska nebo Holandska). Dovoz a distribuce je zpravidla záležitostí individuální, kdy jednotlivci často využívají prostředky hromadné dopravy (vlak, autobus, letadlo) a dovážejí tablety extáze v počtech desítek i set kusů do ČR. Zde je rozprodávají dále, většinou právě na již zmíněných hudebních akcích.

Nejsou ojedinělé případy, kdy je v případě extáze prodáváno falzum. Dealéři za extázi vydávají slisované tablety, které neobsahují účinnou látku MDMA ani žádnou podobnou. Do substance smíchají většinou běžně dostupné látky a léčiva (paracetamol, diazepam, kofein, ibuprofen), slisují do tvaru tablet a prodávají jako extázi. Někdy tyto „slepé“ tablety dovezou již ze zahraničí a (i nevědomě) prodávají jako extázi.

V minulém období se rozšířil prodej tablet extáze s účinnou látkou piperazin¹²⁾ (někdy nazývané vzhledem ke svému barevnému vzhledu „duhovky“). Piperazin není na seznamu zakázaných látek v příloze zák. č. 167/1998 Sb. (O návykových látkách), a i když má podobné účinky na lidskou psychiku jako MDMA, není jeho distribuce trestná. Dá se konstatovat, že počet extází (mCPP) distribuovaných v ČR podstatně převyšuje počet „klasických“ extází (MDMA).

Bezpečnostní rizika a prognóza vývoje – extáze, amfetaminy

V této oblasti se nedá v budoucnu očekávat významný zvrat. Dokud bude existovat poptávka po extázi, bude se na naše území ilegálně dovážet. Vzhledem k typické charakteristice uživatelů této drogy nelze očekávat, že by díky tomu vzrostla sekundární drogová kriminalita.

Bylo opakovaně podáno několik návrhu na zařazení piperazinu na seznam zakázaných látek (ve smyslu zák. o návykových látkách). Pokud se tak stane, bude prodej tablet s touto látkou trestně postihitelný tak, jako v případě ostatních tablet extáze.

¹⁰⁾ Byly zaznamenány případy, kdy se kokain lisoval do polotovarů zdánlivě připomínajících plastické hmoty či byl kokain rozpuštěn a vsáknut do textilií a na místě určení pak znovu z textilií extrahován atd.

¹¹⁾ Báze hydrochloridu kokainu.

¹²⁾ Piperazin – chemicky 1-3-chlorophenyl piperazin (mCPP).

V souvislosti s výše uvedenými drogami amfetaminového typu je třeba uvést ještě následující: V současnosti je patrná vysoká tolerance užívání tohoto typu drog u mládeže, dokonce je nebezpečí spojené s užíváním těchto drog „bagatelizováno“. Protože jde o látky s ne příliš dlouhou historií užívání, nejsou přesně ověřené jejich účinky, ani spolehlivě zjištěný dopad na lidský organizmus, zejména na CNS. Nelze tedy definovat projevy jejich dlouhodobého užívání v budoucnu. Vzhledem k tomu je dle našeho názoru na místě větší obezřetnost a menší tolerance těchto drog ve společnosti.

Halucinogeny (LSD, houby, rostliny)

Dovoz a distribuce LSD¹³) na české drogové scéně byly v roce 2009 zaznamenány minimálně, což ovšem neznamená, že by se tato droga v tuzemsku nevyskytovala. Již se však neobjevuje v takové míře, jako tomu bylo před několika lety.

Halucinogenní drogy jsou na domácí scéně spíše zastoupeny „houbičkami“, konkrétně se jedná o tyto houby: lysohlávka (*Psilocybe*), kropenatec (*Panaeolus*), vláknice (*Inocybe*), límcovka (*Stropharia*), čepičatka (*Conocybe*) a jiné. Omamné a psychotropní látky obsahují i jedovaté rostliny, např. durman (*Datura*), blín (*Hyoscyamus*), rulík zlomocný (*Atropa bella-dona*). Zneužívá se i exotický kat neboli kata jedlá (*Catha edulis*).

Policií však nebyl zaznamenán obchod s těmito houbami a rostlinami. Uživatelé (často pouze experimentující než pravidelní uživatelé) si tyto houby a rostliny sbírají v přírodě pouze pro vlastní spotřebu. Jeden případ byl však policií vyšetřován, když se objevil pokus distribuovat šalvěj divotvornou (*Salvia divinorum*) prostřednictvím internetu.

Bezpečnostní rizika a prognóza vývoje – halucinogeny

Domníváme se, že v oblasti halucinogenních drog nedojde k žádné výrazné změně. Pokud se jedná o LSD, neočekáváme organizování dovozu a obchodování s touto drogou na našem území. Lze předpokládat, že v oblasti hub a jiných rostlinných drog se bude i nadále jednat o individuální sběry a konzumace jednotlivými uživateli.

Prekurzory a anabolika

Za nejzneužívanější prekurzor v ČR lze považovat pseudoefedrin používaný k výrobě metamfetaminu. Již v kapitole 3.2 byl popsán vývoj situace v souvis-

losti s omezením distribuce léčiv s obsahem pseudoefedrinu v ČR. Zmíněn byl i odklon českých výrobců metamfetaminu k zahraničním lékům obsahujících pseudoefedrin. Jedná se konkrétně o tyto:

- **Polsko:** Nurofen Antigrip, Acatar, Acatar anti tabs, Ibum Extra, Disophrol Retard, Ibuprom, Zatoki, Zatoprom, Cirrus, Zyrtec-D, Griplex, Griplex Max, Grypostop, Tabcin Impakt, Tabcin Trend, Griplex Noc, Grypostop mix, MaxFlu, Grippokaps, Sudafed,
- **Slovensko:** Disophrol repetabs, Panadol Plus Grip, Paralen Plus, Modafen, Nurofen Stopgrip,
- **Německo:** Reactine duo, Rhinopront Kombi Tabletten, Aspirin komplex (Německo).

Na úseku obchodování s prekurzory a dalšími chemikáliemi zneužívanými k výrobě drog bylo i v loňském roce zaznamenáno několik podezřelých obchodů či signálů nasvědčujících tomu, že se může jednat o únik těchto látek z legálního do nelegálního prostředí. Na základě nastavené spolupráce s hospodářskými subjekty a po vzájemné výměně informací jsme získali a následně prověřili cca 14 poznatků. Některé pozitivní byly postoupeny na místně věcně příslušná pracoviště různých součástí Policie ČR, některé byly řešeny NPC.

Nejvýznamnější byly opět zásilky acetanhydridu směřující z ČR přes Polsko a Slovensko, dále také směrem pravděpodobně do jižní Evropy. Hlášené podezřelé zásilky byly v rámci možností monitorovány a na základě toho došlo k záchytu 860 kg acetanhydridu¹⁴) na území Slovenska. Zde byl odůvodněný předpoklad, že zásilka byla určena k vývozu do Turecka a následně do Afghánistánu za účelem nezákonné výroby drog. Z uvedeného množství by bylo možné vyrobit nejméně 400 kg heroinu, jehož cena (vyčísleno v ceně pro konečného uživatele) by na ilegálním trhu mohla představovat 8 000 000 €. V této souvislosti byly obviněny čtyři osoby slovenské národnosti pro podezření ze spáchání trestného činu nedovolené výroby omamných a psychotropních látek a jedů či prekurzorů, jejich držení a obchodování s nimi a hrozí jim trest odnětí svobody od patnácti do dvaceti let.

V oblasti anabolik jsme v roce 2009 zaznamenali posun, kdy v rámci rekodifikace trestního zákona došlo k definování nové skutkové podstaty trestného činu, konkrétně: „Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem“ dle ustanovení § 288 zák. č. 40/2009 Sb. Doposud bylo nakládání s anaboličnými látkami trestné pouze v případě jejich podávání mládeži do 18 let. Od 1. ledna 2010 jsou trestná i ta

¹³) LSD – chemický diethylamid kyseliny lysergové.

¹⁴) Acetanhydrid – chemická látka nezbytná k výrobě diacetylmorfinu (heroinu).

jednání, která jsou trestná v souvislosti s OPL (dovoz, výroba, zprostředkovávání, prodej atd.)

Bezpečnostní rizika a prognóza vývoje – prekursori a anabolika

V souvislosti s pseudoefedrinem obsaženým v lécích byla rizika a prognóza uvedeny v kapitole 3.2.1. Je zde třeba zmínit skutečnost, že je možné očekávat i dovoz efedrinu vyrobeného na Balkáně či v zemích jihovýchodní Asie včetně Číny s úmyslem vyrábět z něj na území ČR metamfetamin a následně jej buď prodávat na domácí scéně, spíše však vyvézt do zahraničí.

V souvislosti s acetanhydridem proběhla jednání v rámci kompetentních orgánů Evropské unie, kdy se na základě provedené studie (o dopadu obchodování s touto látkou) zvažuje přijmout v rámci států EU omezující opatření, která by ze strany státních orgánů vedla k větší kontrole výroby, distribuce a pohybu této látky v rámci prostoru EU.

Látky s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem byly do konce roku 2009 běžně obchodovatelné, zejména po internetu. Vzhledem k tomu, že se tato činnost stala od 1. 1. 2010 trestnou, zanikla možnost tyto látky v uvedené síti získat. Lze předpokládat, že obchod s těmito látkami přejde do ilegality a mohou se dovozem a distribucí těchto látek zabývat i organizované skupiny. NPC v této oblasti vytváří metodiku pro postup policie tak, aby se dokázalo účinně zabránit obchodování s těmito látkami na ilegálním trhu. Samotná praxe při uplatňování nové úpravy trestního zákoníku a postup policie v této oblasti teprve ukáže, do jaké míry se ilegální obchod a anabolickými látkami rozroste.

Regionální specifika drogové kriminality

Hlavní město Praha

V roce 2009 bylo hl. město Praha v centru zájmu osob, které se na jejím území dopouštěly drogových deliktů. Současná pražská drogová scéna, včetně jejích dalších projevů v podobě sekundární kriminality (tj. výtržnosti, majetkové trestné činy a přestupky i násilné trestné činy), poznamenává každodenní život Pražanů i návštěvníků hl. m. Prahy. Stejně tak budí pohoršení veřejná aplikace drog, která může být postihnutelná jako přestupek.

Pouliční drogová scéna je nejaktivnější v centru města, kde zasahuje nejen otevřená a rozlehlá pro-

stranství, jakými jsou Václavské náměstí, Staroměstské náměstí, Karlovo náměstí, ale také prostory významných dopravních uzlů v centru města (Hlavní nádraží, Masarykovo nádraží apod.). V těchto lokalitách jsou výchozím místem pachatelů drogových trestných činů zejména herny a malé bary, které se nacházejí v jejich okolí. Právě v těchto místech dochází v souvislosti s drogovou kriminalitou často také k sekundárním projevům drogové kriminality v podobě kapesních krádeží, popř. drobných krádeží v obchodech. V souvislosti s kapesními krádežemi je však nutno také zmínit skutečnost, že se často velmi rychle změnilo v trestný čin loupeže, když drogově závislý pachatel použije násilí poté, kdy oběť zjistí, že je okrádána a brání svůj majetek.

Mezi nejrozšířenější drogy, které jsou prodávány „na ulici“, patří marihuana a heroin. Byly opakovaně zaznamenány také snahy o pouliční distribuci kokainu. V rámci tohoto prodeje se jako problém jeví zneužívání léku SUBUTEX, který si toxikomani sami mezi sebou prodávají a za takto získané finanční prostředky si pořizují heroin.

Při dokumentování pouliční trestné činnosti související s drogami v roce 2009 přetrvává problém z minulých let, kdy se v zájmových lokalitách nachází relativně vysoký počet prodejců drogy. Týká se to zejména heroinu a hašiše, když je při bližším šetření zjištěno, že prodejci jsou sami osoby zneužívající drogy a snaží se pouze prodat falzum drogy (asfalt, kofein, paracetamol) a tím si opatřit finanční prostředky pro nákup drogy, kterou zneužijí pro vlastní potřebu. Tyto osoby potom samozřejmě nelze stíhat pro drogové delikty.

Při páchání drogových trestných činů po linii i nadále přetrvává stav, kdy se na této trestné činnosti vedle českých občanů podílejí také občané cizích států, respektive příslušníci národnostních minorit žijících na území ČR. Pouliční distribuci drog ovládají zejména osoby romského a arabského etnika.

Dalším problémem drogové kriminality v Praze jsou aktivity vietnamských zločineckých uskupení, která organizují výrobu a prodej marihuany. Byly zaznamenány i snahy těchto osob o distribuci stimulačních drog (metamfetamin). Vietnamci zpravidla provádějí svoji činnost skrytě, směrem dovnitř vlastní komunity a z toho také vyplývá vysoká časová a ekonomická náročnost dokumentování jejich trestných činů.

Na úseku velkých indoor pěstíren konopí v rámci Prahy však došlo k jistému útlumu, pěstírny jsou zjišťovány „pouze“ v bytech popř. rodinných domcích. Skutečně velké indoor pěstírny jsou vytlačovány mimo území Prahy a stávají se bezpečnostním problémem na celém území republiky. Produkce z těchto pěstíren však následně míří zčásti na pražskou drogovou scénu a dále do zahraničí.

Romové se na území hl. m. Prahy zabývají zejména distribucí heroinu, z větší části uspokojují poptávku uvnitř romského etnika. Kvalita heroinu distribuovaného na území Prahy klesá ředěním a mnohdy toxické a zdraví ohrožující látky jsou pro uživatele nejen bezpečnostním, ale také zdravotním rizikem. V souvislosti s intravenózní aplikací heroinu se mezi narkomany šíří hepatitis a další infekční nemoci. Heroin má také významný podíl na úmrtí toxikomanů.

Drogová scéna uvnitř hudebních klubů se specializuje zejména na prodej a zneužívání stimulačních drog a marihuany. Především v centru Prahy však byl v některých klubech zaznamenán i prodej kokainu.

Zásadním problémem v roce 2009 však konstantně zůstával metamfetamin, jehož výskyt byl zaznamenán po celém území hl. m. Prahy. V souvislosti s omezením distribuce léčiv s obsahem pseudoefedrinu došlo k ovlivnění výroby metamfetaminu prohloubením konspirace ze strany jeho výrobců včetně jejich napojení na rozsáhlé skupiny působící po celém území republiky. Léky obsahující pseudoefedrin jsou dováženy zpravidla z Polska, popř. dalších sousedních států. Je zřejmé, že tato obchodní aktivita se stala zájmem určitých skupin osob, které na obstarávání těchto prekurzorů ekonomicky profitují. A to buď pouze finančně jako zprostředkovatelé, anebo zorganizují celou přípravu, výrobu a prodej metamfetaminu. Takové skupiny jsou svými aktivitami schopny zásobovat metamfetaminem celé kraje včetně Prahy. (V roce 2009 byla policisty z Krajského ředitelství hl. m. Prahy odhalena trestná činnost skupiny pachatelů, kteří tímto způsobem dokázali zásobovat své odběratele v Praze a po celém území Východočeského kraje. Původ léků obsahujících pseudoefedrin byl v tomto konkrétním případě z Polska).

K 1. prosinci 2009 byla zřízena rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy č. 231/2009 pracovní skupina „DROGY“, jejímž cílem je ve smyslu uvedeného rozkazu zejména soustřeďovat základní informace o návykových látkách, místech jejich prodeje a osobách, které se na této činnosti podílejí. Následně se aktivně podílet na rozpracování a dokumentování těchto trestných činů a zjišťování jejich pachatelů.

Kraj Středočeský

Situace spojená s výskytem indoor pěstíren konopí je konstantní, což znamená, že počet pěstíren odhalených v kraji je srovnatelný s loňským rokem. U pěstíren zřizovaných vietnamskou komunitou je nutné uvést, že dochází k jejich většímu skrývání (použití více izolačních materiálů proti úniku tepla). V pěstír-

nách se nachází menší počet rostlin, prostory jsou menší, přičemž cílem těchto opatření je znesnadnění odhalení zvýšeného nebo nelegálního odběru elektrické energie. V případě odhalení pěstíren policií pak také není ztráta počtu pěstovaných rostlin a tím pádem i vynaložených nákladů tak velká, jako v případě tzv. velkopěstíren.

Současně dochází k většímu výskytu pěstíren konopí setého zřizovaných přímo rodilými občany ČR, což je důsledkem zejména zvýšeného počtu tzv. „Growshopů“ na území hl. m. Prahy. Jde o legální obchody nabízející kompletní technologie a prostředky pro indoor pěstování konopí setého, kdy tyto prodejny uvádějí, že zařízení jsou určena pro pěstování exotických rostlin a ovoce.

Trestná činnost na úseku ostatních drog je stejná jako v předcházejících letech, a to včetně jejich skladby. Nejrozšířenější drogou zůstávají nadále metamfetamin a marihuana, méně rozšířeným je heroin (distribuovaný převážně Rómy a Vietnamci), v jednom případě byl zaznamenán výskyt kokainu dovezeného z Prahy. Prodej jiných druhů drog nebyl v podstatě zjištěn. Kuriózním případem v rámci Středočeského kraje byla distribuce šalvěje divotvorné prostřednictvím internetu v Berouně.

Stávajícím trendem je výroba metamfetaminu pachateli z Prahy, kteří jsou díky práci pražských policistů „vytlačováni“ mimo hlavní město právě do středních Čech. Metamfetamin vyrábějí zejména v rekreačních chatách a jiných odlehlých místech (bývalé a současné vojenské prostory). K metamfetaminu je nutné uvést, že dochází k jeho ředění pomocí léku Piracetam, které provádějí dealeri této látky kvůli navýšení jeho hmotnosti.

K počtu neobjasněných drogových deliktů je nutné uvést, že se jedná převážně o případy záchytů drog zasílaných odsouzeným poštou do věznic nacházejících se na území kraje.

Policisty bylo od osob majících vazbu na drogovou scénu zjištěno, že dochází k značnému nárůstu publičního prodeje kokainu v regionu. Ze zjištěných poznatků se jedná převážně o lokality Mělník, Beroun, Praha venkov – Západ a Kladno. Tento kokain je však velice nekvalitní, protože je dealery ředěn. Dalším trendem na drogové scéně v rámci kraje je dovoz léků obsahujících pseudoefedrin z Polska. Tyto léky jsou určeny pro saturaci poptávky domácích výrobců metamfetaminu.

V roce 2009 došlo v kraji k výraznému pozitivnímu posunu v rámci středočeské policie. Dnem 1. 11. 2009 byla rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje zřízena pracovní skupina po linii Toxi (tzv. „Toxi tým“), která je složena z kriminalistů všech útvarů v kraji. Jejím cílem je zefektivnění potlačování drogové kriminality na území Středočeského kraje. V současné době má

tato skupina 31 kriminalistů včetně analytiků a během jara 2010 bude tento počet rozšířen o další kriminalisty.

Kraje Plzeňský a Karlovarský

Z řešených případů drogové kriminality v Plzeňském a Karlovarském kraji vyplývá, že největším přetrvávajícím problémem jsou indoor pěstírny konopí organizované vietnamskou komunitou. Nejvíce jsou existenci pěstíren zasaženy bývalé příhraniční okresy (Cheb, Sokolov, Karlovy Vary a také Plzeň). Marihuanou z uvedených pěstíren je částečně pokryt domácí trh, většina je však určena k vývozu do zemí západní Evropy. Vybavení a technologie pro pěstírny je z větší části dovážena z Holandska.

Vzhledem k problematické situaci, NPC mimo jiné zahájila na Chebsku projekt: „STOP indoor pěstírnám konopí“, jehož cílem je informovat širokou veřejnost, o nebezpečích spojených s výrobou a konzumací marihuany a zapojit tak do řešení tohoto problému všechny obyvatele, kteří se chtějí pozitivně spolupodílet na ovlivňování bezpečnosti v jejich okolí.

Problematický se také jeví velký počet drobných „varen“ metamfetaminu, který opět nejvíce zasahuje příhraniční oblasti a Plzeňsko. Občané ČR jezdí do Německa nakupovat léčiva, ze kterých následně v ČR vyrábějí metamfetamin. Je také známo velké množství případů, kdy do ČR dojíždějí osoby žijící v Německu, které tam ve velkém množství nakupují léčiva (nákupy jsou prováděny přímo v lékárnách, nebo i prostřednictvím internetu) a ty potom dovážejí do ČR. Zde si od českých „vaříčů“ nechávají vyrábět metamfetamin pro svou potřebu a jako protihodnotu výrobcům zanechávají část léčiv.

Jako problematicky třetí v pořadí se jeví heroin, který se čím dál více stává doménou vietnamské komunity a na území Plzeňského a Karlovarského kraje je dovážěn převážně z Prahy a Severních Čech. O distribuci se starají buď samotní Vietnamci, popř. Romové, kteří si prodejem heroinu částečně také vydělávají prostředky na jeho konzumaci. V menší míře se obchodováním s heroinem na území krajů zabývají také osoby ze zemí bývalé Jugoslávie.

Distribuce tanečních drog (extáze) byla zjištěna sporadicky. Způsob obstarávání těchto drog zůstává nezměněn a většina z nich je dovážena především občany ČR z Holandska.

Nejvíce realizovaných případů policisty z expozitury NPC se v loňském roce týkalo mezinárodního obchodu s metamfetaminem a v jednom případě záchytu kokainu, kdy byl díky aktivitě NPC zadržen v Bolívii český kurýr. U něj bylo nalezeno 4,1 kg kokainu určeného pro český trh. Do obchodu

byly mimo občanů ČR zapojeny také osoby z Francie.

Z hlediska četnosti záchytů drog a také z prováděných šetření PČR vyplývá, že nejproblematictějšími oblastmi výroby a distribuce drog v Plzeňském a Karlovarském kraji jsou Plzeň, Karlovy Vary, Cheb a Sokolov. Stupňující tendenci má až masivní zapojování občanů Vietnamu do obchodů s omamnými a psychotropními látkami, a to především s marihuanou, metamfetaminem a heroinem. V některých oblastech se dá říci, že vietnamská komunita trh s drogami již zcela ovládla a vytlačila tak konkurenci.

Kraje Ústecký a Liberecký

Na území Ústeckého a Libereckého kraje bylo za rok 2009 nejvíce případů spojeno s výrobou a distribucí metamfetaminu a indoor pěstírnami konopí. Rovněž byly zaznamenány případy organizování zásilek a dovozu heroinu a kokainu do České republiky a jeho následné distribuce na území Ústeckého kraje.

Zajištěné laboratoře na výrobu pervitinu na teritoriu Ústeckého a Libereckého kraje a expertízy ze zajištěných látek jednoznačně potvrzují skutečnost, že v drtivé většině byly k výrobě metamfetaminu zneužity volně prodejné léky s obsahem pseudoefedrinu. Ty pocházely jednak z lékáren v České republice a dále to byly léky dovezené ze sousedních států. Jedná se především o léky Reactine Duo, Acatar a Sudafed ze Spolkové republiky Německo a Polska. K následné distribuci pervitinu dochází jak na území Ústeckého a Libereckého kraje, tak zejména v příhraničních oblastech Spolkové republiky Německo. Byly zaznamenány i případy výměny metamfetaminu (krystalu) za léky s obsahem pseudoefedrinu.

Zapojení vietnamské komunity do indoor pěstování konopí na teritoriu Ústeckého a Libereckého kraje v roce 2009 bylo poměrně masivní. Územními odbory PČR bylo odhaleno a zlikvidováno velké množství těchto indoor pěstíren. Více se do této činnosti zapojují také občané České republiky. Následně je produkce z výše uvedených pěstíren distribuována jak v Česku, tak i v zahraničí.

V oblasti zásilek a dovozu heroinu a kokainu do České republiky došlo k mírnému nárůstu případů. Kvalita (respektive čistota) zadrženého kokainu se pohybovala přibližně kolem patnácti procent. Vzhledem k módní vlně zneužívání kokainu můžeme v dalším období čekat nárůst poptávky po kokainu i na území Ústeckého a Libereckého kraje.

V daleko menší míře byly zaznamenány případy záchytu „extáze“ nebo obdobné účinné látky. V některých případech se jednalo také o mCPP – piperazin,

příčemž tato látka není uvedena na seznamu omamných a psychotropních látek.

Kraje Královéhradecký a Pardubický

Rok 2009 se na území Královéhradeckého a Pardubického kraje neprojevil žádnou zásadní změnou týkající se oblasti drogové problematiky v regionu. Nadále je pro tuto oblast charakteristické, že nejčastěji zneužívanou, respektive obchodovanou, drogou je metamfetamin. Výchozí surovinou pro jeho výrobu je pseudoefedrin, který je výrobcí extrahován z léků. Ty se na území zmíněných krajů dovážejí ve velkém množství z Polska. Zaznamenány jsou i případy dovozu volně prodejných léků v řádech tisíců kusů (konkrétně Acatar a Sudafed). Obsah pseudoefedrinu v obou jmenovaných lécích je 60 mg/tab. Tyto nákupy prováděly osoby, které se pohybují v blízkosti výrobců metamfetaminu. Zpravidla jedna osoba obstarává nákup léků pro více výrobců. K nákupu v Polsku dochází v blízkosti státních hranice s ČR, kde jsou léky dostupné i mimo lékárny a lze je zakoupit v hypermarketech nebo také na benzinových čerpacích stanicích.

Kvalita metamfetaminu, který se objevuje na trhu v dané oblasti, je vysoká, obsahuje přibližně 70 – 80 % metamfetaminové báze. Z tohoto důvodu je po něm poptávka ze strany odběratelů z Německa i z Polska. Jedná se o metamfetamin buď ve formě bílého prášku, nebo bílých krystalů.

Do obchodu s metamfetaminem se stále více zapojují Romové, a to formou organizovaných skupin. Zisky z tohoto nelegálního obchodu jsou poté jediným zdrojem peněz, ze kterého žije jejich mnohdy početná rodina, ale i tak je jejich životní standard díky tomu na vysoké úrovni.

Ve velké míře je také v regionu Východních Čech zastoupena výroba a distribuce marihuany. Jedná se o tzv. in-doorové pěstování, na kterém se podílejí osoby vietnamské národnosti. V roce 2009 byly odhaleny dvě velké pěstírny v okrese Havlíčkův Brod. O takto vypěstovanou marihuanu je na trhu velký zájem pro její velmi dobrou kvalitu. Marihuana se těší velké oblibě mezi mladou generací, pro kterou je tato droga lehce přístupná jak cenově, tak nabídkou.

Extáze se v uvedené oblasti na trhu objevuje jen velmi sporadicky. Není o ni mezi konzumenty takový zájem, a to především proto, že je dovážena většinou z Polska. Tyto „polské“ tablety obsahují látku mCPP, která má sice podobné účinky jako MDMA, ale konzumenti uvádí, že je jim po užití těchto tablet nevolno, a to je odrazuje od dalšího užívání.

Dovozem extáze se zabývají hlavně sezónní za-

městnanci, kteří do regionu dojíždějí za prací. Jedná se o Poláky a Slováky.

Výskyt dalších drog jako kokain a heroin je zaznamenán jen velmi zřídka. Není vykazána distribuce těchto látek, ale jednotliví uživatelé uvedených drog jedou za nákupem v převážné většině do Prahy, odkud odvezou množství, které mají pouze pro svoji vlastní potřebu.

Kraj Jihočeský

V Jihočeském kraji jsou v současnosti dostupné prakticky veškeré druhy drog. Nejužívanější je marihuana a tato je pěstována jednak tzv. outdoor způsobem ve volné přírodě nebo indoor způsobem v bytech, domech a v různých průmyslových objektech. V poslední době je zjišťován větší podíl na pěstování právě posledně jmenovaným způsobem u osob vietnamské komunity, a to zejména v příhraničních oblastech. Potvrdily se tedy předpovědi, že marihuana bude pěstována indoorovým způsobem, a to ve velké míře právě občany této asijské země.

Další nejčastěji v regionu zneužívanou drogou je metamfetamin, který je vyráběn z volně dostupných léků s obsahem pseudoefedrinu. Léky zneužívané k jeho výrobě jsou především Modafen a Nurofen Stop Grip. Bylo zjištěno, že postup výroby metamfetaminu zná a ovládá stále více lidí (převážně z řad uživatelů). Jedná se však o drobné výrobce. Tyto osoby metamfetamin vyrábějí v menším množství s typickým rysem časté změny místa výroby. Metamfetamin je vyráběn v domácnostech, chatách, garážích a také venku ve volné přírodě. To se týká zejména té fáze výroby, při které vzniká velký zápach z léků a v bytech by mohlo hrozit odhalení. Byly zjištěny i informace o tom, že metamfetamin je vyráběn ze zahraničních léků, které mají větší obsah účinné látky pseudoefedrinu. V tuzemských volně prodejných lécích je obsah pseudoefedrinu 30 mg, v zahraničních potom až 120 mg. Prodej pervitinu je zaznamenáván převážně na ulici, stále častěji je užíván „jen jako víkendová droga“. Často jsou získávány poznatky, že metamfetamin si kupují zahraniční občané při návštěvách prostitutek v pohraničí.

Dále byl v teritoriu zaznamenán výskyt hašiše, kokainu, heroinu, extáze. Prodejci drog v rámci eliminace svých škod při případném zadržení policií mají u sebe v držení vždy menší množství drog a raději častěji a opakovaně dovážejí drogu konzumentům, případně si ji konzumenti vyzvednou sami. V poslední době se policii daří pomoci testovací soupravy Drug-Wipe 5+ odhalovat řidiče, kteří jezdí pod vlivem drog. Jedná se zejména o konzumenty marihuany a metamfetaminu.

Kraj Jihomoravský, Zlínský a Vysočina

V loňském roce na území Jihomoravského kraje byly všemi složkami policie zabývající se drogovou trestnou činností nejčastěji řešeny případy výroby a distribuce metamfetaminu, distribuce marihuany, kokainu a heroinu.

Výchozí surovinou, kterou k výrobě metamfetaminu pachatelé používají, jsou stále výhradně léčiva s obsahem pseudoefedrinu (Modafen). V teritoriu Brna a Jihlavy se vyskytly tablety léků polské výroby Sudafed. V případech, které byly v souvislosti s metamfetaminem realizovány, se jednalo o „domácí“ výrobu této drogy, kde byl výrobce zároveň distributorem s vytvořenou úzkou skupinou osob v jeho okolí, která poté prováděla koncový prodej metamfetaminu dalším odběratelům. Metamfetamin se stále objevuje převážně ve formě sypkého prášku a je velmi dobré kvality.

Distribucí heroinu se v Brně a na území Jihomoravského kraje zabývají zejména osoby vietnamské národnosti a Romové. Vietnamci převládají v organizaci distribuce heroinu na území kraje. Pracují v poměrně dobře organizovaných skupinách, jejichž činnost se neomezuje pouze na území Jihomoravského kraje, ale působí na celém území ČR. Dochází k propojení osob vietnamské národnosti s osobami z bývalé Jugoslávie jako dodavatelů a osob romské národnosti jako dealerů již velmi naředěné drogy. Romové zůstávají stejně jako v minulosti na pozicích koncových prodejců heroinu. Čistota jimi prodávaného heroinu je na velmi nízké úrovni.

V případě příslušníků vietnamské komunity v kraji také došlo k rozvoji další aktivity v oblasti výroby a distribuce drog – začali se specializovat na indoor pěstování konopí a v teritoriu Brna i na prodej metamfetaminu.

Kokain se v regionu Jihomoravského kraje začal objevovat častěji než v minulosti a to zejména mezi movitějšími skupinami osob. Na dovozu a distribuci se podílejí cizinci, především osoby z oblasti Balkánu jako organizátoři dovozu, občané ČR pak pracují zvláště jako kurýři nebo koncoví distributoři. Je využíván osobní dovoz prostřednictvím kurýrů, ale i zasílání zásilek pomocí přepravních a zasilatelských společností. V těchto případech jsou adresáty čeští občané a zásilky pocházejí zpravidla z některé ze zemí Latinské Ameriky. Rovněž byl zaznamenán případ dovozu kokainu lodí prostřednictvím soukromé osoby přes Atlantský oceán.

Mezi mladými lidmi zůstává, zejména pro svoji dostupnost a nízkou cenu, nadále oblíbená „taneční“ droga extáze, která je na území kraje nejčastěji dovážena z Holandska. Kurýři zpravidla využívají k dovozu hromadné dopravní prostředky, především autobusy.

Extáze se stále dováží ve formě tablet, ale byl zaznamenán nárůst dovozu a distribuce tablet s obsahem jiné látky, která má podobné stimulační a halucinogenní účinky jako MDMA. V Brně se rovněž objevily na trhu tablety, které místo MDMA obsahovaly amfetamin.

Stále velmi rozšířenou drogou v regionu zůstává marihuana. Její výrobci jsou jednak jednotlivci, kteří pěstují pro svou potřebu v soukromí omezené množství (zpravidla do 20 rostlin) Jak bylo ovšem výše zmíněno, v této oblasti značně stoupla aktivita příslušníků vietnamské komunity, kteří organizují a zajišťují výrobu marihuany v indoor pěstírnách ve velkém množství.

Kraj Severomoravský a Olomoucký

Nejvíce zneužívanou drogou na území Moravskoslezského kraje byl metamfetamin. Ten je v teritoriu vyráběn výhradně z pseudoefedrinu, jenž výrobci získávají z volně dostupných léčiv (Modafen, Paralen Plus, Nurofen) a dále z léčiv prodávaných v blízkém Polsku. Nebyly zjištěny informace, že by na území kraje byl metamfetamin vyráběn z efedrinu.

Pervitin vyrobený na území kraje se distribuuje nejen v tuzemsku, ale je vyvážen i do zahraničí. Zejména pak na Slovensko na základě předchozích objednávek, popř. po předešlém dodání surovin (léků s pseudoefedrinem) ze strany slovenských odběratelů. Metamfetamin vyrobený v tuzemsku je posléze převezen „zpět“ ke slovenským odběratelům.

Místa, kde se metamfetamin v kraji vyrábí, jsou různá: byty a jiné prostory určené k bydlení, chaty, chalupy a neobývané a opuštěné domy.

Druhou nejčastěji zneužívanou drogou v rámci regionu je marihuana s poměrně vysokým obsahem THC. I v Moravskoslezském kraji byly zaznamenány případy pěstování konopí v indoor pěstírnách, nebyly však rozšířeny v takovém počtu jako v jiných regionech České republiky.

V roce 2009 byl však zachycen strmý nárůst zájmu o kokain, který se v regionu začal distribuovat v daleko větším měřítku než dříve. Do této oblasti se dováží z Holandska, z Polska a také z Prahy. Jeho dovozem a distribucí na území kraje se zabývají zejména osoby albánského etnika, kooperují s nimi také Poláci a v neposlední řadě Češi. Ti fungují také jako najatí kurýři, kteří dovážejí kokain z Holandska.

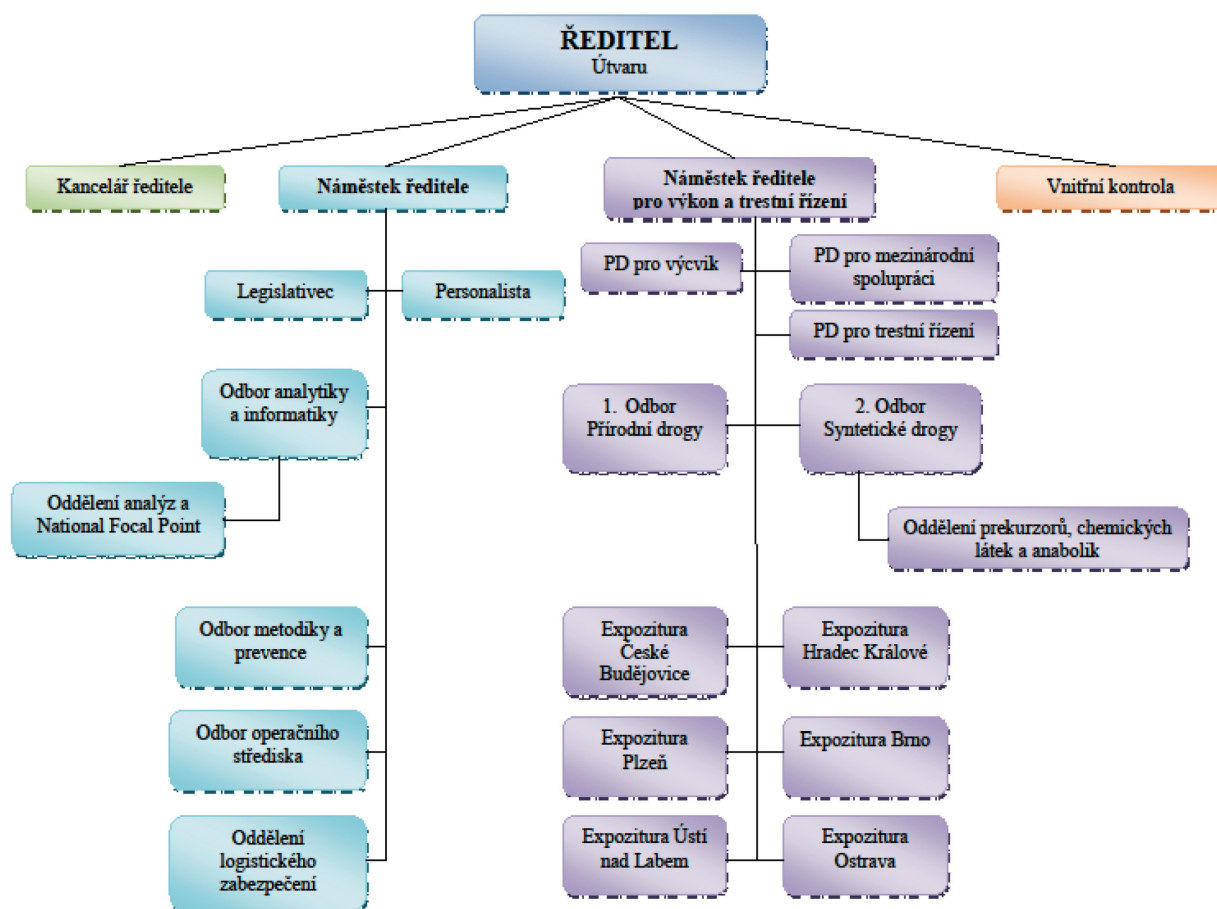
S extází se obchoduje zejména na Ostravsku. Její zastoupení na drogové scéně je konstantní a oproti minulým letům nenastala žádná výrazná změna. Stejná situace je i u heroinu, jehož poptávka v regionu stagnuje. S extází obchodují hlavně Češi, Poláci a Slováci, s heroinem pak albánské etnikum, Vietnamci a Romové.

V Severomoravském a Olomouckém kraji je stejně jako v minulém roce nejmarkantnější nárůst spotřeby kokainu a metamfetaminu. Tyto trendy jsou umocňovány přítomností komunity Albánců na Ostravsku, Olomoucku, Těšinsku a okolí a též silným zastoupením této komunity v příhraničních oblastech Polské republiky. Dále má velký vliv společná hranice s Polskou a Slovenskou republikou, minimální jazyková bariéra mezi těmito státy a naprostá průchodnost státní hranice. Důsledkem těchto skutečností jsou zde usnadněné podmínky pro provázení drog na naše území. Samotné město Ostrava a jeho zábavní centrum (pověstná ul. Stodolní) je oblastí s vysokým podílem drogové kriminality.

Organizace a činnost Národní protidrogové centrály

Struktura NPC

Organizační struktura Národní protidrogové centrály odpovídá jednotlivým náročným úkolům, které jsou na ní kladeny. Ve vztahu k jednotlivým problematikám a jednotlivým regionům jsou výkonné (tj. ty, které se zabývají přímo odhalováním organizované drogové kriminality) součástí rozděleny na dva pražské odbory a šest regionálních expozitur.

I. Odbor – přírodní drogy a polosyntetické drogy

Tento odbor se zabývá odhalováním, dokumentováním a vyšetřováním drogové kriminality v oblasti přírodních a polosyntetických drog, jakými jsou heroin, marihuana, kokain a hašiš. Zabývá se mimo jiné i etniky, která s těmito druhy drog obchodují, respektive dováží je na území ČR, organizují obchod, pašování a distribuci přes území našeho státu, verbují kurýry z řad českých občanů atd. Konkrétně se jedná např. o zločinecké struktury ze západoafrických zemí (Nigerie, Kamerun, Pobřeží Slonoviny) a dále vietnamské zločinecké organizace, které se na území ČR zabývají pěstováním konopí a výrobou marihuany ve velkých indoor pěstírnách a čím dál častěji se zapojují do obchodu s ostatními drogami, zejména s heroinem. Obchod s ním také organizují etničti Albánci.

Policisté NPC v oblasti přírodních a polosyntetických drog spolupracují jednak s policisty z Krajských ředitelství policie hl. m. Prahy a Středočeského kraje a také s policisty SKPV z jednotlivých územních odborů SKPV. Dále policisté z tohoto odboru spolupracovali se zahraničními kolegy, konkrétně z Švýcarska, Německa, Slovenska a Maďarska.

Ze zajímavých případů, které tento odbor zrealizoval, uvedme tyto akce: Kano, Tatuin, Drba, X5, Hue, Dao a Bao.

Projekt Reliéf

Mezi činnostmi, které policisté z I. odboru v minulém roce dokázali úspěšně zrealizovat, patří projekt „Reliéf“. Ten je zaměřen na aplikaci a využití nové důkazní metody z oboru mechanoskopie při dokazování mezinárodní organizované trestné činnosti nelegálního obchodu s omamnými a psychotropními látkami.

Mezinárodní organizované skupiny pachatelů, které působí na území více států, lisují zásilky drog za použití různých kovových lisovacích zařízení. Lisování zásilek je pachateli prováděno z mnoha důvodů a nelze předpokládat, že v blízké budoucnosti bude od tohoto způsobu úpravy drogových zásilek upuštěno. Zajišťování slisovaných zásilek je denní záležitostí policejních protidrogových jednotek na celém světě.

Základní myšlenka projektu Reliéf vychází ze zjištěných a ověřených skutečností, že na povrchu slisovaných zásilek drog (heroinu, kokainu, hašiše, metamfetaminu apod.) vznikají pod vysokým tlakem stopy po lisování na reliéfu lisovaných zásilek, které nesou znaky individuální identifikace, a tudíž existuje možnost komparace reliéfů kovových částí lisů. Ty

mají specifické znaky po opracování nebo opotřebením přitlačných kovových částí s reliéfem, zobrazeném na lisovaném produktu, popřípadě i obalech vkládaných mezi kovové přitlačné části lisu a lisovanou látku.

Cílem výzkumného projektu Reliéf je vytvoření mezinárodní kriminalistické sbírky stop reliéfů slisovaných zásilek drog. Bude tak možno provádět komparaci stop na reliéfu za účelem zjištění, zda obdobná zásilka se stejnými individuálními znaky již není zařazena ve vytvořené sbírce stop z jiného předcházejícího případu na národní nebo mezinárodní úrovni. Pro upřesnění je nutno zdůraznit, že se nejedná o stopy úmyslně vytvořené pachateli za účelem reklamy kvality drog (různá loga apod.), nýbrž o různé vlisy a otisky, které vznikají po lisování nezávisle na vůli pachatelů. Všechny slisované zásilky omamných a psychotropních látek doposud zadržené příslušníky PČR NPC SKPV a podrobené znaleckému zkoumání Kriminalistického ústavu Praha vykazují znaky vhodné pro individuální identifikaci.

Zjištěné závěry projektu Reliéf byly českou stranou poprvé prezentovány na mezinárodní úrovni dne 8. dubna 2009 na European Police Chiefs Task Force v Bruselu. Projekt Reliéf byl policejními prezidenty všech zúčastněných 27 zemí Evropské unie a čelních představitelů Europolu hodnocen jako vysoce perspektivní nová metoda dokazování a nový možný spojovací důkazní článek mezinárodních policejních protidrogových operací. Byl přijat závěr, že kterého vyplývá, že je třeba nadále vytvářet podmínky pro zapojení všech zemí Evropské unie do projektu Reliéf a mezinárodní sbírku vytvořit.

II. Odbor – syntetické drogy

Tento odbor se zabývá odhalováním, dokumentováním a vyšetřováním drogové kriminality v oblasti syntetických drog, jakými jsou především metamfetamin (pervitin, včetně dovozu) a obchodování s prekurzory, ze kterých se pervitin vyrábí (pseudoefedrin, efedrin). Dále sem spadají drogy jako extáze (MDMA, mCPP) a jiné.

Policisté NPC v oblasti syntetických drog spolupracují jednak s policisty z Krajských ředitelství policie hl. m. Prahy a Středočeského kraje a také s policisty SKPV z jednotlivých územních odborů SKPV. Dále policisté z tohoto odboru spolupracovali se zahraničními kolegy z Rakouska a Německa.

Ze zajímavých případů, které tento odbor zrealizoval, uvedme tyto akce: Dalimil, Strouha, Stone, Strouha II., Potok.

Oddělení prekurzorů, chemických látek a anabolik

Policisté z tohoto oddělení se významně podílejí na meziresortních jednáních v oblasti omezování dostupnosti látek, pomocí kterých se vyrábějí některé drogy. Jedná se zejména o pseudoefedrin obsažený v lécích, červený fosfor a jod v případě pervitinu či acetanhydrid v případě heroinu.

V první polovině roku 2009 došlo ke změně statutu pracoviště z důvodu blížící se rekodifikace trestního práva a nutnosti reagovat na nově trestně postihovanou problematiku týkající se nedovoleného nakládání s látkami s hormonálním účinkem. Ze skupiny prekurzorů a chemie se tak stalo oddělení prekurzorů, chemických látek a anabolik. Pracoviště bylo posíleno o několik tabulkových míst a příslušníci, kteří tato místa obsadili, jsou v současné době připraveni se plně věnovat nové problematice.

V závěru roku se ve spolupráci s Antidopingovým výborem ČR podařilo uspořádat proškolení většiny policistů po linii toxikologie z celého území ČR, kteří se dle věcné a místní příslušnosti budou danou oblastí rovněž zabývat.

V roce 2009 byla pracovníky této součásti ukončena akce „Ivan“.

Odbor metodiky a prevence

Odbor metodiky a prevence (dále jen OMP) zastupuje NPC v rámci Policie České republiky a na veřejnosti prostřednictvím lektorské, vzdělávací, metodické a publikační činnosti. Další, prakticky každodenní činností OMP, je zajištění styku NPC s veřejností a se sdělovacími prostředky.

V rámci vzdělávacího systému MV ČR a Policie ČR se OMP podílel v roce 2009 na vzdělávání policistů výukou v průběhu specializačních kurzů a přednáškami na Policejní akademii České republiky v bakalářském i magisterském studijním programu. V závěru roku byl ve spolupráci s Odborem vzdělávání a správy policejního školství MV ČR uskutečněn již pravidelný seminář pro pedagogy středních policejních škol.

OMP v rámci své trvalé gesce uvnitř NPC organizuje a zajišťoval konání instruktivně metodických zaměstnání pro příslušníky NPC a také významné výroční dny jednotky. Dále pak metodická zaměstnání pro policisty zařazené na úseku odhalování drogové kriminality v rámci celé Policie ČR.

Mimo resort MV a Policie ČR se pracovníci OMP podíleli na vzdělávání soudních a právních čekatelů a vyšších soudních úředníků na Justiční akademii v Kroměříži, příslušníků Městských a Obecních policí, Armády České republiky a také participovali na vzdělávacích programech pro školní metodiky prevence.

OMP spolupracoval s vládními i nevládními organizacemi a v rámci této spolupráce se pracovníci odboru podíleli na přípravě národní strategie protidrogové politiky České republiky na další období.

Mezi další výrazné aktivity OMP v roce 2009 patřila také publikační činnost s těžištěm v odpovědnosti za přípravu a vydávání 15. ročníku Bulletinu NPC, odborného čtvrtletníku určeného především pro příslušníky Policie České republiky, justici a další odbornou veřejnost.

OMP garantoval v roce 2009 realizaci dvou projektů zaměřených na prevenci kriminality v ČR, a to v oblasti výroby metamfetaminu¹⁵⁾ a pěstování marihuany.¹⁶⁾

Odbor informatiky a National Focal Point

Národní protidrogová centrála kontinuálně plnila i v roce 2009 úkoly při realizaci Národního bodu pozorování. Jedná se o společné analytické pracoviště NPC a Generálního ředitelství cel Ministerstva financí (GŘC), které bylo zřízeno dodatkem k prováděcímu protokolu ke smlouvě mezi Policií České republiky a GŘC. Výsledkem práce tohoto pracoviště jsou zejména kompletní statistická zpracování všech zachytů omamných a psychotropních látek a realizovaných pachatelů v ČR. Tato data jsou v samostatné části VZ NPC za rok 2009. V roce 2009 došlo k upřesnění metodiky sběru dat s cílem zpřesnit ukazatel ceny drog a také byla shromažďovaná data rozšířena o indikátor množství drog prokazovaných v rámci trestního řízení jako jeden z dalších ukazatelů úspěšnosti represivních orgánů v oblasti potlačování nabídky drog. Získané informace byly také zpracovávány a poskytnuty Národnímu monitorovacímu středisku pro drogy a drogové závislosti jako podklad pro vydání Výroční zprávy o situaci v oblasti drog v ČR.

Indikátory hodnocení úspěšnosti policie v oblasti potlačování nabídky OPL

Současný stav hodnocení úspěšnosti policie v oblasti potlačování nabídky omamných a psychotropních látek je postaven zejména na indikátorech počtu

¹⁵⁾ Blíže viz <http://www.policie.cz/clanek/projekt-nepodporuji-vyrobu-drog>.

¹⁶⁾ Blíže k projektu viz <http://www.policie.cz/clanek/narodni-protidrogova-centrala-skpv-tiskove-zpravy-projekt-stop-pestimamarihuany>.

případů, počtu pachatelů a množství zadržených omamných a psychotropních látek. Z důvodu objektivnějšího posouzení úspěšnosti orgánů vymáhajících právo v této oblasti je třeba hodnocení založit na dalších indikátorech, které objektivněji ukazují na úspěšnost represivních složek. Jsou jimi množství drog prokázaných v průběhu trestního řízení, zadržený majetek a pravomocný rozsudek.

V rámci předsednictví ČR v EU si ministr vnitra jako jednu z priorit zvolil drogy, takže bylo téma indikátorů hodnocení úspěšnosti represivních orgánů představeno v únoru a posléze v červnu 2009 v Bruselu na zasedání HDG¹⁷⁾. V únoru bylo konkretizováno na základě případů NPC za rok 2008, ve kterých byl podán návrh na podání obžaloby. Z předběžných výsledků analýzy provedené u případů NPC vyplynul viditelný rozdíl mezi množstvím zajištěných a prokazovaných omamných a psychotropních látek v jednotlivých případech, což ukazuje, že analýza těchto dat nebyla bezpředmětná. V červnu se jednalo o data vyhodnocená za 1. čtvrtletí 2009 za celou ČR. Myšlenka rozšíření indikátorů hodnocení úspěšnosti policie v oblasti potlačování nabídky omamných a psychotropních látek, zejména v bodě prokazované drogy, se na jednání HDG setkala s pochopením a zájmem jak členských států EU, tak zástupců EMCDDA¹⁸⁾.

Zahraněční spolupráce

Lze považovat za potěšující, že stejně jako v roce 2008 i pro rok 2009 je možné konstatovat, že mezinárodní spolupráce na NPC patřila k prioritám útvaru a zachovala si svůj tradičně dobrý standard. Rozhodně významnou a pozitivní změnu představuje fakt, že na tomto úseku začal pracovat další koordinátor mezinárodní spolupráce. Daří se tak lépe zvládat velký objem práce a zároveň zajistit zastupitelnost v případě potřeby.

V průběhu roku 2009 jsme se v této oblasti i nadále spoléhali zejména na využívání styčných důstojníků a na přímé kontakty se zahraničními partnery. Tuto skutečnost považujeme za potvrzení dlouhodobého a užitečného trendu. V roce 2009 ovšem došlo i k určitému zlepšení komunikace s národní ústřednou Interpolu a národní jednotkou Europolu. Podle našeho názoru se toto zlepšení odrazilo hlavně ve větší operativnosti a rychlosti kontaktů. Nicméně i nadále zůstávají v tomto směru určité rezervy.

Opětovně velmi kladně hodnotíme spolupráci s představiteli ČR v Eurojustu. V problematice právních pomoci je jejich pružný a vstřícný přístup vý-

znamnou pomocí vzhledem k tomu, že se bez justiční spolupráce rozhodně neobejdeme. I přes snahu našeho útvaru a představitelů ČR v Eurojustu i nadále přetrvávají v některých členských zemích EU výrazné potíže s vyřizováním našich žádostí o právní pomoc. Významnou zdlouhavost a průtahy pozorujeme v některých případech v Nizozemsku a ve Španělsku. V roce 2009 se projevovaly také určité problémy s vyřizováním právních pomoci v zemích Latinské Ameriky. Se spíše střídavými úspěchy jsme se těmito problémům snažili čelit přes vybudované přímé styky v policiích příslušných zemí.

I v tomto roce pokračovala výrazně nadstandardní spolupráce se slovenskými kolegy v Národní protidrogové jednotce v Bratislavě. V tomto ohledu pro ni byla typická operativnost a neformálnost, stejně jako osobní kontakty mezi oběma stranami. I v roce 2009 jsme se zúčastnili setkání slovenských kolegů v protidrogové oblasti, tentokrát s orientací na činnost vietnamských etnických skupin v obchodu s drogami. V souvislosti s tím stojí za zmínku, že styčných důstojníků policie obou zemí v Praze a Bratislavě vůbec nevyužíváme.

Ze styčných důstojníků odpovědných za ČR jsme byli spokojeni s prací všech těchto kolegů. Tradičně jsme je dvakrát do roka zvali na schůzku v Praze, která představuje vždy plodnou a neformální výměnu názorů a zkušeností z našeho oboru. Kromě toho jsme pro ně v tomto roce začali vydávat v angličtině i nepravidelný informační bulletin pod názvem Drug News, který se distribuuje elektronickou poštou. Tato forma rozšiřování informací o konkrétních případech zpracovávaných naším útvarem i o novinkách v oboru v ČR se ukázala jako přínosná a vhodně doplňuje již uvedené tradiční schůzky. Za standardně velmi dobrou můžeme označit zejména spolupráci se styčnými důstojníky Německa, Rakouska, Francie, USA, Nizozemska, Švýcarska, Španělska, Itálie, Rumunska, Kanady, Izraele a Bulharska.

Za velmi užitečnou můžeme označit v roce 2009 výměnu informací a jednoduchých dožádání prostřednictvím center policejní spolupráce se sousedními zeměmi. Konkrétně to platí pro centrum ve Schwandorfu v Německu a v Drasenhofenu v Rakousku. Tyto rychlé a pružné kontakty do policejních informačních sítí sousedních zemí představují mimo jiné i nejlepší způsob vyřizování jednoduchých dotazů k osobám, vozidlům, telefonům a podobně. Byli bychom jenom rádi, kdyby se časem podobnou úroveň spolupráce podařilo docílit i u obdobných center na polské hranici.

I v roce 2009 jsme udržovali řadu přímých styků

¹⁷⁾ Horizontální skupina pro drogy koordinující drogy mezi členskými zeměmi EU a Evropskou komisí.

¹⁸⁾ Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogové závislosti.

v protidrogových policejních útvech evropských zemí, které nemají pro ČR ustavené styčné důstojníky, jmenovitě ve Švédsku, Makedonii, Chorvatsku, Maďarsku, Ukrajině, Norsku, Irsku či Rusku. Za velmi pozitivní signál považujeme další rozvíjení přímých styků v Peru a navázání přímého kontaktu ve Venezuele.

V rámci českého předsednictví v EU jsme se podíleli spolu s adiktologickým pracovištěm Univerzity Karlovy na vypracování, rozeslání a zpracování odpovědí u dotazníku v rámci projektu QADAP. Tato česká iniciativa navazovala na rozhodnutí pracovní skupiny evropských policejních šéfů (European Police Chiefs Task Force) a zabývala se dosti citlivým, avšak nesmírně aktuálním problémem zapojení etnických zločineckých skupin do mezinárodního obchodu s drogami v EU. Dotazník v některých směrech přinesl zajímavé informace, i když ne vždy odpovědi splnily naše očekávání. V současnosti očekáváme publikaci podrobného vyhodnocení projektu.

V období předsednictví ČR v EU se expert našeho útvaru podílel na žádost ministerstva zahraničních věcí v rámci dlouhodobé služební cesty na přípravě společných stanovisek EU pro zasedání Komise pro narkotika OSN ve Vídni.

V měsících září a říjnu zástupce naší jednotky společně s kolegy ze Španělska, USA, Kolumbie a Salvadoru spolupracoval na projektu v rámci tak zvané iniciativy Mérida. Jde o výuku nových příslušníků mexické federální policie na policejní akademii federální policie v San Luis Potosí. Do značné míry šlo o zaměření na oblast obchodu s drogami, která v bezpečnostní situaci v Mexiku představuje jednu z hlavních hrozeb.

Za velmi dobrou v roce 2009 považujeme i spolupráci s ministerstvem zahraničních věcí ČR. Oceňujeme zejména spolupráci s konzulární službou na zastupitelských úřadech našich zájmových zemí. Dostalo se nám i možnosti zúčastnit se porady českých velvyslanců v Latinské Americe a prezentovat tam naši problematiku. Osobní kontakt s velvyslanci v tomto směru považujeme za vysoce přínosný, protože Latinská Amerika patří nesporně k našim důležitým zájmovým oblastem.

Legislativa a trestní řízení

Pracovníci NPC pověřeni úkoly v oblasti legislativy a trestního řízení se významně podílejí jednak na připomínkování návrhů zákonů (v roce 2009 především novela trestního zákona), závazných pokynů policejního prezidenta a vyhlášek a dokumentů ministerstev a mezirezortních komisí či vlády ČR. Dále se účastní zefektivnění trestního řízení v rámci NPC a přímé komunikace se státním zastupitelstvím a soudy. V neposlední řadě spolupracují na lektorské činnosti směrem do policie a NPC.

Regionální pracoviště

Expozitura České Budějovice

Tato expozitura vyhledává a dokumentuje organizovanou drogovou kriminalitu na území Jihočeského kraje a z části na území kraje Vysočina. Při odhalování, dokumentování a vyšetřování drogových trestných činů spolupracuje zejména s policisty z krajského ředitelství policie Jihočeského kraje a dále s policisty Služby kriminální policie a vyšetřování z teritoriálních odborů. S těmito odbory jsou v neustálém kontaktu ať již prostřednictvím telefonických konferencí či pravidelných setkáních, na kterých analyzují aktuální situaci v regionu a vyměňují si poznatky z operativně-pátrací činnosti.

V oblasti prevence drogové kriminality spolupracují policisté z budějovické expozitury s protidrogovými koordinátory krajských a městských úřadů. Stejně tak spolupracují s policisty z preventivně informačních skupin jednotlivých územních odborů PČR.

Z akcí realizovaných v roce 2009 policisty z této expozitury NPC uvedme: „Caputo“.

Expozitura Plzeň

Tato expozitura potírá drogovou kriminalitu na území Plzeňského a Karlovarského kraje. Při odhalování, dokumentování a vyšetřování drogových trestných činů spolupracuje zejména s policisty z krajských ředitelství policie Plzeňského a Karlovarského kraje a dále s policisty Služby kriminální policie a vyšetřování z teritoriálních odborů.

Policisté z této expozitury také spolupracovali se zahraničními kolegy, konkrétně z Německa a Peru.

V oblasti prevence drogové kriminality spolupracují policisté z plzeňské expozitury s protidrogovými koordinátory na krajských a městských úřadech. Stejně tak spolupracují s policisty z preventivně informačních skupin jednotlivých územních odborů PČR.

Z akcí realizovaných v roce 2009 policisty z této expozitury NPC uvedme: „Fast“, „Merhaba“, „Lisa“.

Expozitura Ústí nad Labem

Tato expozitura potírá drogovou kriminalitu především na území Ústeckého a Libereckého kraje, přičemž jejich práce má přesah do zahraničí, zejména do sousedního Německa. Při odhalování, dokumentování a vyšetřování drogových trestných činů spolupracuje zejména s policisty z krajského ředitelství policie Ústeckého a Libereckého kraje a dále s policisty Služby kriminální policie a vyšetřování z územních odborů. Také spolupracují se zahraničními kolegy zejména z Německa (Spolkové země Sasko).

V oblasti prevence drogové kriminality spolupracují policisté z ústecké expozitury s protidrogovými

koordinátory na krajských a městských úřadech. Stejně tak spolupracují s policisty z preventivně informačních skupin jednotlivých územních odborů PČR.

Z akcí realizovaných v roce 2009 policisty z této expozitury NPC uved'me: „Cohiba“.

Expozitura Hradec Králové

Tato expozitura potírá drogovou kriminalitu především na území Královéhradeckého a Pardubického kraje. Při odhalování, dokumentování a vyšetřování drogových trestných činů spolupracuje zejména s policisty z krajského ředitelství policie Královéhradeckého a Pardubického kraje a dále s policisty Služby kriminální policie a vyšetřování z územních odborů.

V oblasti prevence drogové kriminality spolupracují policisté z hradecké expozitury s protidrogovými koordinátory na krajských a městských úřadech. Stejně tak spolupracují s policisty z preventivně informačních skupin jednotlivých územních odborů PČR.

Expozitura Brno

Tato expozitura potírá drogovou kriminalitu především na území Jihomoravského, Zlínského kraje a Vysočiny. Při odhalování, dokumentování a vyšetřování drogových trestných činů spolupracuje zejména s policisty z krajských ředitelství těchto krajů a dále s policisty Služby kriminální policie a vyšetřování z územních odborů.

Dále policisté z této expozitury spolupracovali se

zahraničními kolegy, konkrétně z Rakouska, Německa, Anglie a Španělska.

V oblasti prevence drogové kriminality spolupracují policisté z brněnské expozitury s protidrogovými koordinátory na krajských a městských úřadech. Stejně tak spolupracují s policisty z preventivně informačních skupin jednotlivých územních odborů PČR.

Z akcí realizovaných v roce 2009 policisty z této expozitury NPC uved'me: „Nick“, „Macek“, „Geryk“.

Expozitura Ostrava

Tato expozitura potírá drogovou kriminalitu především na území Moravskoslezského a Olomouckého kraje. Při odhalování, dokumentování a vyšetřování drogových trestných činů spolupracuje zejména s policisty z krajských ředitelství těchto krajů a dále s policisty Služby kriminální policie a vyšetřování z územních odborů.

V oblasti prevence drogové kriminality spolupracují policisté z Ostravské expozitury s protidrogovými koordinátory na krajských a městských úřadech. Stejně tak spolupracují s policisty z preventivně informačních skupin jednotlivých územních odborů PČR.

Z akcí realizovaných v roce 2009 policisty z této expozitury NPC uved'me: „Nick“, „Macek“, „Geryk“.

Statistické údaje drogové kriminality

Česká republika – celkový počet realizací, pachatelů a neznámých pachatelů

kraj	realizace	pachatelé	NP ¹⁹
Jihočeský	123	164	0
Jihomoravský	154	190	0
Karlovarský	115	142	0
Královéhradecký	71	88	0
Liberecký	97	102	0
Moravskoslezský	167	246	1
Olomoucký	124	142	1
Pardubický	44	49	0
Plzeňský	91	114	3
Praha	246	284	6
Středočeský	214	238	18
Ústecký	180	216	2
Vysočina	97	98	1
Zlínský	41	54	0
NPC ²⁰	29	89	0
OOZOK ²¹	10	12	0
Celní správa ²²	158	112	60
CELKEM	1961	2340	92

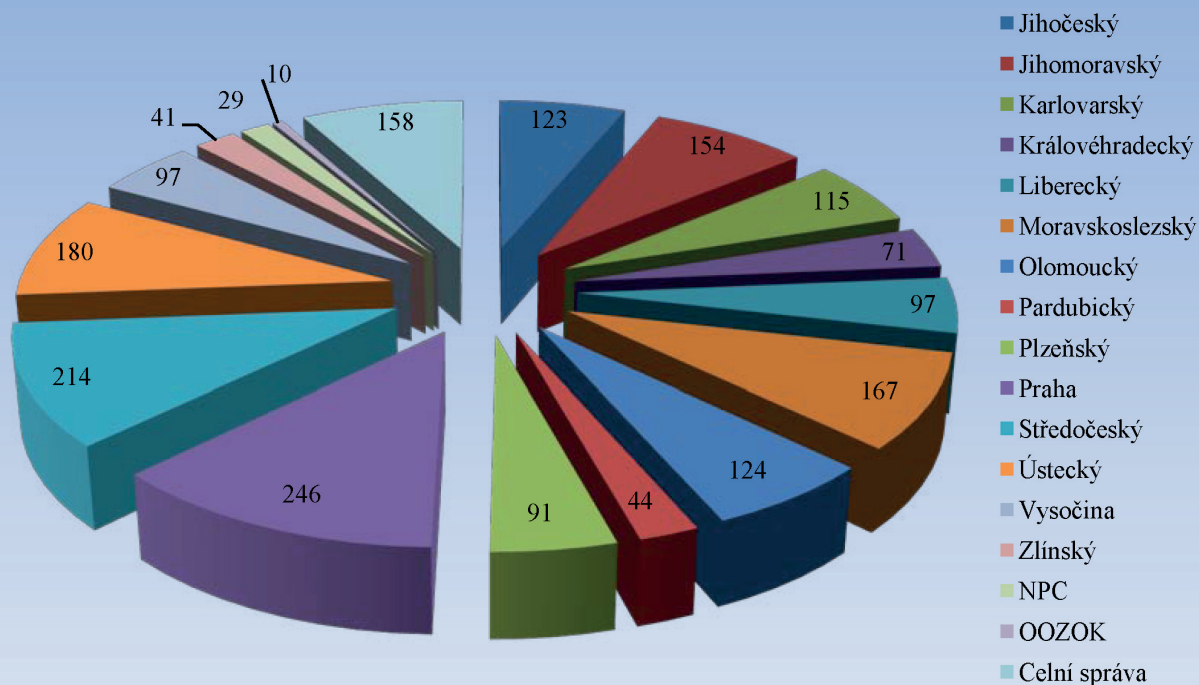
¹⁹⁾ NP – neznámý pachatel.

²⁰⁾ NPC SKPV se podílela na dalších realizacích v rámci celé ČR. Z důvodu vyloučení duplicity jsou tyto údaje započítány u příslušných okresů, s nimiž realizace proběhla.

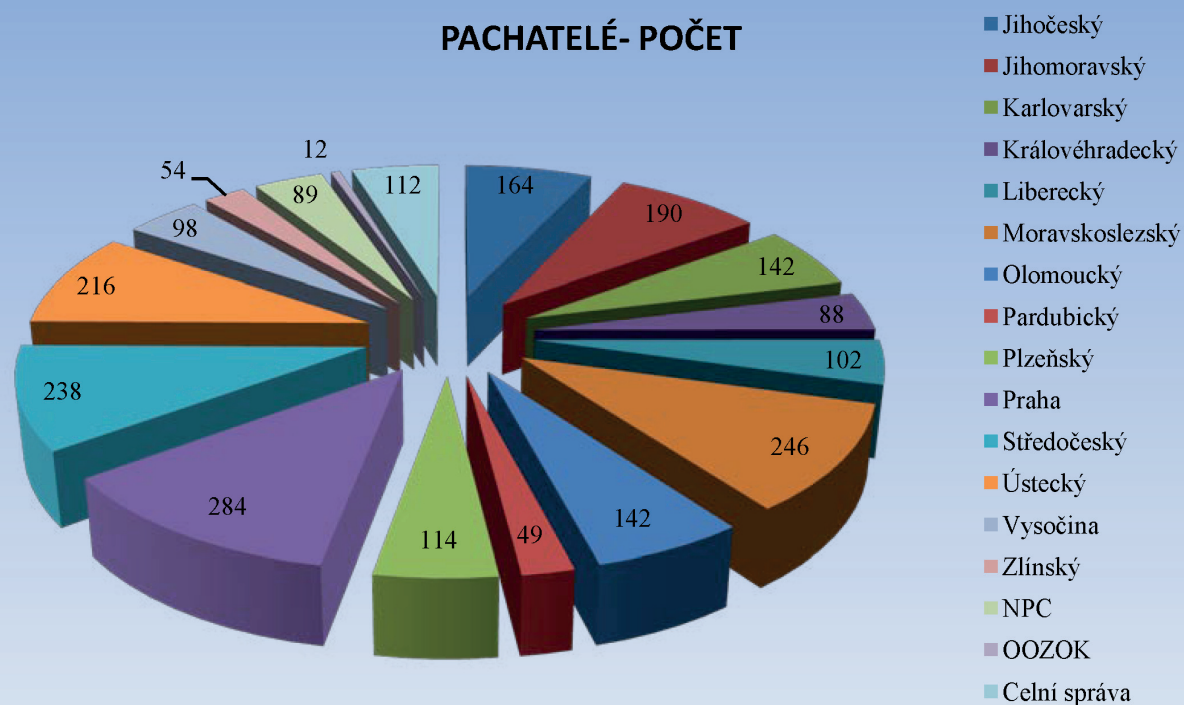
²¹⁾ Pouze samostatné realizace po linii TOXI, ostatní realizace, které proběhly ve spolupráci, jsou z důvodu vyloučení duplicity započítány u příslušných okresů, s nimiž realizace proběhla.

²²⁾ Pouze samostatné realizace, na kterých se při zahájení TŘ nepodílela PČR.

REALIZACE - POČET

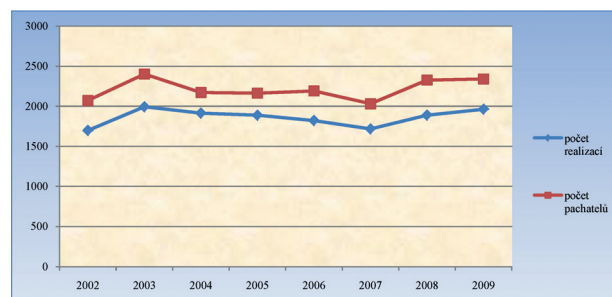

PACHATELÉ- POČET

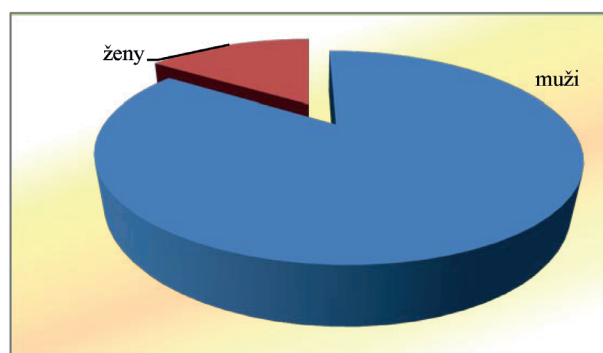
Vývoj drogové kriminality v období let 2002 až 2009

rok	realizace	pachatelé
2002	1698	2071
2003	1993	2402
2004	1913	2172
2005	1888	2163
2006	1821	2191
2007	1717	2031
2008	1888	2326
2009	1961	2340

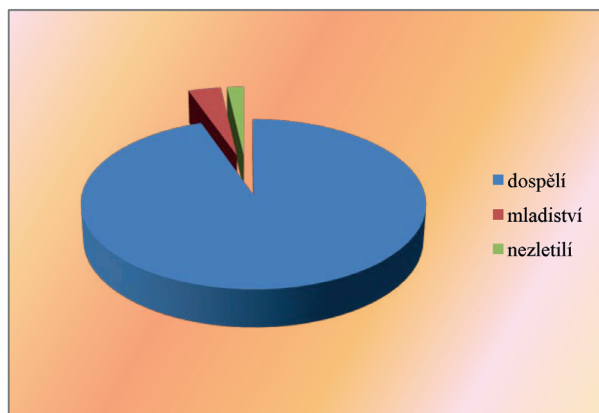
Rozdělení pachatelů dle pohlaví

pohlaví	počet
muži	1978
ženy	362

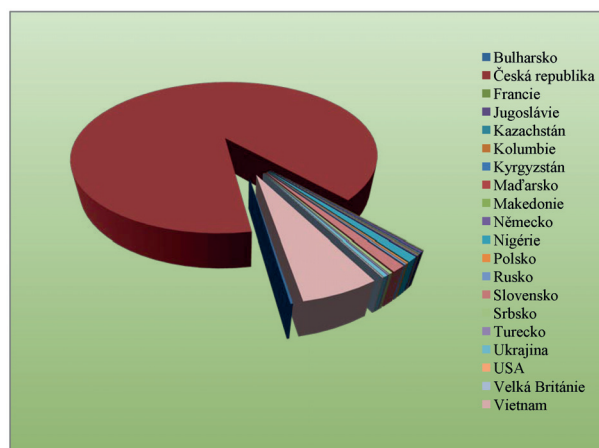
Rozdělení pachatelů dle věku

dospělí	2214
mladiství	83
nezletilí	43

Rozdělení pachatelů dle národnosti

státní příslušnost	počet
Bulharsko	4
ČR	2 114
Francie	2
Jugoslávie	7
Kazachstán	2
Kolumbie	1
Kyrgyzstán	1
Maďarsko	1
Makedonie	2
Německo	3
Nigérie	20
Polsko	4
Rusko	4
Slovensko	25
Srbsko	6
Turecko	3
Ukrajina	8
USA	1
Velká Británie	1
Vietnam	131

Látka ²³	NPC + OODOK	Jihoceský	Jihomoravský	Karlovarský	Královéhradecký	Liberecký	Moravsko- slezský	Olomoucký	Pardubický	Plzeňský	Praha	Středočeský	Ústecký	Vysočina	Zlínský	Celní správa	CELKEM
Amfetamin (g)	7,0				2,0											0,9	10
Cannabis (g)	19 270,5	13 058	16 891	266,8	5 797,8	1 116,8	1 400,8	10 462,5	722,5	21 983,4	4 972,5	13 254,8	28 977,1	3 896,3	1 772,9	27 956,5	171 800
Cannabis-rostliny	1 998	1 406	134	4 213	19	55	114	588	31	5 989	1 774	3 676	10 080	91	101	3 158	33 427
Cannabis - pěstirna	6	4	6	4	1	2	2	7	1	9	7	11	16	2	3	3	84
Diazepam (tbl.)											26						26
Efedrin (g)			20,0								6 001,8		1,6				6 023,4
Efedrin (ml)																	0
Hasiš (g)		0,50					109,80				83,55					12 305,5	12 499,3
Heroin (g)	26 293,1	49,4	21,93	54,66		1,1	212,3			11,9	1 184,2	22,04	12,7	0,58		3 393,7	31 258
Kokain (g)	3 667,3										3 236,8					5 999,7	12 903,8
Kokain - listy (g)																906,5	906,5
LSD (trip)					3						100					39	142
Lysoliávky (g)												1,10		0,02		80,20	81,3
Metamfetamin (g)	694,3	72,7	416,2	98,3	45,9	142,9	35,2	61,9	30,0	38,9	346,4	265,4	295,7	157,5	48,5	845,8	3595,6
Metamfetamin - varna	5	10	54	12	7	21	32	28	8	23	37	45	35	11	14		342
Acatar (tbl.)	204					340					564					2 400	3 508
Cirrus (tbl.)	6																6
Ibuprofen (tbl.)					80												80
Ibuprofen (tbl.)																22 080	22 080
Modafen (tbl)			240					540			60						840
Nurofen Stop grip (tbl)			168								708						876
Panadol Plus Grip (tbl)			1 224														1 224
Paralen Plus (tbl)									1 440								1 440
Sudafed (tbl.)					1 914			300			5 337					4 680	12 231
Paracetamol																	0
Pseudoefedrin (g)																0,00	0,00
Opium (g)		0,50															0,5
Rivotril (tbl)				239							54						293,00
Subutex (tbl)						4,25					97,50						102
Výrobna anabolik XTC/MDMA (tbl)	101		33				12	13,5			12			2	9	16	198,5

²³⁾ Celkové množství zajištěných látek.

Orientační ceny drog v pouličním prodeji

OPL	cena/gram pouliční prodej
Amfetamin	1 500 Kč
Extáze	100 - 500 Kč
Hašiš	100 - 300 Kč
Heroin	800 - 2500 Kč
Kokain	1000 - 3500 Kč
LSD	100 - 300 Kč
Halucinogeny	100 - 300 Kč
Marihuana - indoor	170 - 500 Kč
Marihuana - outdoor	50 - 250 Kč
Metamfetamin	600 - 4000 Kč ²⁴
Opium	100 - 200 Kč
Subutex (tableta 2 mg)	100 - 250 Kč
Subutex (tableta 8 mg)	300 - 800 Kč
Jiné	

Kazuistika**Akce „KANO“**

Dne 20. ledna 2009 byla policisty 1. Odboru Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování (NPC) ukončena operace s krycím názvem „KANO“. Po několikaměsíčním prověřování trestné činnosti byla zadržena organizovaná skupina pachatelů, která se zabývala dovozem a distribucí omamných a psychotropních látek na území České republiky.

K zadržení podezřelých pachatelů došlo na Tylově náměstí v Praze 2. Jednalo se o tři osoby nigerijské národnosti. Pachatelé byli zadrženi přímo při prodeji 200 gramů kokainu, který pocházel z Jižní Ameriky. Dodávku této drogy do ČR zajišťovali právě zadržení pachatelé, kteří ji poté distribuovali v různých klubech v Praze.

Při následné domovní prohlídce byl zajištěn další kokain v množství desítek gramů, několik desítek

kusů tablet drogy extáze, přes 1 kg marihuany, několik desítek tisíc Kč a dalších měn a dále potřeby určené pro distribuci drog. Jeden z pachatelů je na území ČR nelegálně, další dva jsou žadateli o azyl. Hlavní pachatel, který se staral o přísun drogy, byl před měsícem zadržen s 15 gramy kokainu a přiznal, že se prodejem drog živí, přesto však na něj nebyla soudem uvalena vazba.

Peníze z trestné činnosti přeposílali pachatelé do dalších států jako je Nizozemí, Španělsko nebo Nigérie. Tyto země bývají spojovány s dovozem kokainu do Evropy. Drogy byly baleny způsobem, jenž napovídá o jejich dovozu prostřednictvím najímaných kurýrů, kteří drogy převaží v těle. V této souvislosti je ve státech Jižní Ameriky a Evropy zadrženo několik desítek občanů ČR, kteří se drogu tímto způsobem snažili do Evropy propašovat. Ve většině případů tyto kurýry vysílají organizované nigerijské gangy, sídlící v Nizozemí nebo Španělsku.

²⁴⁾ Částka 4000 Kč/gram metamfetaminu byla zaznamenána ve VTOS (věznice – výkon trestu odnětí svobody).

Akce „DAO“

Mezinárodní operace s krycím názvem „DAO“ byla zahájena v srpnu 2009 a byla zaměřena na organizovanou skupinu pachatelů vietnamské a turecké národnosti působící na území České republiky a Spolkové republiky Německo. Zabývali vývozem v České republice vypěstované a vyrobené marihuany do Spolkové republiky Německo, kde byla následně distribuována.

Na této mezinárodní operaci se podíleli příslušníci 1. odboru, příslušníci Celní protidrogové jednotky Generálního ředitelství cel, příslušníci GER Norimberk (Spolková republika Německo) a příslušníci Celního kriminálního úřadu Selb (Spolková republika Německo).

Operace „DAO“ měla dvě fáze:

1. fáze

Dne 5. září 2009 byl v součinnosti s příslušníky Generálního ředitelství cel, příslušníky GER Norimberk a příslušníky Celního kriminálního úřadu Selb zadržen na hraničním přechodu Selb občan Spolkové republiky Německo. Tento kurýr vietnamských a tureckých organizátorů pašoval v kufru a na zadních sedadlech svého vozu AUDI A3 celkem 14,5 kg marihuany. Při následné domovní prohlídce provedené v bydlíšti tohoto kurýra ve městě Plauen byly zajištěny další omamné a psychotropní látky. Zadržený kurýr je v současné době vazebně stíhán justičními orgány Spolkové republiky Německo.

2. fáze

Ve dnech 23. 10. 2009 až 27. 10. 2009 došlo v součinnosti s příslušníky Skupiny operativního nasazení Generálního ředitelství cel k zadržení všech organizátorů této trestné činnosti, tj. 3 občanů Vietnamu a 1 občana Turecka. Občanka Vietnamu žijící v Praze prostřednictvím dalšího občana Vietnamu žijícího rovněž v Praze zprostředkovávala nákup marihuany vyrobené v ČR v neztotožněných indoorových pěstírnách konopí, takto získanou marihuanu poté prostřednictvím občana Vietnamu žijícího v Berlíně prodávala občanu Turecka žijícímu v SRN ve městě Plauen, který zajišťoval přepravu marihuany z ČR do SRN prostřednictvím najatých kurýrů.

Akce „BAO“

Mezinárodní operace s krycím názvem „BAO“ zahájena v srpnu 2009 byla zaměřena na organizovanou skupinu pachatelů vietnamské národnosti působící na území České republiky, Spolkové republiky Německo a Maďarska, kteří se v České republice zabývali zřizováním indoorových velkopěstíren konopí, ze kterého následně vyráběli marihuanu, jež pašovali prostřednictvím najatých kurýrů za účelem následného prodeje do Spolkové republiky Německo a do Maďarska.

Na této mezinárodní operaci se podíleli příslušníci 1. odboru, příslušníci Celní protidrogové jednotky Generálního ředitelství cel, příslušníci Služby kriminální policie a vyšetřování územního odboru Havlíčkův Brod, příslušníci GER Norimberk (Spolková republika Německo), příslušníci Celního kriminálního úřadu Selb (Spolková republika Německo), příslušníci Celní správy Slovenské republiky a příslušníci maďarské protidrogové jednotky.

Operace „BAO“ měla celkem čtyři fáze:

1. fáze

Dne 7. října 2009 byl v součinnosti s příslušníky Generálního ředitelství cel a Celního kriminálního úřadu Selb zadržen na hraničním přechodu Selb občan ČR. Tento kurýr vietnamských organizátorů pašoval v kufru a na zadních sedadlech svého vozu Audi A6 celkem 29 kg marihuany. Tato měla být na německém drogovém trhu prodána za cenu 4.000,- Euro za 1 kg. Zadržený kurýr je v současné době vazebně stíhán justičními orgány Spolkové republiky Německo.

2. fáze

Dne 9. listopadu 2009 byl v součinnosti s příslušníky Celní správy Slovenské republiky zadržen v Bratislavě občan Maďarska, který ve svém vozidle BMW pašoval jako kurýr 15 kg marihuany, jež byla určena pro maďarský trh v prodejní ceně 70 000,- Kč za 1 kg. Zadržený kurýr je v současné době vazebně stíhán justičními orgány na Slovensku.

3. fáze

Dne 17. listopadu 2009 byl příslušníky GER Norimberk zadržen muž vietnamské národnosti žijící trvale na území Spolkové republiky Německo, který zde organizoval prodej marihuany pašované z České republiky. Kromě toho zadržený muž také zorganizoval na území SRN zřízení dvou velkopěstíren konopí. V současné době je vazebně stíhán justičními orgány Spolkové republiky Německo.

4. fáze

V době od 27. listopadu do 1. prosince 2009 došlo v součinnosti s příslušníky Skupiny operativního nasazení Generálního ředitelství cel, příslušníky služby kriminální policie vyšetřování územního odboru Havlíčkův Brod a příslušníky Zásahové jednotky Krajského ředitelství policie Hradec Králové k zadržení 4 občanů Vietnamu. Tito organizovali pěstování konopí a zřizovali indoor pěstírny konopí na území České republiky. Jeden z pachatelů byl zadržen v Chebu a tři další na různých místech v Praze. Při domovní prohlídce v bytě v Praze 4, který tato sku-

pina pachatelů užívala jako sklad marihuany, bylo zajištěno 15,5 kg této drogy. Následně byly zajištěny tři velkopěstírny konopí, kde se vyráběla marihuana určená na vývoz mimo území ČR. Pěstírny byly zřízeny v obcích Rudná, okr. Praha – Západ, Krucembek, okr. Havlíčkův Brod a Habry, okres Havlíčkův Brod. V pěstírně v obci Habry byli zadrženi 3 občané Vietnamu, kteří zde pracovali jako tzv. „zahradníci“. Tito se starali o pěstování marihuany a výrobu konopí. V pěstírnách bylo zajištěno celkem 3000 kusů rostlin konopí. Byly také zajištěny tři kompletní technologie určené k indoor pěstování konopí v pořizovací hodnotě nejméně 3 000 000,- Kč.

Celkově bylo v rámci této operace zajištěno 56 kg marihuany s vysokým obsahem účinné látky THC (od 18 do 25 %), dále pět velkopěstíren konopí s kompletní technologií na indoor pěstování v hodnotě nejméně 5 000 000 Kč. Bylo zadrženo celkem deset osob.

Akce „X5“

Dne 6. dubna 2009 byla příslušníky 1. odboru NPC ve spolupráci se švýcarskou policií po předchozím tříměsíčním rozpracování realizována operace s krycím názvem „X5“, v průběhu které byli zadrženi dva pachatelé ze severních Čech. Jeden ze zadržených mužů zorganizoval dovoz marihuany pomocí dvou českých kurýrů, kteří měli ze Švýcarska propašovat zásilku 8 kg marihuany. Kurýři byli i s drogou zadrženi švýcarskou policií poblíž hranice se Spolkovou republikou Německo.

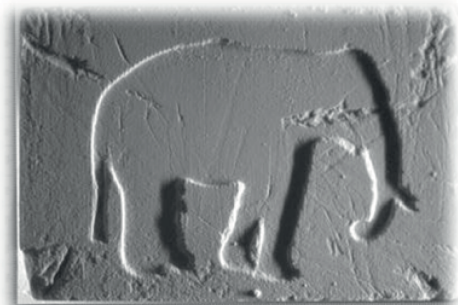
Oba severočestí pachatelé byli později zadrženi na území hl. m. Prahy poté, co odcizili z nelegální indoor velkopěstírny, která se nacházela v Praze 6, celkem 23 kg syrového konopí. Tuto pěstírnu provozovala organizovaná skupina vietnamských pachatelů. Informace týkající se této pěstírny byla předána příslušníkům Služby kriminální policie a vyšetřování Obvodního ředitelství policie Praha I, kteří zde následně zajistili pachatele vietnamské národnosti, kompletní technologii k indoor pěstování konopí a několik set rostlin konopí.

Akce „TATUIN“

Dne 12. srpna 2009 byla ve spolupráci příslušníků 1. odboru, příslušníků expozitury Ústí nad Labem a příslušníků dálničního oddělení Řehlovice realizována operace s krycím názvem „TATUIN“. Při ní byl na dálnici D8 zadržen občan Slovenské republiky, který ve svém vozidle přivezl ze Spolkové republiky Německo dva balíčky o celkové hmotnosti 1,053 kg obsahující kokain.

Na balíčcích s kokainem byl lisem vtlačen znak,

který nahrazuje jistou „známku kvality zboží“. Používají ho drogové kartely u svého zboží, aby při následném obchodu měl kupující „jistotu“ o jeho původu.

Akce „STROUHA“

Dne 19. 3. 2009 došlo ve večerních hodinách na parkovišti před prodejnou BAUMAX v Praze 4 zásahovou jednotkou k zadržení 3 osob pocházejících ze zemí bývalé Jugoslávie. Pracovníky 2. odboru NPC byla od počátku roku 2009 prověřována trestná činnost těchto osob, které byly podezřelé z organizování dovozu omamné látky heroin do České republiky a její následné distribuce. Při prověřování trestné činnosti spolupracovali pracovníci PČR NPC SKPV i s kolegy rakouské policie.

K zadržení 1 osoby (roč. 1972) došlo při prodeji 3,5 kg omamné látky heroin, k zadržení dalších 2 osob (roč. 1965 a 1978) došlo v okamžiku, kdy chtěli z místa odjet motorovým vozidlem.

Při následných domovních prohlídkách bylo provedeno zajištění dalších 3,5 kg omamné látky heroin a zabaveno zařízení sloužící k ředění.

Akce „STROUHA II“

Pracovníky 2. odboru PČR NPC SKPV byla od poloviny roku 2008 prověřována trestná činnost skupiny osob pocházejících ze zemí bývalé Jugoslávie, které byly podezřelé z organizování dovozu omamné látky heroin do České republiky a její následné distribuce.

Dne 26. 6. 2009 došlo k zadržení jedné z osob (roč. 1958) v Praze 4, když odcházela z bytu, který sloužil jak úkryt pro přechovávání omamné látky heroin. Při následných domovních prohlídkách byly nalezeny 3 kg omamné látky heroin, 2 lisy, cca 5 kg látky sloužící k ředění a součástky pro lisování omamné látky heroin.

V době zadržení první osoby se spolupachatel (roč. 1968) nacházel na území státu Kosovo a po zjištění skutečností, že došlo k zadržení první osoby, upustil od návratu do České republiky. V Kosovu se zdržoval z důvodu obavy zadržení jeho osoby orgány PČR. Tento přicestoval do České republiky dne 24. 12. 2009 v nočních hodinách s úmyslem zde setrvat pouze po dobu 2 dnů. Dne 25. 12. 2009 došlo v nočních hodinách k zadržení této osoby.

Jmenovaní byli vzati do vazby a v případě prokázání viny jim hrozí trest odnětí svobody v délce trvání 2–10 let.

Projekt „RELIÉF“ v praxi

Príslušníci 1. odboru NPC v roce 2009 zadrželi v rámci akce „DRBA“ kosovského Albánce, u něhož bylo při domovní prohlídce mimo jiné zajištěno

Reliéf slisované zásilky heroinu
z akce „MALI“
se zjevnými stopami po lisovacím zařízení

11 půlkilových balíčků slisovaného heroinu a kovové lisovací zařízení se dvěma kovovými matricemi pro lisování. Těto realizaci předcházela akce „MALI“, a to nález v zemi zakopaných 8 půlkilových slisovaných zásilek heroinu.

Príslušníci 2. odboru v roce 2009 NPC zrealizovali akci s krycím názvem „STROUHA II“, v rámci níž se do současné doby podařilo zadržet dva hlavní organizátory kosovo-albánského původu zapojené do nelegálního obchodu s heroinem. Při následné domovní prohlídce v bytě jednoho z nich bylo zajištěno kovové lisovací zařízení. Po provedeném znaleckém zkoumání v rámci aplikace projektu reliéf se podařilo prokázat souvislost mezi akcí „MALI“ (nalezený zakopaný heroin) a akcí „STROUHA II“. Bylo zjištěno,

že zakopané zásilky byly lisovány na lisu zajištěném v rámci akce „STROUHA II“. Část slisovaných zásilek heroinu v rámci akce „DRBA“ bylo prokazatelně lisováno na zajištěném lisu v rámci této akce. Uvedený závěr byl akceptován i dozorcím státním zastupitelstvím a oba případy byly sloučeny do společného řízení.

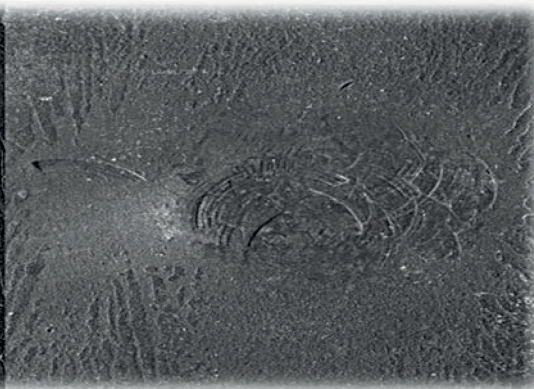
Akce „CAPUTO“

Dne 15.12.2009 ve večerních hodinách byla policisty Národní protidrogové centrály Služby kriminální policie a vyšetřování ukončena akce s krycím názvem „CAPUTO“.

Po několikaměsíčním prověřování bylo zadrženo celkem 7 osob, občanů České republiky, které dlouhodobě zásobovaly trh území hlavního města Prahy a Středočeského kraje kokainem, marihuanou a pervitinem. K zadržení hlavního pachatele došlo v jeho bytě v Kralupech nad Vltavou s dalším spolupachatelem při úpravě jednoho kilogramu kokainu. Posléze byli další dva pachatelé zadrženi v okrese Kladno a 3 pachatelé v okrese Praha – Východ.

Při následných domovních prohlídkách a prohlíd-

Reliéf přítlačné kovové desky z akce „STROUHA II“
se shodnými stopami vylisovanými na reliéfu zásilek heroinu
z akce „MALI“

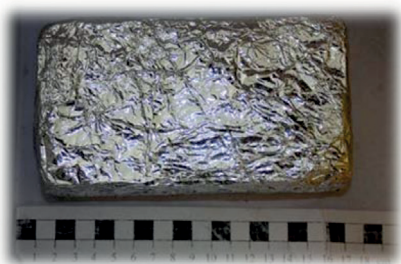

kách jiných prostor a pozemků u jednotlivých pachatelů bylo zajištěno celkem 1.200 g kokainu, 150 g pervitinu, 631 rostlin konopí setého, 23,8 kg skliženého zeleného konopí, 470.000 Kč, 3.000 Eur a 2 vozidla. Dále byly zajištěny 3 kompletní pěstírny konopí, 1 kompletní vlna pervitinu a 2 kompletní lisy na úpravu kokainu.

K hlavnímu pachateli lze ještě doplnit, že se jednalo o osobu, která je nejméně 10 let pracovníkům NPC známa v souvislosti s jinými případy drogového charakteru, ale až na základě tohoto případu se podařilo jeho trestnou činnost zadokumentovat v takovém rozsahu, aby proti němu mohlo být zahájeno trestní stíhání.

Akce „DRBA“

Dne 27. srpna 2009 byla příslušníky 1. odboru NPC po předchozím tříměsíčním rozpracování realizována operace s krycím názvem „DRBA“, při které byl zadržen občan Kosova a jeho česká přítelkyně. Ti se několik měsíců zabývali dovozem a distribucí omamné látky heroin na území hl. m. Prahy a Seve-romoravského kraje.

Při domovní prohlídce v jejich bytě bylo zajištěno celkem 5,8 kg omamné látky heroinu, 4,4 kg směsi kofeinu a paracetamolu, která se používá k ředění heroinu, a dále lisovací zařízení, které umožňovalo lisování heroinu do půlkilogramových cihel.

Akce „LISA“

V měsíci říjnu 2009 byly zahájeny úkony trestního řízení ve věci podezření ze spáchání trestného činu nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle ustanovení § 187 odst. 1, 2 písm. a), odst. 4, písm. c) trestního zákona, neboť na základě provedených šetření bylo zjištěno, že skupina osob, které se zdržují v Plzi a okolí, společně s dalšími osobami v zahraničí organizuje dovoz omamné látky kokain prostřednictvím českých kurýrů z Jižní Ame-

riky do České republiky a následně distribuje na území Plzeňského kraje i na dalším území České republiky. Během vyšetřování byl ve spolupráci s peruánskou policií zadržen na letišti v Peru – Limě občan ČR, který se pokusil ve svém zavazadle vyvézt z Bolívie do ČR 4,11 kg kokainu. Dalším šetřením byly ustanoveny a zjištěny osoby, které by se na nezákonných obchodech s uvedenou drogou měly podílet a následně bylo sděleno obvinění z nedovolené výroby a držení OPL dvěma občanům ČR a jedné osobě z Francie, která se na území ČR zdržuje.

Akce „MERHABA“

Úkony trestního řízení byly zahájeny ve věci podezření ze spáchání trestného činu nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů dle § 187 odst. 1, odst. 2 písm. a) a odst. 4 písm. c) trestního zákona proti skupině osob, která se zabývala obchodem s pervitinem. Tato droga byla po předchozí dohodě vyráběna a následně vyvážena z ČR do SRN k odběratelům, kteří ji dále distribuovali na německém trhu. V červnu loňského roku bylo přistoupeno k realizaci zájmových osob, jednoho muže a jedné ženy z Chebska, na které následně soudce uvalil vyšetřovací vazbu. Další členové skupiny, kteří se zdržovali v SRN, byli zadrženi německou policií.

Akce „FAST“

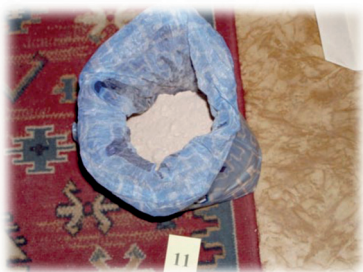
Trestní řízení bylo zahájeno podle § 158 odst. 3 trestního řádu ve věci podezření ze spáchání trestného činu nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů dle § 187 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) trestního zákona proti skupině osob, která zajišťovala minimálně od měsíce ledna 2009 v Aši a Chebu výrobu drogy pervitin a následně organizovala její vývoz a prodej dle předem sjednaných podmínek dalším osobám, především ze SRN. Dne 4. května 2009 proběhla realizace pěti osob, občanů ČR, z toho jedné ženy a čtyř mužů. Při domovních prohlídkách byly mimo jiného nalezeny dvě varny pervitinu, chemikálie potřebné k výrobě této drogy, vyrobený pervitin v množství cca 20 gramů, mobilní telefony a finanční hotovost.

Akce „COHIBA“

V měsíci březnu 2009 pracovníci Národní protidrogové centrály ve spolupráci s URNA zadrželi organizovanou skupinu osob, která se zabývala dovozem a prodejem heroinu v oblasti Ústeckého kraje, zejména pak v Teplicích.

Při realizaci byli zadrženi tři pachatelé, při domovních prohlídkách bylo zajištěno cca. 250 gramů heroinu, 2 kilogramy látky na ředění, mlýnek na míchání OPL, digitální váhy, mobilní telefony a finanční hotovost ve výši 200 000,- Kč. Policejním orgánem NPC bylo zahájeno trestní stíhání a obviněným hrozí za tento trestný čin trest odnětí svobody v délce 2 – 10 let.

Akce „GERYK“

Dne 20. dubna 2009 byly na hraničním přechodu Lanžhot příslušníky Celní správy ČR zadrženy dvě osoby, muž a žena v sedmém měsíci těhotenství. Tito se snažili na naše území propašovat z Turecka celkem 11 kilogramů heroinu zabalených do 45 balíčků, které byly ukryty v zadním nárazníku vozidla Škoda Octavia. Čistota zajištěného heroinu byla o obsahu 40 % účinné látky.

Zadržení těchto dvou osob a zajištění pašovaného heroinu vedlo k vyvrcholení několikaměsíční operace Národní protidrogové centrály Praha a expozitury Národní protidrogové centrály Brno pod krycím názvem „GERYK“. V přímé souvislosti s jejich zadržením Celní správou došlo záhy poté k zadržení dvou osob, organizátorů, muže, bývalého důstojníka sovětské armády, a ženy. Tito dva se zabývali dovozem heroinu na naše území a následnou distribucí v České republice i v dalších státech Evropské unie.

Hlavní organizátor, muž turecké národnosti, byl

zadržen po čtyřech měsících v Maďarsku na podkladě evropského zatýkacího rozkazu a vydán do České republiky. Rovněž mu bylo sděleno obvinění ze shora uvedeného trestného činu.

Akce „NICK“

Dne 15. prosince 2008 bylo na základě vyznění Celního a daňového úřadu v Londýně prostřednictvím ÚSKPV Národní jednotky Europolu zjištěno, že dne 12. prosince 2008 byla ve Velké Británii na mezinárodním letišti Gatwick zajištěna zásilka kokainu o hmotnosti 450 g o čistotě 80,5 % účinné látky. Zásilka byla zaslána z Kolumbie prostřednictvím přepravní společnosti DHL. Jejím odesílatelem byla osoba z Bogotá v Kolumbii. Adresátem pak byla žena z Uherského Brodu. Zásilka byla po dohodě s justičními orgány Velké Británie poslána do Prahy, kde byla na základě příkazu státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně zadržena. Následně byla opatřením soudce Městského soudu v Brně otevřena a provedena záměna zásilky. Poté byla předána prostřednictvím společnosti DHL k doručení. Dne 8. 1. 2009 tři podezřelí vyzvedli předmětný balíček u společnosti DHL ve Zlíně. Dalším šetřením ve spolupráci s policií Španělského království byla ustanovena osoba, která zaslání zásilky zorganizovala. Jednalo se o ženu slovenské národnosti trvale žijící ve Španělsku. Po zajištění dostatečného množství důkazů byla dne 10. 4. 2009 provedena realizace případu. Byly zadrženy tři osoby a policejním orgánem bylo proti nim zahájeno trestní stíhání pro trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů dle § 187 odst.1, 2a), 4c) trestního zákona. Na organizátorku je vyhlášen evropský zatýkací rozkaz.

Akce „Macek“

Na PČR NPC SKPV byla z Velvyslanectví České republiky v Limě zaslána informace o zadržení českého občana, který měl být dne 21. 7. 2008 zadržen policií na bolivijském mezinárodním letišti v La Paz. Důvodem byl transport státem kontrolované látky, kterou měl ukrytou ve svém zavazadle, a to konkrétně 3,300 gramů kokainu.

Provedeným šetřením pracovníků PČR NPC SKPV Expositura Brno byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů dle § 187/1,2a,4c trestního zákona. V době prověřování byly zjištěny informace, že jistá žena shání po celém území České republiky osoby, které poté osobně dopraví nebo vyšle do Holandska

za organizátorem této tr. činnosti, mužem české národnosti. Tyto osoby pak pod záminkou převozu firmních písemností z Holandska odlétají do zemí Jižní Ameriky, kde mají zajištěný pobyt na cca 11 dní. Po jeho ukončení mají zpět ve svých zavazadlech, která jim byla připravena, přivést větší množství kokainu, a to vše za úplatu 10 000 Eur.

Podezřelá sehnala dalšího kurýra, který dne 7. 2. 2009 sám vycestoval do Holandska a následně odtud odletěl do Ekvádoru, kde pobýval v letovisku Salinas. V Ekvádoru zůstal 10 dní a při odletu na zpět do Holandska byl dne 21. 2. 2009 na základě našeho požadavku zadržen tamní policií na mezinárodním letišti v Guayaquil, přičemž bylo v úkrytech jeho zavazadel nalezeno celkem 11,614 gramů kokainu.

ANALÝZA PROBLÉMŮ PROTIDROGOVÝCH JEDNOTEK ČLENSKÝCH STÁTŮ EU V ROCE 2009 DÍLČÍ VYHODNOCENÍ

V době předsednictví České republiky v čele Evropské unie (dále jen „EU“), byla pracovníky Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK v Praze za podpory Policie ČR Služby kriminální policie a vyšetřování Národní protidrogové centrály (dále jen „NPC“) realizována studie, jejímž primárním cílem byla identifikace a deskripce stavu¹⁾ v oblasti mezinárodního a národního obchodu²⁾ s ilegálními drogami³⁾. Sekundárním cílem byla snaha identifikovat problémy, které se týkají případné existence etnicky homogenních organizovaných skupin v této oblasti. Smyslem studie bylo shromáždit, identifikovat, popsat a dále poskytnout informace a data, průřezově získaná od kontaktních osob z protidrogových jednotek 27 členských států EU.

Nástrojem k získání dat byl dotazník, který byl tvořen z dvaceti otevřených a uzavřených otázek, rozdělených do pěti tematických oblastí. Dotazník byl rozeslán všem členským státům EU; návratnost byla 100 %. Problém ve vyhodnocení byl determinován na dvě základní oblasti: a) nevyplnění některých odpovědí a b) vyplnění odpovědí, které ne zcela korespondovaly s položenou otázkou⁴⁾. Analýza dat probíhala v pěti krocích: 1) studium všech dotazníků, 2) konceptualizace údajů⁵⁾, 3) kategorizace⁶⁾, 4) pojmenování kategorií a 5) tvorba závěrů a interpretace dat.

Výsledky studie byly rozděleny do pěti oblastí:

1. Vyhodnocení významnosti jednotlivých drog, a to včetně jejich obchodu a případný kauzální nexus, který je s těmito aktivitami spojený.
2. Cesty a výroba jednotlivých drog, trasy, vý-

stupní, průvozní a vstupní země, a to včetně deskripce dobré praxe jednotlivých států EU v dokumentaci drogové trestné činnosti.

3. Zločinecké skupiny, jejich původ, struktura a principy fungování se zaměřením na národnostní či etnický prvek soudržnosti a případné zapojení nelegálních přistěhovalců, resp. migrantů do ilegálního obchodu s drogami.
4. Mezinárodní spolupráce oslovených policejních složek se zaměřením na efektivitu a koordinaci činnosti při výměně informací; na hledání příčin snižování počtu zabavených drog v roce 2008, na efektivitu spolupráce v oblasti policejní a justiční a na způsob a míru používání informačních kanálů.
5. Hodnocení efektivit při pronikání do zájmového/kriminálního prostředí, na rizika, které toto pronikání znemožňují či jej ohrožují, úroveň tohoto pronikání a hodnocení spolupráce jednotlivých zainteresovaných subjektů na národní úrovni.

Významnost jednotlivých drog a závažnost kriminální situace

V této oblasti respondenti hodnotili pořadí jednotlivých drog⁷⁾ podle: a) uživatelské obliby, b) množství zadržených drog a c) analytického vyhodnocení dotázané policejní složky. Hodnocení bylo realizováno škálováním (1: nejvýznamnější – 10: nejméně

¹⁾ Stavem se rozumí odhalování, objasňování a vyšetřování drogové kriminality, a to včetně používání operativně pátracích prostředků a podpůrně operativně pátracích prostředků.

²⁾ Obchodem s ilegálními drogami se rozumí výroba, vývoz, dovoz, průvoz, nabízení, zprostředkování, prodej a/nebo jiné opatření těchto látek pro druhého.

³⁾ Ilegální drogou se v České republice rozumí omamná nebo psychotropní látka, která je uvedena v příloze č. 1 – 7 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ V tomto případě byl telefonicky kontaktován příslušný národní respondent a dotazovatel se snažil upřesnit odpověď tak, aby odpovídala položené otázce.

⁵⁾ Rozbor jednotlivých dotazníků a stanovení jednotek analýzy.

⁶⁾ Seskupování jednotek analýzy do kategorií.

⁷⁾ Taxativně vymezen: kokain, heroin, marihuana, hašiš, LSD, amfetamin, metamfetamin a extáze.

významné). Na otázku odpovědělo 22 zemí, 5 neodpovědělo⁸⁾).

Ad a) Pořadí významnosti podle uživatelské obliby: marihuana, hašiš, extáze, kokain, heroin, metamfetamin, amfetamin a LSD.

Ad b) Pořadí významnosti podle množství zadržených drog: marihuana, heroin, kokain, hašiš, extáze, amfetamin, metamfetamin a LSD.

Ad c) Pořadí významnosti podle analytického vyhodnocení dotázané policejní složky: marihuana, heroin, kokain, extáze, amfetamin, metamfetamin, hašiš a LSD.

Kriminální situace

Pojem kriminální situace je velmi vágní a může být rozdílně a mnohoznačně chápán. Obecně je kriminální situace determinována místními, časovými a demografickými podmínkami a etnografickými skupinami. Ziskávání relevantních informací o konkrétní kriminální situaci je determinováno použitím operativně pátracích⁹⁾ a podpůrně operativně pátracích prostředků¹⁰⁾, jejich verifikovatelností¹¹⁾/zastupitelností a reliabilitou¹²⁾ a rezistencí¹³⁾ zločineckých skupin

Výroba ilegálních drog

Celkem 24 zemí uvedlo výrobu ilegálních drog na svém území; 2 země neodpověděly a Rumunsko neuguje jak výrobu, tak i pěstování ilegálních drog na svém území. Nejčastější ilegální drogou je konopí – 19 zemí – Švédsko, Německo, Slovinsko, Řecko, Portugalsko, Polsko, Nizozemsko, Malta, Maďarsko, Kypr, Irsko, Finsko, Estonsko, Česká republika, Belgie, Spojené království, Francie a Itálie; 7 zemí uvedlo vzrůstající trend v oblasti indoor pěstování: Švédsko, Německo, Slovensko, Maďarsko, Česká republika, Belgie, Spojené království, Francie a Itálie. Výrobu syntetických drog uvedlo 14 zemí: Švédsko, Německo, Slovensko, Polsko, Nizozemsko, Maďarsko, Litva, Finsko, Česká republika, Itálie, Bulharsko, Belgie, Estonsko a Spojené království.

Nelegální vývoz drog

Oblast ilegálního vývozu v dané zemi vyrobených a/nebo vypěstovaných drog je podle odpovědí respondentů rozdělena do tří skupin: a) neexistuje – Rumunsko, Malta a Kypr; b) je relativně malý – Německo, Rakousko, Maďarsko a Spojené království a c) existuje – Slovinsko, Polsko, Nizozemsko, Lo-

tyšsko, Litva, Irsko, Estonsko, Česká republika, Bulharsko a Belgie.

Mezi státy, které hodnotí problémy s průvozem jako (v porovnání s ostatními) jako závažnější, patří: Slovinsko, Rakousko, Maďarsko, Kypr a Irsko. Explicitně byla v této souvislosti zmiňována výroba a vývoz amfetaminu: z Polska do skandinávských zemí, do Německa a zemí východní Evropy; z Estonska do Ruské federace a do severních států Evropy. Výroba a vývoz metamfetaminu byla uváděna z České republiky do Německa, Spojeného království, Rakouska, Polska a Slovenska. Další specifickou oblastí je reexport heroinu, skladovaného na území Bulharska, do středoevropských a západoevropských zemí.

„Taneční“ drogy jsou podle údajů našich respondentů vyváženy: z Nizozemska do ostatních zemí EU; z Litvy do západní Evropy a skandinávských zemí; z Bulharska do Turecka a do zemí středního východu; z Belgie do Nizozemska, Izraele, USA, Kanady a Austrálie.

Konopné drogy jsou vyváženy z Nizozemska do ostatních zemí EU; z Lotyšska do Estonska; z České republiky do ostatních zemí EU; z Bulharska do Řecka a Makedonie a z Belgie do Nizozemska.

Nelegální dovoz drog

Mezi nejčastěji a nejvíce dovážené drogy do zemí EU, a to jak z jiných členských států, tak i ze zemí mimo EU, podle údajů reprezentantů specializovaných protidrogových jednotek patří: heroin, marihuana, kokain, hašiš, extáze, amfetamin, metamfetamin a LSD. Nelegálním dovozem jsou, podle vyjádření dotázaných, postiženy všechny členské státy EU.

Nelegální tranzit

Tranzit jednotlivých drog je poměrně složitý a stejně jako u nelegálního dovozu postihuje všechny členské státy EU. Trasy, explicitně uváděné v naší dotazníkové studii, zahrnují:

- Amfetamin: 1) přes Švédsko do Norska, Finska, Dánska, 2) přes Německo do jižní a východní Evropy a do Skandinávie, 3) z pobaltských států přes Polsko, 4) z Polska a Litvy přes Estonsko do Finska. 2) Metamfetamin: 1) přes Švédsko do Norska, Finska a Dánska.
- Kokain: 1) z jižní Ameriky přes Španělsko, 2) přes Německo do dalších zemí EU, 3) z jižní Ameriky přes Slovensko, 4) z jižní Ameriky přes

⁸⁾ Řecko, Portugalsko, Litva, Itálie a Německo.

⁹⁾ Sledování osob a věcí, použití agenta a zápis telekomunikačního provozu.

¹⁰⁾ Použití informátora a použití technických prostředků.

¹¹⁾ Ověřitelnost a zastupitelnost jednotlivých prostředků vedoucí k ověření pravdivosti získané informace.

¹²⁾ Spolehlivost informačního zdroje.

¹³⁾ Odolnost zločinecké skupiny vůči pronikání informátorů či technických prostředků.

Portugalsko, 5) přes *Nizozemsko* do západní, střední a východní Evropy, 6) přes *ČR*, 7) přes *Belgii* dále do Evropy, 8) z jižní Ameriky přes *Itálii*, 9) z jižní Ameriky přes *Francii* do jižní, severní a východní Evropy.

- Heroin: 1) z jiných zemí EU přes *Španělsko* do Portugalska, 2) přes *Slovensko*, 3) přes *Rumunsko*, 4) přes *Nizozemsko* do severní Evropy a do Spojeného království, 5) z Balkánu přes *Maďarsko* do západní a střední Evropy, 6) z Ruska přes *Lotyšsko* do EU, 7) ze zemí Střední Asie přes *Litvu* do západní Evropy, 8) z Balkánu přes *ČR* do západní Evropy, 9) z Turecka přes *Bulharsko* do Evropy, 10) přes *Belgii* do Spojeného království, 10) přes *Francii* do severní a jižní Evropy.
- XTC: 1) přes *Německo* do jižní a východní Evropy a do Skandinávie, 2) z Nizozemska přes *Bulharsko* do Turecka a dalších zemí Středního východu, 3) z Nizozemska přes *Francii* do Evropy.
- Konopné drogy: 1) ze severní Afriky přes *Španělsko* do západní a severní Evropy a do Itálie, 2) přes *Řecko*, 3) do a z EU přes *Lotyšsko* a do Ruska, 4) přes *Kypr* jen výjimečně, 5) ze severní Afriky přes *Itálii*, 6) přes *Francii* do zemí střední a východní Evropy.

Slovinsko, Rumunsko, Rakousko, Polsko a Itálie uvádějí, že jsou tranzitní zemí na Balkánské heroinové trase. Celkem 7 zemí uvádí, že jsou tranzitní zemí pro všechny drogy (Malta, Lucembursko, Irsko, Estonsko, Dánsko, Itálie, Francie). Naopak Spojené království udává, že je vzhledem k ostrovnímu uspořádání spíše výrobní a cílovou zemí. Finsko nebylo v tomto ohledu schopno poskytnout relevantní informace, které by bylo možné zpracovat (nejsou veřejně přístupné).

Kauzální nexus: typ trestné činnosti pachatelů a země jejich původu

U obchodu s heroinem lze v převažujícím rozsahu potvrdit příčinnou souvislost mezi komunitou, která páchá trestnou činnost v hostitelské zemi v EU (organizování národního a lokálního prodeje) a skupinou pachatelů, která zajišťuje tranzit této drogy (zpravidla Balkánské trasy) a zemí, ze které tyto pachatelé pocházejí. V případě této komodity se jedná o etnické Albánce a Turky. Výjimku tvoří Lucembursko a Rakousko, kde je tento obchod doménou zločineckých skupin z Afriky.

V případě obchodu s kokainem není situace tak jednoznačná jako u heroinu. Obchod je rozdělen mezi tři zločinecké skupiny. První dvě kopírují situaci trhu s heroinem – jsou to albánské a africké organizované skupiny, třetí skupinu tvoří španělsky hovořící jedinci: a) pocházející ze zemí latinské Ameriky a b) ze španělsky hovořících zemí/částí EU. Tedy, půvo-

dem a tranzitem se v prvním případě zabývají zcela rozdílné skupiny; ve druhém případě dochází k „převzetí“ transportu na africkém území a ve třetím případě je zde pouze jazyková a z ní vyplývající kulturní příbuznost, jež pravděpodobně usnadňuje komunikaci mezi jednotlivými organizovanými skupinami.

V oblasti konopných drog lze poznatky shrnout takto:

A) na pěstování, tranzitu a prodeji se podílí různé etnické minority (Řecko a Lucembursko – albánské zločinecké skupiny, Lucembursko a Belgie – africké zločinecké skupiny);

B) výrobci jsou většinou z autochtonní populace dané země (Maďarsko);

C) neidentifikovatelně (Rakousko a Švédsko – „kdokoli“).

Závěr

Marihuana byla zeměmi sedmadvacítky hodnocena jako nejdůležitější droga nejen podle uživatelské obliby, ale rovněž podle množství jejího zadržení a podle analytického vyhodnocení policejních složek. Na dalším místě byl heroin, kokain, amfetamin a metamfetamin. Nelegální výrobu drog potvrdilo celkem 24 zemí (výrobu syntetických drog 14 zemí a pěstování konopí 19 zemí). Pouze Rumunsko uvedlo, že nemá žádnou nelegální výrobu drog, a že se na jeho území žádné drogy nevyrábějí ani nepěstují. Problém s nelegálním vývozem drog řeší intenzivněji než je průměr v EU policejní složky 14 zemí; nelegální vývoz neguje Rumunsko, Malta a Kypr. Mezi nejčastěji a nejvíce dovážené drogy do EU je uváděn heroin, konopné drogy, kokain, extáze, amfetamin, metamfetamin a LSD. Toto pořadí koresponduje s hodnocením uživatelské obliby.

Cesty a výroba

Výroba za účelem zisku

Pěstování konopí uvedlo 23 zemí – Slovensko, Lotyšsko, Bulharsko, Řecko, Slovinsko, Portugalsko, Finsko, Malta, Kypr, Dánsko, Spojené království, Francie, Itálie, Rakousko, Maďarsko, Švédsko a Belgie – většinou pro domácí spotřebu. Organizované pěstování za účelem organizovaného vývozu uvádějí: Irsko, Česká republika, Německo, Estonsko, Litva, Polsko a Nizozemsko. Organizované pěstování bez prvku organizovaného vývozu uvádí: Itálie, Francie, Kypr, Malta a Portugalsko.

Výroba syntetických drog je podle výsledků naší studie realizována především v Belgii, Estonsku, Německu, Polsku a Litvě (amfetamin); na Slovensku, v Německu, Polsku, Litvě a České republice (metamfetamin); obecně uvádí „syntetické drogy“ Nizozemsko, Bulharsko a Spojené království; Nizozemsko a Belgie specificky uvádí „extázi“; Německo a Polsko GHB.

Hlavní trasy přepravy drog

V této velmi různorodé a značně proměnlivé oblasti záleží zejména na zemi původu jednotlivých drog a souhrn obsáhlých poznatků z této oblasti bude zveřejněn v samostatném materiálu v tomto časopise.

Drogy kontrolované v konkrétní zemi (téměř) výhradně zločineckými skupinami se společnými etnickými/kulturními kořeny

Jev různých etnicky či kulturně homogenních zločineckých skupin, které majoritně kontrolují některé ilegální drogy na národním trhu, popisují téměř všechny země: 1) západoafrické skupiny: konopí (Irsko), kokain (Irsko, Švédsko, ČR, SR), khat (Irsko) a heroin (Irsko); 2) východoevropské skupiny: extáze (Irsko), amfetamin (Irsko), metamfetamin (Irsko); 3) skupiny etnických Albánců: heroin (SR, ČR, Švédsko), kokain (SR); 4) skupiny složené z občanů Černé Hory: kokain (Švédsko); 5) vietnamské skupiny: konopí (ČR); 6) skupiny estonských občanů: amfetamin (Finsko), konopná pryskyřice / hašiš (Finsko); 7) turecké skupiny: heroin (Nizozemsko); 8) Jihoameričané: kokain (Nizozemsko).

Příklady dobré praxe v dokumentaci trestné činnosti

Jednotlivé země byly požádány o uvedení příkladů dobré praxe týkající se forem a metod dokumentace trestné činnosti zločineckých skupin organizovaných na podkladě jazykové, kulturní nebo geografické homogenity. Největší přínosnost byla spatřována/nejčastěji byly uváděny sdílené operativní databáze (17 zemí – Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Řecko, SRN, Slovinsko, Španělsko, Portugalsko, Polsko, Belgie, Kypr, Maďarsko, Rakousko, Itálie, Francie a Spojené království). Druhým nejčastěji kladně hodnoceným prostředkem je analytická pomoc Europolu (11 zemí – Finsko, Lotyšsko, Estonsko, Řecko, Německo, Slovinsko, Belgie, Litva, Dánsko, Maďarsko a Rakousko). Dalšími nejčastěji uváděnými příklady dobré praxe bylo použití agentů (preferuje 8 zemí – Maďarsko, Slovensko, Německo, ČR, Rakousko, Itálie, Francie a Spojené království) a informátorů (7 zemí – Švédsko, Maďarsko, Německo, Rakousko, Itálie, Francie a Spojené království). Další v pořadí (6 zemí) bylo shromažďování dat na základě společného jazyka pachatelů (Španělsko, Portugalsko, Polsko, ČR, Rakousko a Itálie) a použití zvláštních operativních prostředků (Maďarsko, Slovensko, Německo, ČR, Francie a Spojené království). Následuje (v pěti zemích) využití předstíraného převodu (Maďarsko, Slovensko, Německo, ČR a Francie) a specifické ope-

rativní zaměření¹⁴⁾ (Irsko, Rakousko, Itálie, Francie a Spojené království). Následují kontrolované zásilky (Maďarsko, Německo, ČR a Rakousko); využití databází Interpolu (Finsko, Řecko, Belgie a Francie) a databáze žadatelů o azyl (Nizozemsko, Lucembursko, Malta a Itálie). Finsko uvádí jako příklad dobré praxe využívání databázi AWF; Estonsko OCTA a Maďarsko příhraniční mobilní jednotky. Spojené království uvádí svoji národní databázi UKTA a NIR.

Závěr

Celkem 23 zemí uvádí jako významný jev domácí pěstování konopí, ve většině případů také určeného pro domácí trh. O organizovaném pěstování a vývozu konopí do zahraničí se zmiňuje jako o podstatném 7 zemí. Konopné drogy jsou do Evropy importovány z Jižní Ameriky, Maroka, jižní Afriky, Nizozemska a ze Spojeného království. Heroin v zemích EU pochází ze zemí Středního východu (Turecko, Írán), z Afghánistánu a jihovýchodní Asie, do zemí EU je přepravován přes Albánii a Kosovo. Na ilegálním obchodu s drogami se v zemích EU podle údajů z dotazníků podílejí západoafrické a východoevropské skupiny, Albánci, vietnamské, turecké a estonské skupiny a Jihoameričané.

Zločinecká seskupení

Hlavním cílem této části studie bylo zjistit anketní formou mezi klíčovými informanty/představiteli specializovaných protidrogových policejních jednotek, odkud pocházejí pachatelé trestné činnosti, kteří nejsou původem ze země svého působení; zpravidla byla uváděna národnost pachatelů, případně jejich státní příslušnost a/nebo region, ze kterého pocházejí¹⁵⁾. Většina zemí¹⁶⁾ uvádí, že členové zločineckých seskupení jsou jak legální, tak i nelegální přistěhovalci do země. Pouze Španělsko nevidí žádnou příčinnou souvislost mezi nelegálním přistěhovalcstvím a drogovou trestnou činností. Nelegální přistěhovalce, kteří by byli členy organizovaných zločineckých skupin, nemají podle údajů, uvedených pro naši studii, Estonsko, Lotyšsko a Maďarsko; na předmětnou otázku neodpověděly: Dánsko, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Nizozemsko, Lucembursko a Lotyšsko. O zapojení legálních přistěhovalců do organizovaných zločineckých skupin hovoří: Slovinsko, Maďarsko, Malta, Dánsko, Česká republika, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Irsko, Nizozemsko, Lucembursko a Lotyšsko; zapojení nelegálních přistěhovalců potvrzuje: Irsko, Belgie, Slovinsko, Portugalsko, Česká republika a Rakousko.

¹⁴⁾ Zpravidla totožné etnikum pachatelů, případně stát, odkud pocházejí.

¹⁵⁾ Typické zejména pro pachatele z oblastí severní, střední a západní Afriky.

¹⁶⁾ Odpovědělo všech 27 dotázaných zemí.

Zločinecké aktivity nelegálních přistěhovalců

V souvislosti s obchodem a distribucí heroinu byli v naší studii zmiňováni: etničtí Albánci – Česká republika, Slovensko; etničtí Albánci, Srbové a Turci – Švédsko. Jako typické znaky těchto „balkánských“ skupin byly uváděny: uzavřenost organizovaných skupin, specifický a málo rozšířený jazyk, princip omerty, časté projevy fyzického násilí, další formy trestné činnosti nad rámec drogových TČ.

V souvislosti s obchodem a distribucí kokainu: Afričané (Západoafričané, Nigerijci a Konžané: Švédsko, Slovensko, Česká republika, Malta a Lucembursko) – strukturované organizované skupiny, dobrá organizovanost, etnická uzavřenost, hierarchie, ilegální pobyt, doplňující – násilná – trestná činnost. Španělsky mluvící osoby (bez bližší specifikace) – moderní technologie, cestování v rámci Schengenského prostoru, hierarchie a doprovodná násilná trestná činnost.

V souvislosti s obchodem a distribucí konopných drog: Konžané (typické znaky: hierarchická struktura, vysoká organizovanost, etnická uzavřenost, ilegální pobyt v Lucembursku; Vietnamci (ilegální přistěhovalci, často specializace na přepravu a koncový prodej, etnická uzavřenost v České republice. Malta: vysoký stupeň organizovanosti a konspirace, rozsáhlá trestná činnost.

Příklady dobré praxe

Pouze 5 zemí uvedlo příklady dobré praxe, kdy se podařilo snížit zapojení nelegálních migrantů do drogové trestné činnosti, jednalo se o: Irsko (specifické cílené operativní operace za využití agentů a kontrolovaných zásilek), Belgie (bez uvedení praktických zkušeností), Malta (identifikace nelegálních migrantů a zvýšená pozornost k nim), Kypr (monitorování vstupu ilegálních přistěhovalců) a Spojené království (monitorování propojování ilegálních přistěhovalců na organizovaný zločin).

Závěr

Většina zemí uvádí, že členové zločineckých skupin jsou jak legální, tak i ilegální přistěhovalci do dané země. Estonsko, Lotyšsko a Maďarsko uvádí, že nemají ilegální přistěhovalce, kteří by byli zapojeni do organizovaného zločinu. O ilegálních přistěhovalcích jako o členech organizovaných skupin se rovněž nezmiňuje Dánsko, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Nizozemsko, Lucembursko a Lotyšsko.

Mezinárodní spolupráce

Současnou úroveň výměny policejních informací hodnotilo jako dostačující 16 zemí – Irsko, Lucembursko, Estonsko, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko, Řecko, Slovinsko, Španělsko, Polsko, Kypr, Dánsko, Rakousko, Francie, Maďarsko a Itálie. Zbylých 11 zemí se domnívá, že tato výměna dostatečná není – Švédsko, Belgie, Finsko, Nizozemsko, Lotyšsko, Německo, Portugalsko, Malta, Litva, Česká republika a Spojené království.

Nejčastějším návrhem na zlepšení bylo „zlepšit podmínky pro výměnu informací mezi jednotlivými státy“ (Švédsko, Finsko, Belgie, Nizozemsko, Portugalsko, Česká republika a Spojené království).

Belgie navrhuje dosáhnout otevřenější spolupráce; zajistit včasnou informovanost, Nizozemsko snížit byrokratické postupy při výměně informací. Nizozemsko a Malta doporučují vytvoření společných mezinárodních vyšetřovacích týmů. Švédsko uvádí potřebu zlepšení spolupráce s Eurojustem a jeho zvýšení financování a zvýšení mandátu. Zlepšit komunikaci „face to face“, zejména v policejních složkách jednotlivých států považují za potřebné Nizozemsko, Portugalsko a Spojené království. Zlepšení sdílení operativních informací pak považují za nástroj ke zlepšení mezinárodní spolupráce Portugalsko a Malta.

Hlavní příčiny snižování objemu zadržených drog v EU

Byly identifikovány následující oblasti: zvýšená činnost osob činných v trestním řízení (OČTŘ) v zemích původu a tranzitu drog; účinná spolupráce mezi OČTŘ.

Často bylo zmiňováno průběžné zlepšování metod a organizace zločineckých skupin: rostoucí vynalézatost, profesionalizace; rostoucí opatrnost; nové trasy přepravy drog; nové komunikační kanály – internet, skype, jiné chat programy; nové technologie a metody; nedostatečná spolupráce mezi relevantními orgány či nekvalitní práce, nedostatečná harmonizace zákonů; proces rozšiřování EU a Schengenského prostoru a s tím související snížený objem kontrol osob a zboží; problematika kontroly a prověrky na vstupních bodech do většiny zemí EU a právní problémy. Francie se domnívá, že nedochází ke snižování záchytu drog, a neuvádí ani jejich zvyšování. Belgie, Švédsko, Slovinsko, Lucembursko, Lotyšsko a Irsko zaznamenaly nárůst zabavení ve svých zemích. Portugalsko se k této problematice nevyjadřuje.

Úroveň policejní spolupráce

Jednotlivé země hodnotily úroveň policejní spolupráce – hodnocení probíhalo formou škálování od 1 (ideální) do 10 (neexistuje).

Hodnocené státy	Skóre	Počet hodnotících
západní státy	1	1 členský stát
Slovensko	1	1 členský stát
Polsko	1.5	2 členské státy
státy EU	2	1 členský stát
Litva	2	3 členské státy
Řecko	2	1 členský stát
Kosovo	2	1 členský stát
Estonsko	2.3	2 členské státy
Rusko	2.5	5 členských států
Ukrajina	3	1 členský stát
Bělorusko	3	1 členský stát
Spojené království	3	2 členské státy
Surinam	3	1 členský stát
Španělsko	3	2 členské státy
Middle Eastern states	3	1 členské státy
Jižní Amerika (Kolumbiea Venezuela)	3.8	3 členské státy
Afgánistán	4	2 členské státy
Severní Afrika (Libye)	5	2 členské státy
Pobaltské státy	5	2 členské státy
Turecko	5.4	5 členských států
Nizozemsko	5.5	4 členské státy
Západní Afrika (Maroko, Nigerie)	7	6 členských států
Africké státy	7	2 členské státy
Balkánské státy (Albanie, bývalé státy Jugoslávie: Srbsko, Bosna Hercegovina, Chorvatsko, Makedonie)	8.4	5 členských států
Southeast Asian states (Vietnam)	8.5	2 členské státy
Írán	9	1 členský stát
Moldávie	9	1 členský stát
Azerbajdžán	10	1 členský stát

Úroveň justiční spolupráce

Jednotlivé země hodnotily úroveň policejní spolupráce (odpovědělo všech 27 respondentů) – hodnocení probíhalo formou škálování od 1 (vzájemná spolupráce neexistuje nebo je kontraproduktivní) do 10 (ideální). Průměrná efektivita justiční spolupráce je 8,32. Hodnocení 6 uvedlo pouze Bulharsko; hodnocení 7 uvedly 3 země: Itálie, Lotyšsko a Rumunsko; hodnocení 8 uvedlo 7 zemí: Belgie, Francie, Kypr, Malta, Řecko, Slovensko, a Spojené království. „Známkou“ 9 hodnotilo úroveň policejní spolupráce 10 zemí: Česká republika, Estonsko, Irsko, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Slovinsko, Německo, Španělsko a Švédsko. Za ideální spolupráci považují respondenti z Dánska, Finska, Litvy, Lucemburska, Maďarska a Polska.

Informační kanály

Specializované policejní složky jednotlivých států měly v naší dotazníkové studii hodnotit používané informační kanály podle významnosti; výsledné po-

radí bylo: 1) styční důstojníci, 2) Europol, 3) osobní kontakty, 4) přeshraniční spolupráce, 5) Interpol, 6) Eurojust a 7) Siréne.

Řecko a Finsko uvádějí, že všechny používané informační kanály jsou relevantní, záleží však na situaci – zpravidla bývá použito souběžně více kanálů.

Závěr

Stávající úroveň výměny policejních informací v podmínkách volného pohybu osob a zboží v rámci Schengenského prostoru hodnotilo jako dostačující 16 zemí. Ne všechny země, které se domnívají, že stávající úroveň výměny informací je dostačující, specifikovaly oblasti, v nichž je zlepšení nejvíce třeba; ty, které tak učinily, uváděly nejčastěji zlepšení podmínek pro výměnu informací mezi jednotlivými státy, zlepšení financování a zvýšení mandátu Euro-
polu, zlepšení spolupráce s Eurojustem, zřízení společných mezinárodních vyšetřovacích týmů, rozvoj evropského informačního systému a pravidelné vkládání údajů členskými státy do něj. Hlavní příčiny

trendu snižování objemu zadržených drog byly uváděny v následujících oblastech: zvýšená činnost represivních složek v zemích původu a tranzitu drog, zlepšení metod a organizace zločineckých skupin, nedostatečná spolupráce mezi relevantními orgány nebo i nekvalitní práce, proces rozšiřování hranice EU a odstranění hranic, snížený fyzický objem kontrol osob a zboží, právní problémy mezi členskými zeměmi EU a Tureckem nebo některými jihoamerickými zeměmi. Úroveň policejní spolupráce je nejlépe hodnocena mezi evropskými zeměmi navzájem. Úroveň justiční spolupráce ve své zemi nejlépe hodnotilo Dánsko, Finsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko a Polsko; nejskeptičtěji Bulharsko. Mezi nejdůležitější informační kanály pro potírání drogové kriminality patří styční důstojníci, Europol, osobní vazby, příhraniční spolupráce, Interpol, Eurojust a Siréne.

Efektivita postupů

Posledním hodnotícím tématem bylo zhodnocení možností a schopností orgánů vymáhajících právo pronikat do zájmového prostředí, zejména do skupin organizovaných na principu shodné či převažující země původu či používaného jazyka. Škálování od 1 (dramaticky podprůměrné), 2 (podprůměrné), 3 (průměrné), 4 (nadprůměrné) a 5 (vysoce nadprůměrné). Celkem 5 zemí uvedlo konkrétní problémy s pronikáním do prostředí: Slovensko, Slovinsko, Portugalsko, Česká republika a Maďarsko.

Faktory bránící účinnému pronikání do zločineckých skupin

Mezi našimi respondenty nejčastěji zmiňované faktory, které brání účinnějšímu pronikání do zločineckých struktur na shodné či převažující země původu či používaného jazyka, patří: jazyková/etnická bariéra (Irsko, Slovensko, Česká republika, Spojené království); kulturní rozdíly (Irsko, Česká republika a Spojené království); pečlivé prověřování členů/uzavřenost komunity (Lotyšsko, Estonsko, Spojené království); specializace skupin, dobrá organizovanost (Rumunsko, Litva, Slovinsko a Rumunsko); některé právní aspekty (Estonsko, Slovensko a Maďarsko).

Úroveň rozkrývaných organizovaných struktur

Rozkrývání a pronikání do organizovaných struktur podle tří úrovní: nižší a střední úroveň: Švédsko a Dánsko. Vyšší úroveň: Estonsko, Slovensko a Malta). Všechny úrovně (bez bližší specifikace): Itálie, Finsko, Lucembursko, Spojené království a Česká republika.

Hodnocení spolupráce na národní úrovni

Jednotlivé země hodnotily úroveň spolupráce s ostatními orgány jejich státu, které jsou zapojeny do řešení problematiky neautochtonních komunit. Hodnocení bylo realizováno škálováním 1 (ideální

– 10 (žádná). Imigrační úřady dosáhly v takto koncipovaném hodnocení mezi našimi respondenty průměrného hodnocení 1,84, oblast státní správy 1,88, centrální exekutiva „obecně“ 2,0, místní samosprávy 3,1, nestátní/neziskové/občanské organizace 5,22 a krajské spolky a organizace založené na obdobném principu dosáhly nejhoršího průměru: 6,14.

Závěr

znaky, které jsou charakteristické pro tuto subkapitolu, můžeme definovat následujícím způsobem: protidrogové jednotky mají problém pronikáním do prostředí zločineckých skupin; jednou z hlavních příčin této obtížnosti je jejich uzavřenost, organizovanost, vlastní jazyk či dialekt a kulturní a hodnotové rozdíly. Nejčastěji uváděnými faktory, které brání pronikání do kulturně homogenního organizovaného prostředí, jsou: kulturní rozdíly, malá země, pečlivé prověřování nových členů, specializace jednotlivých organizovaných skupin, kontakty pachatelů s významnými politickými a hospodářskými činiteli a některé specifické právní aspekty. Jednotlivým zemím se daří rozkrývat nižší a střední úrovně organizační struktury organizovaných skupin na principu shodné země původu či používaného jazyka jejich členů – Švédsko a Dánsko, ale také vyšší úrovně – Estonsko, Slovensko a Malta a v některých případech uvádí obě úrovně – Itálie, Finsko, Lucembursko, Spojené království a Česká republika.

Souhrn

Cílem této studie byla deskripce a identifikace stavu mezinárodní a národní problematiky obchodu s ilegálními drogami, jejich výrobou a tranzitem v jednotlivých zemích EU, a to zejména se zaměřením na problematiku odhalování, objasňování a vyšetřování drogové kriminality a vzájemné spolupráce mezi jednotlivými policejními složkami. Cílem bylo rovněž identifikovat zásadní problémy týkající se existence etnicky homogenních organizovaných zločineckých skupin v této oblasti. Tato dílčí část je velmi obecným a stručným vyhodnocením informací, které byly zaslány protidrogovými jednotkami všech členských zemí.

Komplexní vyhodnocení bude publikováno formou mimořádného čísla Bulletinu NPC v tomto roce.

Mgr. Jaroslav ŠEJVL, MUDr. Tomáš ZÁBRANSKÝ, Ph.D., Mgr. Lenka ŠTASTNÁ a Bc. Petra ŠEJVLOVÁ (Centrum adiktologie Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN v Praze)

Bc. Lucie GROLMUSOVÁ (Rozkoš bez rizika, o. s.)

Bc. Anna FRANKOVÁ (BONA, o. p. s.)

plk. Mgr. Jakub FRYDRYCH a pplk. Mgr. JIŘÍ NOVÝ (Policie České republiky Služba kriminální policie a vyšetřování Národní protidrogová centrála)

PŘÍMĚSI V NELEGÁLNÍCH DROGÁCH

identifikace a jejich profil

Autor se ve svém příspěvku věnuje problematice „přísad“ přítomných v jednotlivých drogách, respektive v směsích návykových látek, které jsou distribuovány na ilegálním trhu s narkotiky v České republice. Zmiňuje nejen význam identifikace těchto přísad z hlediska kriminalistické taktiky, ale jejich vliv na celkovou charakteristiku účinků drogy.

Zneužívané látky s omamným a psychotropním účinkem (dále jen drogy), které se dostávají ke konečnému uživateli, vždy obsahují vedle účinné složky určité procento příměsí. Příměsí, které nezřídka tvoří podstatnou část drogy, lze rozdělit na tři typy podle jejich původu:

- Přírodní látky, které se do drogy dostaly během extrakčního procesu. To se týká drog přírodního nebo semi-syntetického původu (opium, kokainové listy).
- Nečistoty vzniklé z vedlejších reakcí při syntéze, popřípadě zbytky léčiv, ze kterých byl prekurzor pro výrobu drogy extrahován.
- Látky, tzv. adulteranty (cutting agents), které jsou záměrně do drogy přidány v průběhu její cesty distribučním řetězcem z výroby ke spotřebiteli. Přidávány jsou buď z důvodu ředění, tedy navýšení zisku, nebo za účelem ovlivnění vlastností výsledné drogy.

Identifikace a kvantifikace příměsí je zásadní pro pochopení účinků výsledné drogy. Dále tyto informace mohou přispět k určení původu drogy a odhalit určité souvislosti v její distribuci. V tomto příspěvku se zaměříme na 4 hlavní drogy, které prochází výrobním procesem a distribuční sítí.

Heroin (diacetylmorfin):

Jedná se o diacetylovaný alkaloid morfin. Vyskytuje se jako báze nerozpustná ve vodě, ale rozpustná v organických rozpouštědlech a nebo jako hydrochlorid, který je naopak rozpustný ve vodě. V této droze je ve formě nečistot přítomná celá řada alkaloidů, které pochází ze surového opia a jejich přítomnost je využita při identifikaci jeho geografického původu. Procentuální obsah se pohybuje podle země původu v jednotkách procent, ale může tvořit i čtvrtinu účinné složky drogy. Obsah je závislý především na krajo- vých zvyklostech manufakturní výroby a biologickém druhu máku. Zpravidla je vzhledem ke způsobu vý-

roby hydrochlorid mnohem čistší než volná báze. Účinná složka je dále naředěna v průběhu distribuce a v konečné droze jí může být i pouhých 10 %. Zbylou velkou část tvoří adulteranty. Ve většině případů se jedná o kofein, který je do drogy přidáván z důvodu snížení tenze par heroinové báze při aplikaci heroinu per nasálně. Populární ředící látkou je **paracetamol**, který je levný a snadno dostupný. Vyznačuje se mírnými analgetickými účinky a hořkou chutí, čímž lze dobře zamaskovat méně kvalitní heroin. V poslední době byla zaznamenána přítomnost **chloroquinu** v heroinu původem z Afghánistánu¹). Jedná se o levné a dostupné antimalarikum.

Nová kontaminace v heroinu – antrax

Velice nepříjemným zjištěním bylo objevení přítomnosti spor bakterií *Bacillus anthracis* v heroinu, které způsobují vážnou chorobu zvanou antrax. Spory antraxu jsou velmi odolné a mohou přežívat v prostředí mnoho let. Rozlišujeme podle vstupu do těla tři formy spor. Kožní antrax, který má neléčený smrtnost 5–20 %. Mnohem závažnější je ovšem plicní nebo střevní antrax, který má neléčený úmrtnost více jak 85 %. Přestože první historicky zaznamenaný případ nákazy antraxem u uživatele heroinu byl zjištěn již v roce 2000 v Norsku²), pozornost si vysloužilo až současné vzplanutí nákazy ve Skotsku. První případ se objevil 7. 12. 2009 v Glasgow³) a k 1. 3. 2009 bylo ve Skotsku potvrzeno 24 případů nákazy. V Anglii jsou dosud evidovány 3 případy⁴). Úmrtnost u nakažených uživatelů heroinu v těchto případech je kolem 50 %. Záměrná kontaminace nebyla potvrzena a je možné se domnívat, že se spory do drogy dostaly během distribučního procesu z adulterantů.

Kokain (Benzoyl-(+,-)-ekgonin methyl ester):

Ke koncovým uživatelům se dostává ve dvou formách. Jako sůl (nejčastěji hydrochlorid) a jako volná báze, která se v nízké kvalitě prodává jako crack

¹) World drug report 2009.

²) Debora MacKenzie. *New Scientist*. 2000, 2239.

³) *Guardian.co.uk*, 17. 12. 2009.

⁴) *Sky News*: Anthrax Poisoning For Heroin User.

(s příměsí anorganických solí). Jako nečistoty kokain obsahuje další alkaloidy (truxilin, tropakain), které byly koextrahovány z kokových listů. Dále se jako nečistota vyskytuje cinamoylkokain, kterého je v kokainu 10–15 % a odstraňuje se při výrobním procesu oxidací manganistanem draselným⁵). Jako adulteranty přidávané v průběhu distribuce se nejčastěji používají lokální anestetika jako **benzokain**, **prokain**, **lidokain** a další. Vzhledem k tomu, že kokain má také anestetické účinky, je jejich použití při ředění kokainu nasnadě. Dalším hojně používaným a nebezpečným adulterantem je analgetikum **fenacetin**, které je od roku 1983 kvůli svoji potvrzené kancerogenitě zakázáno používat.

V poslední době se velmi často k ředění kokainu používá **levamisol**. Jedná se o antibiotikum s antihelmintickými (protiparazitálními) účinky, které se veterinárně používá k odčervování hospodářských zvířat. Jako hydrochlorid se prodává pod označením ergamisol. Experimentálně byl také testován s fluoruracilem při léčbě kolorektálního karcinomu⁶). Podle statistických dat z Kriminálního ústavu Praha byl v posledním roce ve zkoumaných vzorcích kokainu levamisol přítomen ve více jak 50 % případů a dá se očekávat vzrůstající tendence. Levamisol má celou řadu nežádoucích účinků, ovlivňuje tvorbu leukocytů (snížení imunity), zaznamenány byly také psychické a nervové obtíže⁷).

Metamfetamin:

V pervitinu se objevují nečistoty z vedlejších reakcí při syntéze a zbytky výchozích látek. Z profilu těchto látek lze zjistit, z jakých prekurzorů byl metamfetamin vyroben a jaké pomocné látky byly potřeba. Informace, zda byl použit efedrin z komerčně dostupných tablet (v droze se pak objevují zbytky léčiva ibuprofen) nebo čistý efedrin, může pomoci dalšímu vyšetřování. Také lze zjistit, zda, byl použit efedrin nebo pseudoefedrin a zaměřit se na jejich zdroj. Racemická směs dvou optických izomerů metamfetaminu ukazuje na vícestupňovou syntézu a z profilu nečistot lze vystopovat, kterou metodou byl syntetizován. Touto problematikou se mimo jiné zabýval Kriminální ústav Praha⁸). Mezi nebezpečné nečistoty z výroby lze jmenovat **zbytky jodu** při použití modifikované Nagaiovy reakce (tzv. česká cesta). Dále to jsou **rtuťnaté sole**, používané při redukčním procesu amalgamovaným hliníkem. Jako adulteranty se používají víceméně bezpečné látky,

např. kofein, laktóza, nootropikum piracetam (zvyšuje účinky drogy vyšším prokrvením mozku) a potravinový doplněk dimethyl sulfon.

XTC tablety:

Zvláštní kategorií drog jsou tablety extáze. Původně obsahovaly MDMA (3,4-methylenedioxy-metamfetamin), látky poprvé připravené už v roce 1912 v laboratořích firmy Merck. Tablety dále obsahují nečistoty z výroby podobně jako u metamfetaminu a tzv. plniva, kterými tableta drží pohromadě. Jako tabletovina se nejčastěji používá laktóza, mastek apod. V současné době se ovšem místo extáze prodávají tablety s pestrou paletou psychoaktivních látek. Jsou to různá analoga **MDMA** jako například **methylon (bk-MDMA)**, **butylen (bk-MDBD)**, dále celá škála látek z tzv. **2C skupiny**, jedná se o deriváty phenethylaminu. Psychické účinky se mění derivát od derivátu od stimulačních až po halucinogenní. Další skupinou jsou tzv. **piperaziny**. Základní **benzylpiperazin** má podobné účinky jako amfetamin, další deriváty piperazinu mají účinky od stimulačních až po psychedelické. Právě ve velké variabilitě a syntetické dostupnosti těchto látek je velké nebezpečí. Každá látka má jiné farmakologické vlastnosti a zároveň se liší i toxicita a psychické účinky. Lze předpokládat, že za mnoha úmrtími konzumentů extáze stojí právě toxicita různých derivátů obsažených v tabletách extáze. Z pohledu trestněprávního je postihování distribuce takovýchto drog problematické. Na seznamu látek v příloze zákona je z mnoha desítek, ale spíše stovek možných psychoaktivních derivátů na seznamu pouze **benzylpiperazin** a oxidovaný derivát efedrinu **methkathinon**.

Závěrem lze říct, že nečistoty a příměsi jsou nedílnou součástí drog. Identifikace nečistot přináší důležité informace o původu drogy a je jakýmsi otiskem, který může přispět v odhalování nelegálního obchodu s omamnými a psychotropními látkami. Celá řada příměsí může závažně ohrozit zdraví a život toxikomana. Znalost nebezpečnosti přidávaných látek (adulterantech) může zmírnit zdravotní riziko a v ideálním případě i potenciálního konzumenta odradit od zneužívání drog.

kpt. Ing. Martin KUCHAR, Ph.D., Národní protidrogová centrála

⁵) Casale J. F., Klein R.F.X. *Forensic Science Review* 1993, 5, 95-107.

⁶) Comella P, Casaretti R, Sandomenico C, et al. Capecitabine, *Drugs* 2008, 68, 949-61.

⁷) FDA report.

⁸) Profilování metamfetaminu, grant RN19951997012.

VÝVOJ V OBLASTI DOSTUPNOSTI LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKŮ ZNEUŽÍVANÝCH K VÝROBĚ OPL

Autorka ve svém příspěvku informuje o aktuální situaci v vývoji v oblasti dostupnosti léčebných přípravků, ze kterých je získáván pseudoefedrin zneužívaný k výrobě metamfetaminu (pervitinu).

Jak již jste byli vy, čtenáři Bulletinu Národní protidrogové centrály, informováni v předchozích číslech, dne 1. 5. 2009 nabyla účinnosti poměrně významná změna v režimu výdeje léčivých přípravků (dále jen „LP“) na potlačení příznaků chřipkového onemocnění, které obsahují do 30 mg pseudoefedrinu (prekurzoru pro nelegální výrobu metamfetaminu – pervitinu). Konkrétně se jednalo o změnu zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, ve smyslu přearažení uvedených léčiv z kategorie léků dostupných bez lékařského předpisu do kategorie léčiv vydávaných s omezením. Přičemž Státní ústav pro kontrolu léčiv ve svém rozhodnutí o registraci uvedených LP v České republice přesně definoval, o jaká omezení se v případě konkrétního LP jedná a za jakých podmínek je možné jej vydávat. Výdej dotčených LP byl vázán na předložení identifikačního dokladu pacienta, kdy celkové množství pseudoefedrinu v LP vydaného jedné osobě nesmělo přesáhnout 1800 mg za měsíc, což odpovídá 60ti tabletám, respektive třem balením zájmového LP. Data o výdejích byla shromažďována prostřednictvím tzv. centrálního úložiště (dále jen „CÚ“) zřízeného a spravovaného Státním ústavem pro kontrolu léčiv (dále jen „SÚKL“), čímž se mělo zamezit vícenásobným nákupům v několika lékárnách.

Lze konstatovat, že uvedeným omezujícím opatřením se podařilo dosáhnout očekávaného, a sice výrazného snížení spotřeby léků s obsahem do 30 mg pseudoefedrinu v ČR. Dle údajů SÚKL šlo o pokles spotřeby o cca 70 – 80 % oproti předchozímu období. Je tedy pochopitelné, že NPC uvedenou změnu velmi kvitovala a považovala ji za prolomení letité snahy o zásadní a efektivní řešení otázky úniků enormních množství léků z legálního prostředí lékáren do toho nelegálního, ke zneužití při výrobě drog. A vzhledem k nemožnosti jakkoliv postihovat nadměrné výdeje těchto léků se dá říci, že k jejich unikům docházelo zcela „legitimním“ způsobem.

Po tzv. uzavření kohoutů v ČR však došlo k dalšímu očekávanému vývoji. Čeští výrobci pervitinu se okamžitě se situací vyrovnali a našli si zdroj prekurzoru jinde, a sice v sousedních zemích, zejména v Polsku, Německu a na Slovensku, kde jsou zájmová léčiva stále v režimu volné dostupnosti v lékárnách či jiných podobných zařízeních. V Polsku byly tyto

produkty dostupné dokonce i na některých benzínových čerpacích stanicích. Informace o výjezdech za hranice za účelem nákupu léků s pseudoefedrinem se množily a tento způsob se postupně stal velmi masivně praktikovaným trendem.

V této souvislosti byla navázána policejní spolupráce s kolegy z dotčených zemí a je z naší strany iniciována snaha o řešení otázky zneužívání volně dostupných léků s pseudoefedrinem na Evropské úrovni. Je totiž zřejmé, že v současné době, při jednotném evropsko-unijním prostoru a neexistenci hraničních kontrol mezi státy, je opatření pouze v jedné zemi společenství zcela nedostatečné a situaci neřešící. Uvedený problém byl několikrát prezentován na setkání pracovní skupiny pro prekurzory drog při Evropské komisi, kde byly členské země vyzvány k přijetí náležitých opatření k zamezení úniku léků z legálního trhu.

Provoz centrálního úložiště a shromažďování údajů o osobách nakupujících LP s PSE byl však ze strany některých subjektů považován za nezákonný, a proto byla podána stížnost na Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“) pro porušení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Po přezkoumání situace bylo v říjnu 2009 ze strany ÚOOÚ vydáno rozhodnutí, že provozování centrálního úložiště nemá dostatečnou oporu v zákoně, že při shromažďování osobních údajů ze strany SÚKL dochází k riziku jejich úniku, že sběr dat skrz CÚ je nezbytné zastavit a dosud získané údaje musí být zlikvidovány.

Od 21. října 2009 musela být tedy pravidla výdeje předmětných LP znovu změněna ve smyslu zmírnění restrikce, čímž byl opět dán prostor pro úniky pseudoefedrinu z LP pro nelegální účely. V současné době tedy lze zakoupit lék s obsahem do 30 mg pseudoefedrinu v jedné lékové formě také pouze s určitým omezením a na základě předložení identifikačního dokladu, přičemž celkové množství je stanoveno na 900 mg pseudoefedrinu (odpovídá jednomu balení po 30ti tabletách) na jeden výdej. Data jsou ovšem zanesena pouze do informačního systému dané konkrétní lékárny a není tedy možné zabránit vícenásobným nákupům v několika lékárnách v jeden den. To znamená, že pokud si osoby chtějí větší množství těchto léků obejdou několik lékáren v rámci jednoho

či více měst a zakoupí po jednom balení, získají tak již dostatek prekurzoru pro pervitinovou varnu menšího až středního rozměru.

I přes toto částečné uvolnění kontroly nakonec celková loňská spotřeba léků s obsahem do 30 mg pseudoefedrinu v ČR poklesla o výrazných cca 62 %. Naštěstí je již teď zřejmé, že ani tento režim výdeje zájmových LP není konečným řešením a v těchto dnech probíhá schvalovací řízení návrhů příslušných legislativních změn. V úvahu dosud stále přichází znovuzavedení režimu výdeje s omezením přes tzv. centrální úložiště léčiv nebo zařazení dotčených LP do kategorie léků na lékařský předpis.

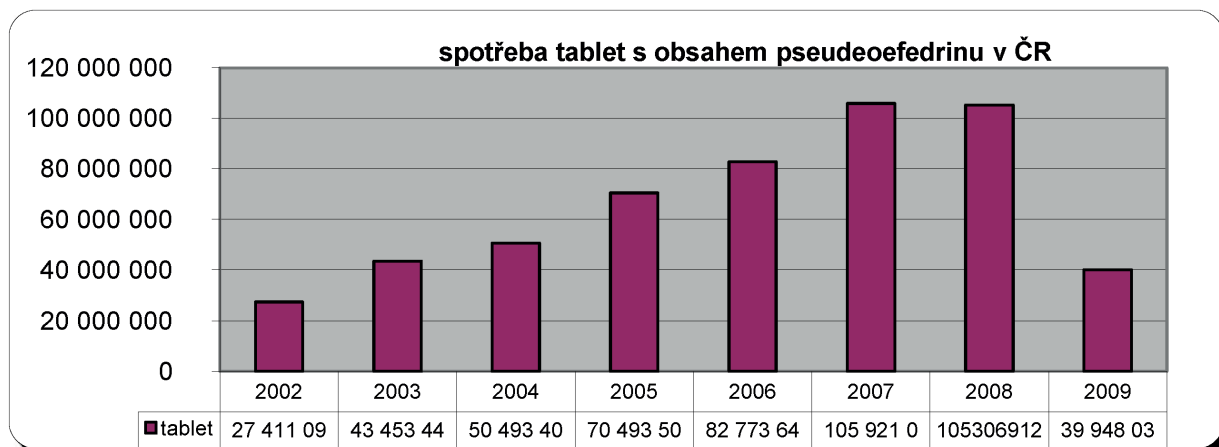
Snad jen pro úplnost, z důvodu velkých problémů s únikem léků k výrobě metamfetaminu byl obdobný systém elektronického propojení lékáren, identifikace zákazníků a omezení výdeje léků s pseudoefedrinem co do množství a četnosti a identifikace zákazníků zaveden v roce 2007 v australském státu Queensland, jako zkušební provoz tzv. **Projektu STOP**. Jednalo se o iniciativu státních orgánů a profesního sdružení lékárníků, která vyzývala provozovatele lékáren k do-

brovolnému zapojení do tohoto projektu. Účastníci byli zároveň ze strany státu motivováni určitými daňovými úlevami. Postupně se do projektu zapojovalo více a více států australské federace, a jelikož byl projekt po necelých dvou letech vyhodnocen jako velice dobře a efektivně funkční, značně klesla spotřeba dotčených léků, snížilo se množství zneužívaného pseudoefedrinu pro výrobu drog, malí vaříči metamfetaminu v podstatě skončili s výrobou, atd., bylo rozhodnuto o jeho zavedení jako povinnosti pro všechny lékárny na federální úrovni.

Závěrem je nutné poznamenat, že Národní protidrogová centrála uvítá jakékoliv opatření, které povede k zásadnímu a efektivnímu řešení dané situace, ve smyslu výrazného snížení celkové spotřeby léků s pseudoefedrinem v České republice a zamezení tak jejich zneužívání k nelegální výrobě drog.

Zdroj: Státní ústav pro kontrolu léčiv

plk. Mgr. Irena PECHOVÁ, Národní protidrogová centrála

ČASOVANÉ ZNÁSILNĚNÍ (DATE RAPE)

Tento článek je výňatkem z autorovy publikace: „Sexuální agrese“, ve které se autor co by lékař – psychiatr zabývá agresivitou se sexuálním podtextem. Zde uveřejněný článek se pak věnuje zneužití návykových látek pachatelem k uvedení oběti sexuální agrese do stavu, ve kterém se nemůže oběť bránit. Autor se věnuje jednotlivým látkám, včetně jejich účinku na lidskou psychiku.

Časované znásilnění (znásilnění na schůzce) se často odehrává za pomoci omamných látek ze skupiny léků či drog, které pachatelé použijí za účelem snadnějšího zdolání oběti. Oběťmi i pachateli mohou být jak muži, tak ženy. Oběť může být nejenom sexuálně zneužita, ale současně vystavena také jiné kriminalitě (fyzické napadení, okradení apod.).

Lze formulovat tři základní strategie:

- navození změny vnímání, smyslových funkcí nebo omdlení jejich sexuálního chování
- použití látek navozujících neschopnost se fyzicky bránit, neschopnost odmítnout sex
- vznik ztráty paměti na proběhlou událost

V současnosti je zneužívána celá řada látek. Společnými rysy je, že léky obvykle nemají barvu ani zápach, dají se snadno vmíchat např. do nápoje, aniž by to oběť poznala, jsou snadno dostupné (event. lehce vyrobitelné).

Gama-hydroxymáselná kyselina (GHB) byla syntetizována v r. 1960 jako analogon GABA (neurotransmitter – kyselina gama-aminomáselná). Jen ve zcela krátkém období byla používána jako celkové i.v. anestetikum hypnotického účinku a v léčbě alkoholismu a narkolepsie. V 80. letech byla využívána v body-buildingu, dokonce u anorektických dětí (byla jako doplněk stravy prodávána v supermarketech pro děti nemající chuť k jídlu). V r. 1999 FDA důrazně varovala před jejím použitím v medicíně.

Od 90. let se tato látka objevila i se svými metabolity (**gamma-butyrolakton, 1,4 butanediol a gamma-valerolakton**) především v USA jako rekreační a euforizující droga, byla typickou „párty drogou“. Způsobuje euforii, desinhibici, zvýšenou intenzitu sexuálních prožitků. Vzhledem ke snadné výrobě se zařadila mezi nejrozšířenější drogy (návod byl šířen po internetu). Je vysoce návyková.

Zajišťuje většinovou amnézii na události v době působení. Právě pro svůj účinek krátkodobé retrogradní amnézie se stala typickou drogou pro „časované znásilnění“.

Sodná sůl GHB je k používání v podobě tekutiny nebo hydroskopického prášku bez barvy a zápachu, dá se snadno přimíchat do jakéhokoliv nápoje. **Gamma-butyrolakton** je naproti tomu olejová tekutina

přidávaná do aerosolu či aromatických směsí, určená k inhalaci.

V moči je prokazatelná po jedné dávce po dobu asi 12 hodin. Při podezření na zneužití GHB je nutno odběr moči pro toxikologické vyšetření odebrat již v prvním kontaktu na urgentním příjmu.

V malé dávce způsobuje euforii a amnézii, uvolnění, ospalost, závrať, nauzeu, neostře a deformované vidění, problémy s chůzí, třes, nadměrné pocení, ve větší dávce spánek. Dvojnásobek dávky navodí kóma, díky útlumu dýchacích center a riziku aspirace může dojít k úmrtí. Nebezpečná je především kombinace s alkoholem pro synergický účinek. Velice nebezpečný je synergický účinek s inhibitory proteáz (cytochrom P450) užívaných HIV pozitivními lidmi, protože již v malé dávce navozuje kóma. Po kokainu má druhou nejčastější incidenci. Antidotum není k dispozici. Anderson (2006) v souboru 1331 hlášených případů popisuje u 59 % mírný klinický průběh, 11 % závažný až smrtelný průběh. 16% pacientů bylo nutno zaintubovat a přechodně ventilovat. V 262 případech byl současně hlášen trestný čin – v 19 % (49 případů) typ sexuálního násilí. V 87 % případů byly oběťmi ženy. Ve skupině násilných činů se alkohol spolupodílel ve 43 % případů.

Flunitrazepam (známý pod firemním názvem Rohypnol) byl jednou z nejčastěji zneužívaných látek. Při předávkování jsou více postiženy funkce motorické než funkce kognitivní. U mírné otravy se setkáváme především s ospalostí a ataxií, při střední intoxikaci je dominujícím příznakem různě hluboké kóma nereagující na slovní podněty, při vyšších dávkách se objevuje reakce pouze na silné bolestivé podněty. K hypotenzii a dechovému útlumu dochází vzácně. Sérové koncentrace však nekorelují s intenzitou příznaků (Hynie, 1996). V rámci ochrany před zneužitím přidávali někteří zahraniční výrobci aditivum, které při rozpuštění léku v tekutině zajišťovalo modré zabarvení.

Rohypnolové uspávací byly svého času jednou ze „specialit“ na české kriminalistické scéně. V lékové formě je vázaný na preskripci dle zákona č. 223/2003 Sb. o návykových látkách a je řazen mezi psychotropní látky. V současnosti je dle dostupných informací na území ČR pozastavena výroba

a distribuce tohoto preparátu, je nahrazován modernějšími hypnotiky.

Midazolam – velice spolehlivě navozuje celkovou amnézii. V zahraniční kriminalistické literatuře byly v minulosti vyšetřovány případy zneužitých žen ve spojitosti s možnou intoxikací midazolamem přimíchaným do nápoje. Alkohol výrazným způsobem potencuje účinky midazolamu. Není vyloučeno podobné zneužití **alprazolamu**.

Ketamin – celkové anestetikum disociačního typu běžně používané v lékařství v i.v., ale i v i.m. aplikacích (např. při zvládnutí skupiny zraněných při hromadných neštěstích).

Mezi narkomany je oblíbená intramuskulární aplikace, lze však bez problémů podávat p.o. v podobě bílého prášku přimíchaného do nápoje. Jedná se o typickou drogu používanou při časovém znásilnění. Již

malé dávky vyvolají pocit intoxikace, vedou k patlavé řeči, navozují halucinace, vedou ke ztrátě pojmu o čase a identitě, objevuje se nystagmus, pocení, svalová rigidita. Intoxikovaní jsou apatičtí, mají porušené myšlení, dochází ke ztrátě sebekontroly, většinou nastává ztráta paměti. Při vyšších dávkách nastává analgezie, stupor, koma, i když oči mohou zůstat otevřeny. Senzorické impulzy jsou vnímány odlišně než za normálního stavu.

K podobnému účelu časovaného znásilnění se dá zneužít také PCP, některých dalších benzodiazepinů, barbiturátů, některé z výše popsanych drog (navozujících amnézii) a v neposlední řadě alkoholu.

MUDr. Petr KOVÁŘ, Gynprenatal s. r. o. Havířov

Použitá literatura:

Anderson, I. B., Kim S. Y., Dyer, J. E., et al.: Trends in gamma-hydroxybutyrate (GHB) and related drug intoxication, *Ann. Emerg. Med.*, 47, 2006, č. 2, s. 177–183.

Brihcín, S.: Pachatelé pohlavního násilí na dospělých ženách. *Prakt. lék.*, 1980, 60, 22–23, s. 803–806.

Drábková J.: Návykové látky, Referátový výběr z anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, *Suplementum* 6/2004.

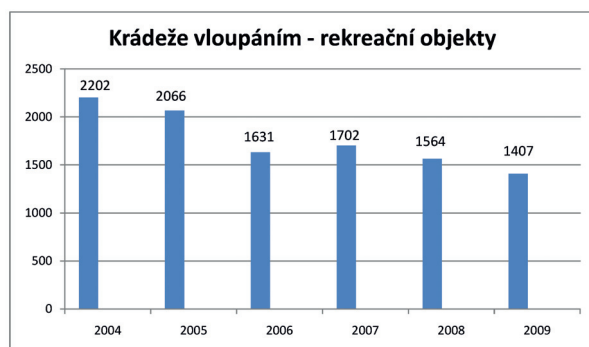
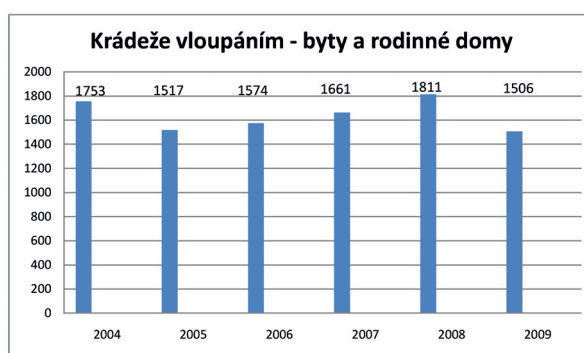
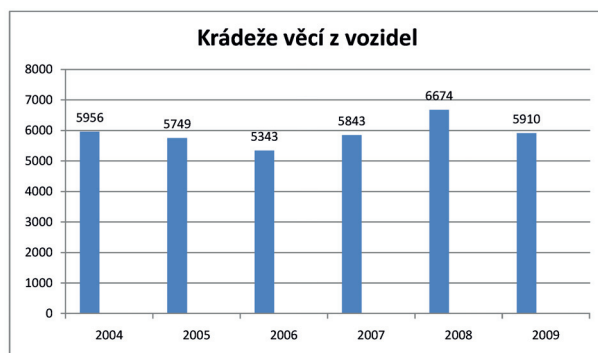
Hynie S.: Speciální farmakologie, Díl 3, Látky ovlivňující CNS, vydavatelství Karolinum Praha, 1996.

Monroe R. R., Lion J. R.: Review of current research. In: R.R. Monroe (ed.), *Brain dysfunction in aggressive criminals*, Lexington, MA: D. C. Heath, 15–59, 1978.

Snead III., O. C., Gibson, K. M.: Gama-hydroxybutyric acid. *New. Engl., J. Med.*, 352, 2005 č. 26, 2721–2732.

Letité zkušenosti ukazují, že drogová kriminalita je do značné míry determinujícím faktorem pro rozsah kriminality sekundární, ať již jde o drobné majetkové trestné činy, mravnostní trestné činy, či pouliční násilí. S tímto vědomím jsme koncem roku 2008 zařadili výslednost na linii TOXI mezi hodnotící kritéria KŘP Středočeského kraje a paralelně s tím jsme přijali společně s dalšími subjekty efektivní opatření k maximálnímu omezení odbytu kradených věcí v našem teritoriu. Výsledky roku 2009 nám daly za pravdu. Na jedné straně vzrostl počet pachatelů, jimž bylo sděleno obvinění z drogových deliktů (§ 187, 187a, 188 a 188a tehdy účinného trestního zákona) z 211 v roce 2008 na 304 v roce 2009, na straně druhé pak došlo k signifikantnímu snížení kriminality na úseku vloupání do rodinných domků a bytů, rekreačních objektů i vozidel (viz grafy).

V kontextu s tímto pozitivním trendem byla již k 1.11.2009 založena pracovní skupina TOXI. Ta zahrnuje 32 detektivů a analytiků, v současnosti je rozšiřována o další policisty včetně vyšetřovatelů na cílový stav zhruba 55 až 57 osob.

Takto úzce specializovaná skupina je určena nejen k rozpracování drogových případů, ale i k jejich společné realizaci. Z tohoto důvodu dochází k jejímu postupnému specifickému vybavování. Za samozřejmost např. považujeme pro každého detektiva balistickou vestu, taktickou vestu, kevlarové rukavice či jednorázové ochranné pomůcky, skupina jako celek pak bude vybavena operativní a záznamovou technikou, určitým množstvím drugtesterů a podobně.

Príslušníci skupiny TOXI rovněž pravidelně absolvují zvláštní výcvik taktiky zákroků, a to pod vedením instruktorů zásahové jednotky (viz foto).

Poslední dosavadní opatření směřuje k efektivnímu získávání informací od veřejnosti. Za tímto účelem jsme k datu 19. 1. 2010 zprovoznili anonymní telefonní linku s číslem 974861717 a anonymní e-mailovou schránku drogam.stop@seznam.cz. Na nich nám občané mohou zanechat poznatky týkající se výroby, distribuce a užívání OPL v jejich okolí. Do konce měsíce února 2010 jsme takových poznatků obdrželi 9. Z jejich vytežení je přitom zřejmé, že podobné informační linky občanům v republice chybějí, protože většina informací se týkala jiných teritorií než Středočeského kraje a my jsme je samozřejmě obratem předali specialistům na místně příslušná krajská ředitelství.

Věřím, že všechna přijatá opatření přinesou další ovoce, a to především v podobě zvýšeného pocitu bezpečí obyvatel Středočeského kraje.

plk. JUDr. Pavel JENŠOVSKÝ, náměstek ředitele pro SKPV

V RÁMCI PRAŽSKÉ POLICIE VZNIKL TÝM „DROGY PRAHA“

S účinností od 1. ledna 2010 vznikl v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, na základě rozhodnutí ředitele plk. Mgr. Červíčka, specializovaný tým s názvem „Drogy Praha“. Prioritním a nejzásadnějším cílem tohoto týmu je snižování dostupnosti drog na území hlavního města Prahy, tedy snížení a postupná likvidace pouličního prodeje drog.

Je neoddiskutovatelným faktem, že se za poslední léta problém drogové scény v rámci hlavního města stále zvětšuje. Drogoví dealeri expandují i do takových pražských lokalit, které v minulosti opomíjeli a zůstávaly stranou jejich pozornosti. Dalším důležitým faktem je, že jsme v průběhu posledních dvou let zaznamenali masivní nástup kokainu na drogovou scénu a snížení jeho ceny. Kokain tedy začal plnohodnotně působit vedle ostatních nebezpečných drog jako jsou heroin, pervitin a marihuana. Nejzneužívanější drogou v našich podmínkách ale již po řadu let zůstává právě marihuana, v jejíž konzumaci se řadíme, bohužel, dlouhodobě na přední místo v rámci Evropy.

Tyto důvody, ale samozřejmě i mnoho dalších, byly iniciátory nově vzniklého pražského policejního týmu, v jehož středu stojí zkušení odborníci, kteří se dlouhodobě na problematiku drogové scény zaměřují. Jejich snahou je zastavit a pokud možno co nejefektivněji likvidovat prodejce všech typů drog a tím naplňovat záměr snižování dostupnosti omamných a psychotropních látek.

Zásadním a novým faktorem práce policistů zařazených v týmu „Drogy Praha“ je systematické a dlouhodobé působení směrem k nelegální drogové scéně, a to nejenom za účasti policistů krajského ředitelství policie, ale i za vydatné spolupráce policistů cizinecké policie, strážníků Městské policie a pracovníků orgánů státní správy a samosprávy. Akce zaměřené na potírání distributorů drog budou probíhat dlouhodobě, pravidelně a systematicky na celém území Prahy, a to tak, abychom zamezili k přesouvání tohoto sociálně patologického jevu z jedné pražské lokality do druhé.

Při této příležitosti policisté varují veřejnost před vysokou nebezpečností drogy heroin, neboť se tato droga stále častěji objevuje na nelegálním drogovém trhu ve velice nízké kvalitě a s jedovatými příměsmi. Jenom v roce 2009 došlo na území města Prahy k 17 případům předávkování touto vysoce nekalitní drogou a následnému úmrtí.

Jedním z prvních významných úspěchů tohoto týmu byl například profesionální zásah v Praze v Horních Počernicích na začátku ledna, při kterém policisté objevili a zlikvidovali velkokapacitní pěstírnu vy-

soce kvalitní marihuany a zadrželi 6 vietnamsky hovořících cizinců. Je zřejmé, že již tímto razantním a nekompromisním zákrokem došlo k zásadnímu, byť krátkodobému, snížení dostupnosti marihuany na území Prahy a okolí.

Úspěšná akce „KURÝR“

Poslední týden v lednu zadrželi pražští a liberečtí detektivové, ve spolupráci s NPC, organizovanou skupinu devíti osob podezřelých z páčání drogových deliktů.

Detektivové Služby kriminální policie a vyšetřování z Obvodního ředitelství Praha IV., ve spolupráci s detektivy NPC a Služby kriminální policie a vyšetřování Krajského ředitelství policie Liberec, zadrželi během jedné hodiny v nočních hodinách z 26. na 27. 1. 2010 na území hlavního města Prahy, Středočeského a Libereckého kraje devět osob podezřelých z páčání drogových deliktů a tím ukončili akci s krycím názvem „KURÝR“. Organizovanou skupinu pachatelů kriminalisté rozkrývali po dobu téměř jednoho roku.

Bleskově a profesionálně koordinovaná akce, za účasti Zásahové jednotky Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, byla zaměřena na dopadení osob, které se na území Prahy, Středočeského kraje a Libereckého kraje podílely na dovozu léčivých přípravků (zejména léků ACATAR) s obsahem pseudoefedrinu z Polska, a to jednak z důvodu následné distribuce těchto léků a jednak k výrobě drogy PERVITIN.

Omezení volného prodeje léků s obsahem pseudoefedrinu u nás vede pachatele drogových deliktů k nákupu těchto léků v zahraničí, a to zejména v Polské republice, kde je pro ně nejdostupnější.

„Služeb“ této organizované skupiny využívala nejenom rozvětvená komunita narkomanů různého věku z celé Prahy, Středočeského kraje, Liberce a celých severních Čech, ale i ze zahraničí. Z Polska organizátoři gangu dováželi týdně okolo 1000 ks balení léků ACATAR. Dle aktuálního valutového kurzu je cena za jedno balení okolo 100,- Kč. Léky byly po dovozu do naší republiky částečně obratem prodávány až se 100 % ziskem a částečně z nich byla

vyráběna droga PERVITIN, kterou dále distribuovali dalším prodejcům a jednotlivým uživatelům. Tímto způsobem vyráběli týdně minimálně okolo 200 gramů vysoce kvalitního pervitinu, který před prodejem dále ředili, někdy až na dvojnásobek původní hmotnosti. Prodejní cena naředěného pervitinu je 1000 Kč za 1 gram.

Při zadržení podezřelých a následných domovních prohlídkách byly nalezeny dvě kompletní laboratoře (varny) na výrobu PERVITINU (z nichž jedna měla vzhled průmyslové laboratoře), přes 0,5 kg efedrinu, značné množství zahraničních léků s obsahem pseudoefedrinu, prostředky a předměty sloužící k distribuci drog a množství PERVITINU za několik desítek tisíc korun, jehož čistota účinné látky dosahovala až 75 %.

Zadržení pachatelé byli zatím jako organizovaná skupina obviněni z trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a z trestného činu porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou, za což jim v případě odsouzení hrozí tresty odnětí svobody až deset let. V současné době je na všechny zadržené uvalena vyšetřovací vazba.

Zajímavostí je, že kriminalisté prokázali, že za po-

slední rok organizovaná skupina vyrobila minimálně 6,6 kg vysoce kvalitního neředěného PERVITINU a z Polska přivezly minimálně 36 000 ks léčivých přípravků (balení léků), které dále prodávali, přičemž oficiální finanční příjem zadržených osob byl za poslední rok 0,- Kč.

Kriminalisté i nadále prošetřují další trestnou činnost zainteresovaných nezadržených osob a osob profitujících a podílejících se na jejich „podnikání“. Další zatýkání a postihy po celé České republice budou s největší pravděpodobností následovat.

Drogovým dealerům hrozí několikaleté tresty

Kriminalisté působící v rámci protidrogového týmu „Drogy Praha“ odhalili a zadokumentovali koncem ledna tohoto roku trestnou činnost čtyř osob, které na území hlavního města Prahy distribuovaly omamné a psychotropní látky. Všichni zadržení byli obviněni a nyní jim hrozí několikaleté tresty odnětí svobody.

Na případech pracovali kriminalisté již od loňského roku. Teprve na základě důkladného rozpracování mohli naplánovat operativní akce, které bezprostředně směřovaly k zadržení všech čtyř podezřelých. Podařilo se jim zadržet tři muže ve věku 26, 29 a 31 let z Prahy. Ti měli v loňském roce v obvodu Prahy 3 distribuovat omamné a psychotropní látky. K prodeji docházelo buď na ulici, nebo v baru, kde si od nich zájemci kupovali drogu kokain, většinou 1 g za přibližně 2 500, a také drogu marihuanu, většinou v množství 3g za 750 korun. Kriminalisté zadokumentovali několik desítek takovýchto případů.

Všichni tři podezřelí byli ve čtvrtek 21. ledna zadrženi a obviněni z trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a prozatím jsou vyšetřováni na svobodě. Hrozí jim trest ve výši jeden až pět let (Jedná se o přečin dle ustanovení § 283, odst. 1. trestního zákoníku).

Další obvinění, které na sebe nedalo dlouho čekat, si vyslechl ho čtyřiačtyřicetiletý muž z Prahy, který v loňském roce v obvodu Prahy 9 a v centru distribuoval drogu pervitin. Zájemcům ji nabízel v bytě, klubu, anebo na ulici v blízkosti obchodních center a stanic metra, většinou v množství 1g za 1000 korun, anebo 0,5 g za 500 korun. Kriminalisté zadokumentovali několik desítek takových případů. Zjistili také, že zmíněný muž byl za obdobnou trestnou činnost v posledních třech letech soudem odsouzen. Z výkonu trestu odnětí svobody byl v červenci loňského roku podmínečně propuštěn. Vzhledem k tomu, že se jednalo o zkušeného recidivistu, u kterého nebylo vyloučeno, že by mohl být ozbrojen, přizvali kriminalisté k zákroku také Zásahovou jednotku Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy. Zadržení

proběhlo v místě jeho bydliště rovněž 21. ledna 2010, a to v odpoledních hodinách. Zároveň byla provedena domovní prohlídka, při které bylo zajištěno několik desítek gramů drogy pervitin, více než 300 kusů blisterů léčiva Sudafed, přibližně 10 g drogy marihuany a další věci a zařízení sloužící k distribuci omamných a psychotropních látek. Při následné prohlídce dvou osobních motorových vozidel kriminalisté zajistili zařízení, prekursory a chemikálie sloužící k výrobě omamných a psychotropních látek. Všechny zajištěné věci budou předmětem odborného znaleckého zkoumání. Zadržený muž byl ještě téhož dne obviněn z trestného činu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a byl umístěn do policejní cely s návrhem na uvalení vyšetřovací vazby. Hrozí mu trest odnětí svobody v délce trvání od 2 do 10 let (Jedná se o zločin dle ustanovení § 283, odst. 2. trestního zákoníku).

Další z úspěšných akcí policejního týmu DROGY PRAHA

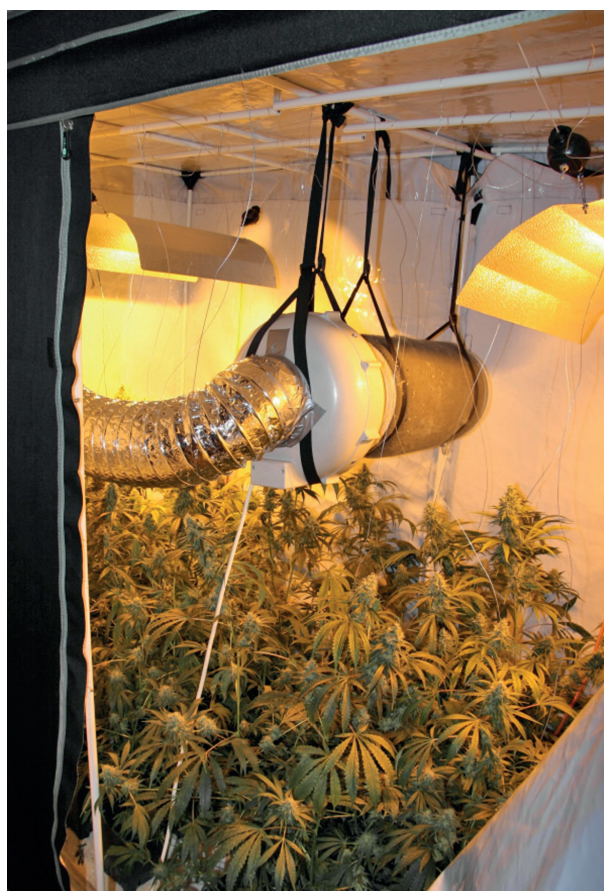
Na své konto úspěšných akcí, zaměřených na výrobu, prodejce a uživatele drog, si kriminalisté pracovního týmu „DROGY PRAHA“ zapsali další dvě na začátku února.

V těchto dnech se jim totiž podařilo úspěšně ukončit akci s krycím názvem „KATO“, při jejíž realizaci zajistili pražští policisté od začátku roku již třetí velkopěstírnou rostliny marihuana, a to v Praze 4 – Libuš. Pěstírna byla umístěna v rodinném domku a podle našich informací byla v provozu v řádu několika měsíců. Policisté při zásahu zajistili více jak 300 rostlin marihuany.

Téměř ve stejný čas, zadrželi policisté SKPV Obvodního ředitelství Praha III. v Praze 9 – Vysočany, jednatřicetiletého muže, který v obývacím pokoji svého bytu v činžovním domě, postavil dva stany. Na poměrně profesionální úrovni v nich pěstoval sazenice rostliny marihuany. Pro tyto účely měl pokoj vybavený i vzduchotechnikou, větráky a osvětlením. Kriminalisté zde objevili téměř jedno sto živých vzrostlých rostlin *Cannabis sativa* a dvě skleněné dózy a plastovou přepravku s již nasušenou marihuany.

V obou případech jsou „pěstitelé“ podezřelí ze spáchání trestného činu nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku.

*mjr. Mgr. Ivana JEŽKOVÁ,
tisková mluvčí, vedoucí Preventivně informačního
oddělení, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy*

POMÁHAT A CHRÁNIT

Slibil jsem, že doplním původní zprávu o sbírce pro Martinu. Výše vybrané částky není podstatná, nicméně uvádím část z dopisu otce Martiny řediteli Národní protidrogové centrály. Kromě poděkování píše, cituji: „Musím se přiznat, že jsem neočekával, že sbírka na vozík se setká s takovým úspěchem, tudíž budeme moci díky Vašemu aktivnímu a rychlému přístupu jak z Vašich darovaných peněz, tak peněz Zábřežské charity a finančních prostředků pojišťovny zakoupit kompletní vozík, včetně příslušenství.“ Myslím, že jakýkoli další komentář je zbytečný.

Miloš Vaněček

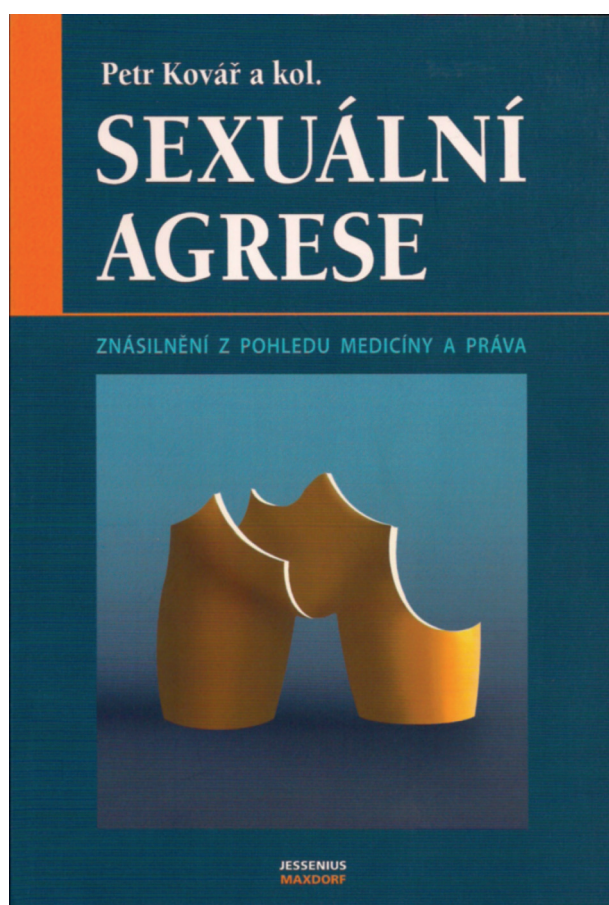

KNIHOVNIČKA

SEXUÁLNÍ AGRESE – ZNÁSILNĚNÍ Z POHLEDU MEDICÍNY A PRÁVA

MUDr. Petr KOVÁŘ a kol.

1.vyd., brož., 292 stran, 395 Kč, ISBN 978-80-7345-161-5

Se sexuální agresí se setkáváme v mnoha podobách od sexuálně motivovaného chování a obtěžování přes napadení, pokus o znásilnění či jeho dokonání až po sexuálně motivovanou vraždu. Oběť sexuální agrese však nemusí být poškozena pouze činem samotným, ale následně traumatizována sekundárně nevhodným či nešetrným postupem při vyšetřování daného trestného deliktu a terciálně medializací dané

kauzy. V současné době chybí v české odborné literatuře publikace komplexně se zabývající touto problematikou.

Kniha přináší ucelený přehled problematiky sexuální agrese z pohledu odborníků jednotlivých profesí zabývajících se těmito trestnými činy. Kromě teoretického úvodu do problematiky a statistiky této trestné činnosti v České republice nabízí monografie přehled nejdůležitějších kroků při vyšetřování násilného sexuálního deliktu. Jednotlivé kapitoly jsou sepsané kriminalisty, právníky, gynekology, sexuology, soudními lékaři, psychology a psychiatry.

Publikace upozorňuje na možná úskalí a chyby při vyšetřování obětí znásilnění. Jejím smyslem je zabránit profesním pochybením při vyšetřování trestné činnosti, která pak mohou vést v praxi jak k sekundární viktimizaci postižené, tak také znemožnit zajištění usvědčujících materiálů v rámci přípravného řízení.

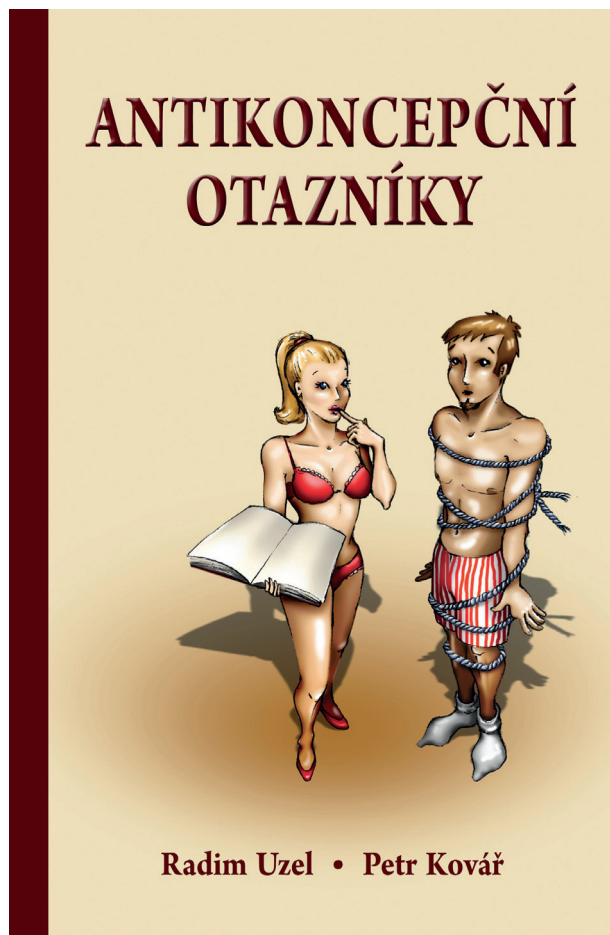
De novo je součástí publikace také současný právní rozbor problematiky povinností zdravotníků v kontextu povinné mlčenlivosti a oznamovací povinnosti a také právní stanovisko ve vztahu k nezletilým.

Knižní publikace kromě podrobného rozboru problematiky definuje především postupy lege artis při vyšetřování sexuálně motivovaných deliktů. V závěru jednotlivých kapitol jsou shrnuty a zdůrazněny nejdůležitější informace, kroky a postupy důležité pro praxi.

Publikace je určena gynekologům, praktickým lékařům, pediatrům, psychiatrům, sexuologům, soudním lékařům, patologům, právníkům, soudcům, státním zástupcům, policistům, sociálním pracovníkům, pedagogům, výchovným poradcům a metodikům prevence, kterým poskytne praktický přehled postupů při vyšetřování trestných činů spojených se sexuální agresí, ale i laikům, které tato problematika může zajímat i z důvodů osobních.

ANTI-KONCEPČNÍ OTAZNÍKY – O ANTI-KONCEPCI PŘEVÁŽNĚ VÁŽNĚ

Radim Uzel, Petr Kovář

Tato publikace je jedinou knižní publikací určenou pro širokou veřejnost zabývající se danou problematikou v celkové nabídce několika desítek tisíc knih na českém knižním trhu. Vyšlo v nakladatelství CAT Publishing v lednu 2010, 1.vyd., brož., 164 stran, 179 Kč, ISBN 978-80-904290-0-0

Kniha ANTI-KONCEPČNÍ OTAZNÍKY – O ANTI-KONCEPCI PŘEVÁŽNĚ VÁŽNĚ jako publikace určená pro širokou veřejnost navazuje na úspěšnou ediční řadu MUDr. R. Uzla (Ženské otazníky, 1987, Jak neotěhotnět, 1992, Antikoncepční kuchařka, 1999).

Tato knižní publikace vznikající ve spolupráci sexuologa (MUDr. R. Uzla) a gynekologa (MUDr. P. Kováře) shrnuje nejenom mnohaleté zkušenosti z lékařské praxe, ale především z osvětové činnosti realizované oběma autory v rámci bohaté přednáškové činnosti pro dospívající mládež a pedagogické pracovníky. Vtipné, ale zároveň zasvěcené texty se snaží poutavou formou přiblížit problematiku početí, ale také především ochrany před nechtěným otěhotněním, přenosem pohlavních chorob a HIV a ostatních možných rizik plynoucích z realizace lidské sexuality.

Kniha by měla pomoci čtenáři získat odlehčený aktuální medicínský pohled na současnou antikoncepci.

Miloš VANĚČEK

KRIMIFEST CHODOV 2010 – PROGRAM

11. 6. pá KONCERT HUDBY HRADNÍ STRÁŽE A PČR PRAHA
15.00 hodin moderuje ROMANA POLÁKOVÁ
11. 6. pá VERNISÁŽ VÝSTAVY JANA SAUDKA
17.00 Hudební program
12. 6. so ZAHAJOVACÍ VEČER
19.30 hodin moderuje Míla Pólová
hosté: plk. JUDr. Jiří Komorous – první nám. ministra vnitra
14. 6. po THEACTION
3 pořady pro studenty SŠ z Chodova, Sokolova a K. Varů /9.00, 10.45, 12.30 hodin/
16. 6. st DISMANŮV ROZHLASOVÝ DĚTSKÝ SOUBOR
11.00 Muzikál Arne Bendiksena „Nezůstávej sám“ /pro ZŠ/
18. 6. pá JAZZ PŘI SVÍČKÁCH
20.00 hodin LÁDA KERNDL & JAZZ SINGER
ozvučení L. Makoň
moderuje ROMANA POLÁKOVÁ
20. 6. so ZÁVĚREČNÝ SLAVNOSTNÍ VEČER
19.30 hodin moderuje ALEŠ CIBULKA
hosté: DUŠAN KLEIN
JAZZOVÉ TRIO – PETRA BRABENCOVÁ

FILMOVÉ PROJEKCE – 24 FILMŮ PRO DOSPĚLÉ PUBLIKUM – 10 FILMŮ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

VÝBĚR FILMŮ FF KRIMIFEST CHODOV 2010

SEKCE SOUTĚŽNÍCH FILMŮ

11. 6.	SHERLOCK HOLMES	WB
12. 6.	PROTEKTOR	FA+
13. 6.	PROKLETÝ OSTROV	BF+
14. 6.	PROROK	AERO+
15. 6.	CESTA	PP+
16. 6.	PEVNÉ POUTO	BF+
17. 6.	PANIKA V MĚSTEČKU	AČFK+
18. 6.	HANEBNÝ PANCHARTI	BF+
19. 6.	KAWASAKIHO RŮŽE	BF+
20. 6.	KATKA	AERO+

SEKCE FILMOVÉHO NAPĚTÍ

11. 6.	ČESKÝ MÍR	BF+
12. 6.	HLUBOKÝ SPÁNEK	AČFK+
13. 6.	SEDM SAMURAJŮ	AČFK+
14. 6.	SMLOUVA S VRAHEM	AČFK+
15. 6.	ŠPATNEJ POLDA	HCE+
16. 6.	SVÍTÁNÍ	PP+
17. 6.	DOKONALÝ ÚNIK	PP+
18. 6.	VLKODLAK	BF+
19. 6.	ANTIKRIST	ART-CAM+
20. 6.	2012	FA+

SEKCE NEPŘEHLÉDNUTELNÝCH FILMŮ

/divácky nejúspěšnější filmy/

11. 6.	TWILIGHT SÁGA	SPI
12. 6.	AVATAR	BF+
13. 6.	LÍBÁŠ JAKO BŮH	FA+
14. 6.	GYMPL	

Projekce se uskuteční v kinematografu bratří Čadíků

FILMY PRO DĚTI

12.–13.6.	ALENKA V ŘÍŠI DIVŮ	FA+
18.–20.6.	KUKY SE VRACÍ	FA+

FILMY PRO ŠKOLY

21.–23.6.	AŤ ŽIJÍ RYTÍŘI	BF+
23.–25.6.	PERCY JACKSON: ZLODĚJ BLESKU	BF+

FILMY NA DVD

SMRT ČEKÁ VŠUDE	PP
DISTRICT 9	PP
25 ZE ŠEDESÁTÝCH	CI-ART
Projekce se uskuteční pro zájemce pouze v klubu	

